

Jaarverslag 2021

Stichting Pensioenfonds Pon

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	4
Kerncijfers.....	5
Bestuursverslag	6
1. Karakteristieken van het pensioenfonds.....	6
1.1. Profiel	6
1.2. Beleid en verantwoording	6
1.3. Kenmerken regelingen	7
1.4. Organisatie	10
2. Verslag van het bestuur	14
2.1. Hoofdpijnen	14
2.2. Code Pensioenfondsen en Wet versterking bestuur	21
2.3. Activiteiten van het bestuur	28
2.4. Beleidsparagraaf.....	29
2.5. Risicoparagraaf.....	42
2.6. Toekomstparagraaf	52
3. Verslag van het belanghebbendenorgaan.....	55
4. Verslag van de raad van toezicht	58
Jaarrekening.....	62
5. Balans.....	62
5.1. Balans per 31 december 2021 en per 7 september 2020	62
6. Staat van baten en lasten.....	63
6.1. Staat van baten en lasten over de periode 7 september 2020 tot en met 31 december 2021	63
7. Kasstroomoverzicht	64
7.1. Kasstroomoverzicht over de periode 7 september 2020 tot en met 31 december 2021 ..	64
8. Toelichting op de jaarrekening	65
8.1. Inleiding	65
8.2. Algemene grondslagen	68
8.3. Verwerking splitsing Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon	69
8.4. Specifieke grondslagen voor de balans	70
8.5. Specifieke grondslagen voor de staat van baten en lasten.....	74
8.6. Overige specifieke grondslagen	75
P.1. Beleggingen voor risico pensioenfonds	76
P.2. Beleggingen voor risico deelnemer.....	77
P.3. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	77
P.4. Vorderingen en overlopende activa	78
P.5. Liquide middelen	78
P.6. Stichtingskapitaal en reserves.....	78
P.7. Technische voorzieningen	79
P.8. Overige technische voorzieningen.....	83

P.9. Overige passiva.....	84
P.10. Premiebijdragen (van werkgever en werknemers).....	84
P.11. Beleggingsresultaten.....	85
P.12. Baten uit herverzekering	86
P.13. Overige baten	86
P.14. Pensioenuitkeringen	86
P.15. Pensioenuitvoeringskosten.....	86
P.16. Wijziging herverzekeringsdeel technische voorzieningen	87
P.17. Saldo overdracht van rechten.....	87
P.18. Premies herverzekeraar.....	87
P.19. Overige lasten.....	87
8.7. Stichtingskapitaal en reserves	89
8.8. Risicobeheer	90
8.9. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	96
8.10. Verbonden partijen	96
8.11. Kosten(allocatie), aantallen en beloningen	97
8.12. Belastingen.....	97
9. Overige gegevens.....	98
9.1. Actuariële verklaring	98
9.2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	100
10. Bijlage 1:	108

Voorwoord

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2021 aan van Stichting Pensioenfonds Pon.

Dit jaarverslag heeft betrekking op het verlengde boekjaar van 7 september 2020 tot en met 31 december 2021.

Stichting Pensioenfonds Pon is opgericht op 7 september 2020 als ondernemingspensioenfonds. Vervolgens heeft op 31 december 2020 de zuivere splitsing plaatsgevonden van Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) naar drie pensioenfondsen, te weten:

- Stichting Pensioenfonds Gazelle;
- Stichting Pensioenfonds Geveke;
- Stichting Pon Pensioenfonds. Per 1 januari 2021 is de naam gewijzigd in Stichting Pensioenfonds Pon.

De splitsing is van kracht geworden nadat de splitsingsakte op 31 december 2020 is gepasseerd, waarmee Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) onmiddellijk is opgehouden te bestaan.

Almere, 29 juni 2022

Stichting Pensioenfonds Pon
Namens het bestuur,

Bart van der Gaag
Voorzitter

Pensioenfonds Pon
Postbus 30052
1303 AB Almere

Bezoekadres:
Rondebeltweg 31
1329 BN Almere

Telefoon:
088 60 60 271

Website:
www.pensioenfondsspon.com

E-mail:
pensioenfondsspon@pon.com

Kerncijfers

	2021
Aantal werkgevers	64
Aantallen deelnemers	
Deelnemers	4.196
Gewezen deelnemers	5.479
Pensioengerechtigden	1.084
Totaal deelnemers	10.759
Reglementsvariabelen in %	
Toeslag deelnemers per 1 januari boekjaar	0,00
Toeslag gewezen deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari boekjaar	0,00
Pensioenuitvoering (x € 1.000)	
Feitelijke premie	37.748
Kostendeekkende premie	70.515
Gedempte kostendeekkende premie	37.748
Uitkeringen	14.435
Pensioenuitvoeringskosten	940
Vermogenssituatie/Solvabiliteit (x € 1.000)	
Pensioenvermogen	1.360.866
Pensioenverplichtingen	1.308.971
Aanwezige dekkingsgraad (in %)	104,0
Minimaal vereiste dekkingsgraad (in %)	102,3
Vereiste dekkingsgraad (in %)	107,3
Beleidsdekkingsgraad (in %)	102,9
Reële dekkingsgraad (in %)	87,0
Beleggingsportefeuille (x € 1.000)	
Beleggingen voor risico fonds	470.329
Beleggingen voor risico deelnemers	19.751
Beleggingsperformance in %	
Beleggingsrendement over 2021	2,93
Benchmarkrendement over 2021	2,48
Kosten pensioenregeling	
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (euro's)	178
Kosten vermogensbeheer in % belegd vermogen	0,54

Pensioenfonds Pon is voor een groot deel herverzekerd. De herverzekerde aanspraken zijn ondergebracht bij Nationale-Nederlanden en zijn premievrij. De herverzekerde technische voorziening per ultimo 2021 bedraagt € 873,0 mln.

Bestuursverslag

1. Karakteristieken van het pensioenfonds

1.1. Profiel

Stichting Pensioenfonds Pon is statutair gevestigd te Almere. Kantoorhoudend aan de Rondebeltweg 31 te Almere. De laatste statutenwijziging was op 31 december 2020. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 80248152 en is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

Stichting Pensioenfonds Pon (hierna: 'het Fonds') is opgericht op 7 september 2020 als ondernemingspensioenfonds, onder de naam Stichting Pon Pensioenfonds. Per 1 januari 2021 is de naamgeving gewijzigd naar Stichting Pensioenfonds Pon, nadat op 31 december 2020 de zuivere splitsing had plaatsgevonden van Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) naar drie pensioenfondsen, te weten:

- Stichting Pensioenfonds Gazelle;
- Stichting Pensioenfonds Geveke;
- Stichting Pon Pensioenfonds.

De splitsing is van kracht geworden nadat de splitsingsakte op 31 december 2020 is gepasseerd, waarmee Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) onmiddellijk is opgehouden te bestaan.

1.2. Beleid en verantwoording

Missie

Het Fonds wil een zo goed mogelijke invulling geven aan de pensioenovereenkomsten die de aangesloten werkgevers hebben afgesloten met hun (gewezen) werknemers. Het Fonds staat voor een betrouwbaar pensioenfonds, die het geld van zijn deelnemers op een deskundige wijze beheert en de ambitie heeft om zijn pensioentoezeggingen nu en in de toekomst te realiseren. Door een persoonlijke en transparante benadering zorgt het Fonds voor zijn deelnemers voor inzicht in het pensioeninkomen bij pensionering of na overlijden.

Visie

Het Fonds wil een betrouwbaar en toegankelijk pensioenfonds zijn waar het familiegevoel van Pon in terugkomt. Het opbouwen van een goed pensioen is belangrijk voor nu en in de toekomst. Het Fonds wil daarom de pensioenregelingen zo goed en duidelijk mogelijk blijven uitvoeren en binnen de beschikbaar gestelde middelen een zo goed mogelijk pensioenresultaat nastreven voor alle deelnemers op de lange termijn.

Strategie

Het Fonds heeft een strategie bepaald om daarmee de missie, visie en doelstellingen te bereiken. Door zorgvuldig te beleggen met nadruk op de lange termijn streeft het Fonds na om een goed pensioen te realiseren, rekening houdend met de financiële positie van het Fonds en de risico's van de belanghebbenden. Door te blijven professionaliseren, duidelijk te communiceren en persoonlijke aandacht, zorgt het Fonds dat zijn deelnemers zich zo goed mogelijk kunnen voorbereiden op hun pensioen.

In de Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) zijn de opzet van het Fonds, de risicoanalyse en de wijze van uitvoering gedocumenteerd. Onderdeel van het beleid is een noodprocedure waarin is beschreven hoe het Fonds omgaat met de besluitvorming in spoedeisende situaties. Deze noodprocedure maakt onderdeel uit van het crisisplan van het Fonds.

Uitgangspunt in het handelen van ieder individueel bestuurslid en het bestuur als geheel is dat wordt gehandeld in het belang van alle belanghebbenden van het Fonds, rekening houdend met de korte- en langetermijneffecten van maatregelen. De overwegingen die het bestuur maakt, worden in de notulen van de bestuursvergaderingen vastgelegd.

1.3. Kenmerken regelingen

Kenmerken Basis pensioen

De Basis pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een CDC-regeling. De werkgever stelt hierbij jaarlijks een premie beschikbaar waarmee een ouderdoms-, partner- en wezenpensioen wordt ingekocht. De opbouw vindt plaats conform een middelloonregeling. De Basis pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Daarnaast kent het Fonds een herverzekerde regeling bij Nationale-Nederlanden. Deze herverzekerde regeling bestaat uit premievrije pensioenaanspraken ten behoeve van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, voor zover van toepassing.

Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is daarbij gelijk aan 12,96 maandsalarissen onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld en bedraagt voor 2021 € 14.544. De pensioengrondslag is voor 2021 gemaximeerd op € 97.645.

Mocht de premiebijdrage van de werkgever niet toereikend zijn om de volledige pensioenopbouw in te kopen dan zal het opbouwpercentage worden verlaagd. Het percentage zal worden verlaagd naar het niveau dat de premiebijdrage van de werkgever weer toereikend zal zijn. De verlaging van het partner- en wezenpensioen bij overlijden is niet van toepassing voor de toekomstige opbouwjaren tot de pensioenrichtdatum.

Jaarlijks beslist het bestuur van het Fonds over de mate waarin de opgebouwde aanspraken van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden worden verhoogd met een toeslag. De toeslag die wordt verleend over de premievrije pensioenaanspraken bij Nationale-Nederlanden worden door het Fonds niet meer ingekocht bij de verzekeraar, maar in eigen beheer opgebouwd.

Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de Basis pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

Naast de bovenstaande Basis pensioenregeling voert het Fonds voor een aantal aangesloten werkgevers een VPL-regeling uit zoals overeengekomen tussen sociale partners. De afspraken en kenmerken van de overeengekomen regeling kunnen als volgt worden samengevat:

De VPL-regeling betreft een voorwaardelijk recht en is van toepassing voor deelnemers in dienst van de aangesloten werkgever op 31 december 1998. De betreffende deelnemers dienen geboren te zijn in de periode 1 januari 1950 t/m 31 december 1972.

Op 31 december 2020 zijn door de betreffende ondernemingen premiestortingen gedaan voor de werknemers die op 31 december 2020 aan de voorwaarden voldoen. Deze zijn gedoteerd aan de voorziening VPL-regeling. Aan deze voorziening zijn vervolgens in 2021 de koopsommen onttrokken die nodig zijn voor de inkoop van de pensioenaanspraken op 31 december 2020 (het moment dat ze onvoorwaardelijk werden toegekend). Een eventueel overschot of tekort wordt verrekend met de betreffende werkgever.

Alle VPL-gerelateerde gelden en verplichtingen worden in de boekhouding en jaarrekening van elkaar gescheiden.

De Basis pensioenregeling wordt in eigen beheer uitgevoerd. Voor het kortleven- en arbeidsongeschiktheidsrisico is een risicoherverzekering afgesloten bij Zwitserleven. Hiermee worden de betreffende risico's afgedekt. Dit boekjaar hebben zich dertien schadegevallen voorgedaan met betrekking tot het arbeidsongeschiktheidsrisico. Ten aanzien van het kortlevenrisico heeft zich geen schadegeval voorgedaan.

Deelnemers hebben de mogelijkheid om extra te sparen voor pensioen. De gelden hiervoor worden ondergebracht en geadministreerd op een individuele beleggingsrekening bij NN Investment Partners. Door de deelnemers kan er alleen individueel extra worden gespaard voor pensioen, voor zover er fiscale ruimte aanwezig is.

Aantal werkgevers

Het aantal aangesloten ondernemingen voor een ondernemingspensioenfonds is relatief hoog. De continuïteit van een vaste mate van instroom van premie-inkomsten is hierdoor wel beter gewaarborgd voor het Fonds.

Aantal verzekerden

Het aantal gewezen deelnemers is hoog te noemen in relatie tot het aantal deelnemers en pensioengerechtigden. Ondanks het grote aantal gewezen deelnemers blijft er vooralsnog sprake van een evenwichtige verdeling naar de diverse groepen gegeven de onderverdeling naar technische voorziening.

Kenmerken Anw-hiaat pensioen

De Anw-hiaat pensioenregeling geeft, onder voorwaarden, recht op een nabestaandenpensioen tot de ingang van de AOW. Daarbij is de hoogte van het nabestaandenpensioen gerelateerd aan de hoogte van de uitkering van de Anw, zoals deze wordt verstrekt door de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Jaarlijks beslist het bestuur van het Fonds de mate waarin de uit te keren aanspraken worden verhoogd met een toeslag. Voor pensioengerechtigden die op 31 december 2020 reeds een uitkering uit hoofde van de Anw-hiaat pensioenregeling ontvingen bij het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A) geldt in beginsel een onvoorwaardelijke toeslag ter grootte van 1,5% per jaar, met dien verstande dat deze pensioenuitkering nooit meer mag bedragen dan het fiscale maximum conform artikel 18f van de Wet op de Loonbelasting 1964. Er geldt een aanvullende toeslagregeling voor degenen die op 31 december 2020 deelnemer waren bij het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A). Voor deze deelnemers is er een toeslagdepot B gevormd. Vanuit dit toeslagdepot krijgen de nabestaanden van deze deelnemers naast de reguliere toeslag over de uitkering van het Anw-hiaat pensioen een aanvullende toeslag tot het niveau van de werkelijke stijging van de Anw-uitkering van de overheid, tot een maximum van 1,5% per jaar. Voorwaarden zijn dat de middelen in het toeslagdepot B voldoende zijn en de beleidsdekkingsgraad hoger is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

De regeling is alleen van toepassing op deelnemers met een partner voor zover deze zijn aangemeld bij het Fonds.

Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de Anw-hiaat pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

Met betrekking tot het overlijdensrisico is een stop-loss herverzekering gesloten bij Zwitserleven. Hiermee is het kortlevenrisico (gedeeltelijk) afgedekt. Er heeft in 2021 geen uitkering uit hoofde van de herverzekering plaatsgevonden.

Kenmerken Netto pensioen

De Netto pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een beschikbare premieregeling. Het betreft een vrijwillige regeling als aanvulling op de Basis pensioenregeling. De werkgever stelt bij de Netto pensioenregeling jaarlijks een premie beschikbaar waarmee gespaard kan worden voor een Netto ouderdoms- en/of netto nabestaandenpensioen na pensioenrichtdatum.

De pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Indien er sprake is van een partner en/of kinderen dan wordt er een netto nabestaandenpensioen en een netto wezenpensioen verzekerd bij overlijden voor de pensioenrichtdatum. Hierbij wordt uitgegaan van een jaarlijks opbouwpercentage voor het netto nabestaandenpensioen van 1,3125% en een jaarlijks opbouwpercentage voor het netto wezenpensioen van 0,2625%, de toekomstige diensttijd tot de pensioenrichtleeftijd, alsmede met het percentage van de loonbelasting/premie volksverzekeringen in de hoogste schijf. De pensioengrondslag is daarbij gelijk aan 12,96 maandsalarissen onder aftrek van een franchise. De franchise wordt jaarlijks wettelijk vastgesteld en is voor 2021 € 112.189. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de Netto pensioenregeling als een premieovereenkomst.

Kenmerken Excedent pensioen

Het Fonds kent tevens een Excedent-pensioenregeling. De Excedent pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een CDC-regeling. Het betreft een verplichte regeling als aanvulling op de basispensioenregeling bij Pensioenfonds Metaal & Techniek of Pensioenfonds van de Metalektro. De werkgever stelt hierbij jaarlijks een premie beschikbaar waarmee een ouderdomspensioen, partner- en wezenpensioen wordt ingekocht. De opbouw vindt plaats conform een middelloonregeling. De pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De pensioengrondslag is daarbij gelijk aan 12,96 maandsalarissen onder aftrek van een franchise. Deze franchise is gelijk aan het maximum pensioengevend salaris binnen de standaard pensioenregeling bij Pensioenfonds Metaal & Techniek of Pensioenfonds van de Metalektro. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld en bedraagt voor 2021 € 79.719. De pensioengrondslag is voor 2021 gemaximeerd op € 32.470.

Mocht de premiebijdrage van de werkgever niet toereikend zijn om de volledige pensioenopbouw in te kopen dan zal het opbouwpercentage worden verlaagd. Het percentage zal worden verlaagd naar het niveau dat de premiebijdrage van de werkgever weer toereikend zal zijn. De verlaging van het partner- en wezenpensioen bij overlijden is niet van toepassing voor de toekomstige opbouwjaren tot de pensioenrichtdatum.

Jaarlijks beslist het bestuur van het Fonds over de mate waarin de opgebouwde aanspraken van de (gewezen) deelnemer en pensioengerechtigden worden verhoogd met een toeslag.

Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de Excedent pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

De Excedent pensioenregeling wordt in eigen beheer uitgevoerd. Voor het kortleven- en arbeidsongeschiktheidsrisico is een risicoherverzekering afgesloten bij Zwitserleven. Hiermee worden de betreffende risico's afgedekt. Dit boekjaar heeft zich geen schadegeval voorgedaan met betrekking tot het arbeidsongeschiktheidsrisico. Ten aanzien van het kortlevenrisico heeft zich één schadegeval voorgedaan.

Deelnemers hebben de mogelijkheid om extra te sparen voor pensioen. De gelden hiervoor worden ondergebracht op een individuele beleggingsrekening bij NN Investment Partners. Door de deelnemers kan er alleen individueel extra worden gespaard voor pensioen, voor zover er fiscale ruimte aanwezig is.

1.4. Organisatie

Het Fonds hanteert een onafhankelijk bestuursmodel.

Bestuur

Per 31 december 2021 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

Naam	Functie	Geslacht	Geboortjaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
B.C. van der Gaag	Voorzitter	Man	1970	2020	onbepaald
J.F. Simon	Lid	Man	1966	2020	onbepaald

Het bestuur van het Fonds heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed. Deze werkzaamheden betreffen vermogensbeheer, pensioenadministratie en bestuursondersteuning. Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet, verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken. Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de reglementen van het Fonds, in overeenstemming met de vastlegging daarvan in de actuariële en bedrijfstechnische nota.

De medewerkers van het pensioenbureau zijn in dienst van het Fonds. Hiermee beschikt het Fonds over een eigen pensioenbureau. Het pensioenbureau ondersteunt het bestuur bij de uitvoering van haar werkzaamheden.

Belanghebbendenorgaan

Het belanghebbendenorgaan bestaat in beginsel uit vier personen. De samenstelling is als volgt:

- één werknemersvertegenwoordiger namens de deelnemers van de pensioenregeling;
- één vertegenwoordiger namens de pensioengerechtigden van de pensioenregeling;
- twee werkgeversvertegenwoordigers namens de werkgever.

Per 31 december 2021 is de samenstelling van het belanghebbendenorgaan als volgt:

Naam	Functie	Geslacht	Geboortjaar	Vertegenwoordiging	Lid sinds	Einde zittingsduur
B. Sprong	Voorzitter	Man	1966	Werkgever	2020	2024
J. Scholts-Hendriks	Lid	Vrouw	1971	Werkgever	2020	2022
M.T. Hagenaars	Lid	Man	1970	Werknemer	2020	2023
T. van der Ploeg	Lid	Man	1953	Gepensioneerden	2020	2021

Herbenoeming

Volgens het rooster van aftreden van het belanghebbendenorgaan liep per 31 december 2021 de zittingstermijn af van de vertegenwoordiger namens de gepensioneerden, de heer Van der Ploeg. De heer Van der Ploeg heeft te kennen gegeven zich herkiesbaar te stellen voor een nieuwe zittingsperiode. Volgens de statuten is aan de gepensioneerden de mogelijkheid geboden zich ook kandidaat te stellen. Van deze mogelijkheid is geen gebruik gemaakt. Het bestuur heeft hierop besloten de heer Van der Ploeg voor een nieuwe zittingsduur van vier jaar aan te stellen en De Nederlandsche Bank hiervan op de hoogte gesteld. De Nederlandsche Bank heeft inmiddels aangegeven geen bezwaar te hebben tegen de herbenoeming.

Het belanghebbendenorgaan is belast met het adviseren en goedkeuren van voorgenomen besluiten van het bestuur van het Fonds en heeft alle taken en bevoegdheden zoals opgenomen in de wet en de statuten van het Fonds.

Het belanghebbendenorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het bestuursverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst.

De taken en bevoegdheden van het belanghebbendenorgaan zijn nader uitgewerkt in het bestuursreglement

Intern toezicht

Het Fonds kent een raad van toezicht. De raad van toezicht bestaat in beginsel uit drie natuurlijke personen, die niet directe vertegenwoordigers zijn van de belanghebbenden bij het Fonds.

Per 31 december 2021 is de samenstelling van de raad van toezicht als volgt:

Naam	Functie	Geslacht	Geboortejaar	Lid sinds	Einde zittingsduur
D.H. Mik	Voorzitter	Man	1965	2020	2022
J. Matelski	Lid	Vrouw	1984	2020	2023
J. Wijckmans-Peek	Lid	Vrouw	1978	2020	2024

De raad van toezicht is belast met het uitoefenen van het intern toezicht op het bestuur van het Fonds en heeft alle taken en bevoegdheden zoals opgenomen in de wet en de statuten van het Fonds. De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn nader uitgewerkt in het bestuursreglement.

Organisatie uitvoering

Het pensioenbureau voert de volgende werkzaamheden uit voor het Fonds:

- de premie-incassowerkzaamheden;
- het voeren van de pensioen- en uitkeringsadministratie;
- het voeren van de financiële administratie en de verslaglegging;
- de bestuursondersteuning en de coördinatie hieromtrent;
- het verzorgen van de pensioencommunicatie;
- de actuariële werkzaamheden;
- het functioneel beheer;
- de werkzaamheden op het gebied van de administratieve organisatie en de interne controle.

Met het pensioenbureau, is een Service Level Agreement afgesloten. Het bestuur voert periodiek overleg met de manager van het pensioenbureau over de kwaliteit van de uitvoering. Op kwartaalbasis wordt een SLA-rapportage hieromtrent ontvangen en in het bestuur besproken. Daarnaast ontvangt het bestuur van elk incident een impactanalyse, alsmede genomen interne beheersmaatregelen om een dergelijk incident in de toekomst te voorkomen. Het bestuur voert verder periodiek overleg met de manager van het pensioenbureau van Pensioenfonds Pon over de kwaliteit van de uitvoering.

Uitbesteding

- Het pensioenbureau maakt voor de pensioenadministratie gebruik van het administratiepakket Maia van Keylane, dat via SaaS wordt afgenomen;
- Het vermogensbeheer is volledig uitbesteed en wordt, op basis van een afgesproken mandaat, verzorgd door de fiduciair beheerder NN Investment Partners;
- Voor de custody-werkzaamheden wordt gebruik gemaakt van CACEIS;
- De bankrekeningen voor het Fonds zijn ondergebracht bij ABN-AMRO;
- Voor de koppeling met de Basisregistratie Personen wordt gebruik gemaakt van de diensten van T & T Vertrouwd Verbonden.

Voor activiteiten en bedrijfsprocessen die door het Fonds worden uitbesteed moet het bestuur zekerheid verkrijgen dat de uitvoerende partijen de interne controle van deze processen op orde hebben en de (financiële) rapportages betrouwbaar zijn. Hiertoe zijn van Keylane, NN Investment Partners Institutional Clients, NN Investment Partners Integrated Client Solutions, CACEIS en T & T Vertrouwd Verbonden ISAE 3402 type II rapportages over het jaar 2021 ontvangen en geanalyseerd.

Het bestuur heeft voor het toezicht op de fiduciair beheerder maatregelen getroffen. Deze maatregelen betreffen het overeenkomen van een fiduciaire dienstenovereenkomst en een service level agreement, het ontvangen van een maandelijkse beleggingsrapportage en het instellen van een beleggingscommissie. Van belang hierbij is het monitoren van de afgegeven mandaten door het bestuur aan de fiduciair beheerder. Tevens wordt daarbij beoordeeld of de uitvoering van het beleggingsbeleid door de fiduciair beheerder in lijn ligt met de uitkomsten van de recentste ALM-studie, alsmede in lijn ligt met de laatst uitgevoerde studie naar de strategische asset allocatie (SAA) door de fiduciair beheerder.

Beleggingscommissie

De beleggingscommissie heeft een beleidsvoorbereidende rol en zij adviseert het bestuur bij strategische beleidskeuzes op het gebied van vermogensbeheer. Daarnaast heeft de beleggingscommissie een monitoringsfunctie ten aanzien van de uitvoering van het beleggingsbeleid.

Onder de beleidsvoorbereidende en adviserende taken van de beleggingscommissie, vallen onder meer het geven van advies over:

- het jaarlijkse beleggingsplan inclusief de normportefeuille;
- de uit te voeren ALM-studies;
- het proces van selectie en ontslag van beleggingsfondsen;
- ESG beleid, stemrichtlijnen en de verklaring inzake de beleggingsbeginselen;
- de lange termijn beleggingsstrategie;
- het proces van tactische asset allocatie, rente-afdeckingsstrategieën, risicoambities en risicobudgetten.

Onder de monitoringsfunctie van de beleggingscommissie, valt onder meer het monitoren van:

- de resultaten van de beleggingsfondsen;
- de rapportages van de fiduciair beheerder en de custodian;
- overige rapportages met betrekking tot het vermogensbeheer.

De beleggingscommissie is samengesteld uit een lid van het bestuur en kent een onafhankelijk externe voorzitter. De leden worden benoemd door het bestuur. De beleggingscommissie zorgt ervoor dat de beleggingsontwikkelingen goed kunnen worden geanalyseerd en de uitvoering door de fiduciair beheerder kritisch kan worden gezien. Hierbij wordt mede gebruik gemaakt van de expertise van de risicocommissie alsmede van een extern adviesbureau.

De beleggingscommissie bestaat ultimo boekjaar uit de volgende leden:

- H. Hoos (onafhankelijk externe voorzitter);
- J.F. Simon.

Risicocommissie

De risicocommissie, waarvan de sleutelfunctiehouder risicobeheer deel uitmaakt, ondersteunt de sleutelfunctiehouder risicobeheer in zijn taak en geeft invulling aan de risicobeheerfunctie van het Fonds. De risicobeheerfunctie draagt bij aan een effectieve uitvoering van het risicobeheersysteem van het Fonds. De risicocommissie heeft de volgende bevoegdheden:

- volledig en onbeperkt toegang tot alle data, informatie en eigendommen van het Fonds;
- zelfstandig adviseren over wijzigingen in procedures, werkinstructies, normstelling en regels;
- zich beroepen op het bestuur indien de noodzakelijke medewerking niet op vrijwillige basis geschiedt;
- zelfstandig uitvoeren van controles en monitoringsactiviteiten.

De risicocommissie bestaat uit tenminste twee personen: een bestuurder en de voorzitter van de risicocommissie, zijnde de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

De voorzitter en leden van de risicocommissie kunnen niet ook lid zijn van andere bestuurlijke commissies, maar wel als toehoorder bij andere bestuurlijke commissies aanwezig zijn.

De risicocommissie bestaat ultimo boekjaar uit de volgende leden:

- U. Hofman (sleutelfunctiehouder risicobeheer);
- B.C. van der Gaag.

Compliance officer

De heer M. van Enckevort fungeert als compliance officer van het Fonds. De compliance officer ziet toe op de naleving van de gedragscode die onder meer voorschrijft hoe belangenconflicten en misbruik of oneigenlijk gebruik van de bij het Fonds aanwezige informatie of zaken moeten worden voorkomen. Tevens ziet de compliance officer toe op de naleving van de wettelijke regelingen in dat verband, ter waarborging van een beheerste en integere bedrijfsvoering door het Fonds. De compliance officer is onafhankelijk van het bestuur en rapporteert minimaal jaarlijks zijn bevindingen aan het bestuur.

De compliance officer heeft voor 2021 vastgesteld dat de aan het Fonds verbonden personen zich hebben gehouden aan de Gedragscode en de verklaring hieromtrent hebben ondertekend. Tot de verbonden personen behoren: de leden van het bestuur, de leden van het belanghebbendenorgaan, de leden van de raad van toezicht, leden van de beleggingscommissie, de medewerkers van het pensioenbureau, de sleutelfunctiehouder risicobeheer, de sleutelfunctiehouder interne audit de functionaris gegevensbescherming en de compliance officer.

Functionaris gegevensbescherming

De heer R. Damming fungeert als functionaris gegevensbescherming van het Fonds. De functionaris gegevensbescherming is verantwoordelijk voor het definiëren van het privacybeleid en de procedures hieromtrent. De functionaris gegevensbescherming staat het Fonds bij in het bewustzijn over en de naleving van de privacyvereisten. Tevens ondersteunt de functionaris gegevensbescherming het Fonds bij de evaluatie van het ontwerpen en het toetsen van de operationele effectiviteit van de controlekaders omtrent privacy. De functionaris gegevensbescherming is door het Fonds aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

Externe ondersteuning en controle

Het Fonds wordt bijgestaan door GPSS op juridisch gebied met betrekking tot de pensioenreglementen en uitvoeringsovereenkomsten. Sprenkels & Verschuren treedt op als adviseur op actuariel gebied. De sleutelfunctiehouder interne audit van het Fonds is de heer M. Lind. De externe accountant van het Fonds is de heer S.B. Spiessens RA van Ernst & Young Accountants LLP. De certificerend actuaris van het Fonds is de heer drs. J.J.M. Tol AAG RBA van Triple A, tevens sleutelfunctiehouder actuariel.

2. Verslag van het bestuur

2.1. Hoofdlijnen

Oprichting Stichting Pensioenfonds Pon

Het Fonds is opgericht op 7 september 2020 als ondernemingspensioenfonds, onder de naam Stichting Pon Pensioenfonds. Per 1 januari 2021 is de naamgeving gewijzigd naar Stichting Pensioenfonds Pon, nadat op 31 december 2020 de zuivere splitsing had plaatsgevonden van Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) naar drie pensioenfondsen, te weten:

- Stichting Pensioenfonds Gazelle;
- Stichting Pensioenfonds Geveke;
- Stichting Pon Pensioenfonds.

De splitsing is van kracht geworden nadat de splitsingsakte op 31 december 2020 is gepasseerd, waarmee Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) onmiddellijk is opgehouden te bestaan.

Vermogensbestanddelen na splitsing

Door de splitsing zijn er vermogensbestanddelen overgekomen vanuit Ring P en Ring A, zoals beschreven in de splitsingsakte van het Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon. De betreffende activa vanuit Ring A betreffen de beleggingen voor risico pensioenfonds, m.u.v. de participaties van het NN Fixed Income AAA Fund - I die zijn overgedragen aan Ring K, de vorderingen en overlopende activa en de liquide middelen. De betreffende passiva vanuit Ring A betreft alleen de overige passiva.

De vermogensbestanddelen worden hierna per splitsingsdatum middels een balansopstelling weergegeven.

(x € 1.000)	Ring P	Ring A	Totaal
Activa			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	407.530	11.085	418.615
Beleggingen voor risico deelnemer	18.742	-	18.742
Totale beleggingen	426.272	11.805	437.357
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	957.336	-	957.336
Vorderingen en overlopende activa	2.836	31	2.867
Liquide middelen	3.451	263	3.714
	1.389.895	11.379	1.401.274
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	24.623	176	24.799
Technische voorziening voor risico fonds	1.337.702	9.773	1.347.475
Technische voorziening voor risico deelnemers	18.742	-	18.742
Overige Technische voorzieningen	8.476	1.365	9.841
Overige passiva	352	65	417
	1.389.895	11.379	1.401.274

Nieuw Pensioenstelsel

Op 12 juni 2020 kondigden het kabinet, werkgevers en vakbonden een uitwerking van hun in juni 2019 gesloten pensioenakkoord aan. Op 22 juni 2020 heeft de wetgever dit hoofdlijnenakkoord openbaar gemaakt. In de Hoofdlijnennotitie uitwerking pensioenakkoord is een technische uitwerking van het nieuwe pensioenstelsel opgenomen.

De belangrijkste zaken uit het pensioenakkoord zijn:

1. de AOW-leeftijd gaat minder snel stijgen dan nu het geval is en stijgt vanaf 2025 mee met de gemiddelde levensverwachting;
2. de premie wordt leeftijdsonafhankelijk en leidend voor de pensioenopbouw;
3. op de pensioendatum mag de deelnemer maximaal 10% van de pensioenwaarde opnemen;
4. het nabestaandenpensioen zal eenvoudiger en uniformer worden;
5. nieuwe contractvormen voor pensioenfondsen.

Ten aanzien van punt 5 “nieuwe contractvormen” is de grootste wijziging dat de min of meer harde toezegging over de toekomstige pensioenuitkering wordt losgelaten. Verder is toch wel een doorbraak dat de doorsneesystematiek verdwijnt. Er komt opbouw in een premieregeling met een premie die voor jong en oud gelijk is. Omdat jongere deelnemers nog een groot deel toekomstige pensioenopbouw voor zich hebben, kunnen zij meer risico dragen dan oudere deelnemers en gepensioneerden.

Er komen twee typen pensioencontracten:

- de solidaire premieregeling; en
- de flexibele premieregeling.

Bij beide contracten wordt gesproken over verwachtingen. Er is geen sprake meer van aanspraken, (risicovrije) rekenrente en dekkingsgraden. De pensioenopbouw van deelnemers vindt plaats in de vorm van ‘een voor de uitkering gereserveerd vermogen’. Dit gereserveerde vermogen wordt opgebouwd met de premies, de rendementen en bijdragen vanuit een eventueel aanwezige collectieve solidariteitsreserve.

Er komt een wettelijk transitiekader. Dit kader vereist maatwerk op het niveau van de pensioenregeling of van de pensioenuitvoerder. De werkgever wordt wettelijk verplicht een transitieplan op te (laten) stellen. Het transitieplan bevat de keuze voor één van beide nieuwe contracten en informatie over hoe wordt omgegaan met bestaande rechten en aanspraken. Hierbij is invaren de standaard, maar kan er dus van worden afgeweken. Bij de keuze voor een contract over het al dan niet invaren van pensioenaanspraken gelden voor het Fonds als aandachtspunten de dispensaties van de pensioenregeling die minimaal gelijkwaardig dient te zijn aan de pensioenregeling van Pensioenfonds Metaal & Techniek en Pensioenfonds van de Metalektro, alsmede de herverzekerde pensioenaanspraken bij Nationale-Nederlanden.

In 2021 is gestart met de inrichting van een projectorganisatie om aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel goede uitvoering te kunnen geven. De uiterste datum van implementatie stond voorslagnog op 1 januari 2026, waarbij de definitieve afspraken tussen sociale partners en keuzes omtrent het pensioencontract uiterlijk 1 januari 2024 bekend moesten zijn. Dit is inmiddels gewijzigd. Op 10 mei 2021 heeft minister Koolmees bekend gemaakt dat de nieuwe pensioenwet uiterlijk op 1 januari 2023 ingaat in plaats van 1 januari 2022. De transitieperiode blijft vier jaar of korter, waardoor de uiterste datum van implementatie is verschoven naar uiterlijk tot 1 januari 2027.

Eigen risicobeoordeling

De formele eigen risicobeoordeling (ERB) is nieuw in de Nederlandse wetgeving. Deze dient eens in de drie jaar te worden uitgevoerd, of zoveel eerder als een significante wijziging van het risicoprofiel of pensioenregeling dat vereist. De ERB dient aan De Nederlandsche Bank te worden verstrekt. Tevens dient de ERB betrokken te worden bij strategische besluitvorming van het bestuur. In 2021 heeft het bestuur een ERB uitgevoerd. De ERB is op 10 januari 2022 bij DNB ingediend.

Op basis van de uitgevoerde eigen risicobeoordeling onderkent het bestuur de volgende belangrijkste scenario's die de strategische doelstellingen van het Fonds in gevaar kunnen brengen:

- lage rente en hoge c.q. oplopende inflatie;
- klimaatverandering “dubbele schok scenario”;
- IT-risico's/cybercrime;
- dispensatie bedrijfstakpensioenfondsen, met name in het kader van het nieuwe pensioenstelsel;
- nieuw pensioenadministratiesysteem.

Het bestuur is van mening dat met de getroffen beheersmaatregelen en de projectmatige aanpak, voor zowel de gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel als de IT-risico's, de risico's voldoende in beeld zijn en worden beheerst. Ten aanzien van de effectiviteit en doelmatigheid van het risicobeheer concludeert het bestuur dat deze voldoende tot sterk is. Met name op het punt van ICT en cyberrisico is het belangrijk dat dit voldoende onder de aandacht komt en blijft van het bestuur en dat hier verder stappen in worden gezet.

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Op 10 maart 2021 is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) in werking getreden. Deze wetgeving moet helpen om de duurzaamheidsrisico's en het duurzaamheidsbeleid met betrekking tot financiële producten transparant te maken. Tot de financiële producten worden ook de pensioenregelingen gerekend.

Bij het uitvoeren van het beleggingsbeleid weegt het Fonds de algemene ESG-criteria¹ mee bij de beleggingsbeslissingen. Het Fonds weegt echter hierbij niet specifiek mee wat de ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen zijn op de duurzaamheidsfactoren, zoals omschreven in SFDR. Omdat het Fonds bij het beleggingsbeleid geen rekening houdt met de ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op de duurzaamheidsfactoren, zoals de SFDR voorschrijft, wordt er niet voldaan aan artikel 4 van de SFDR.

De reden om de duurzaamheidsfactoren niet mee te wegen is dat het Fonds momenteel geen beschikking heeft over gegevens die inzicht kunnen bieden in wat de ongunstige effecten zijn. Hierdoor is het Fonds niet in staat om aan de rapportageverplichtingen over de ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen op de duurzaamheidsfactoren te voldoen. Tevens leiden de rapportageverplichtingen (mogelijk) tot hogere kosten.

Vanaf 2022 zullen de rapportageverplichtingen voor pensioenfondsen (fors) worden uitgebreid. Er zal gerapporteerd moeten gaan worden over een groot aantal indicatoren. Het Fonds is daarbij ook afhankelijk van de gegevens over de ongunstige effecten die de fiduciair beheerder en de beheerders van de beleggingsfondsen kunnen aanbieden. Het Fonds wil eerst toetsen of het aan deze rapportageverplichtingen kan voldoen, voordat het Fonds kiest de ongunstige effecten mee te wegen in de beleggingsbeslissingen.

Informatiebeveiligingsbeleid en cybersecurity

De Nederlandsche Bank N.V. (hierna: DNB) heeft in september 2021 onderzoek in de vorm van een 'deep dive' gedaan naar informatiebeveiliging en cybersecurity (hierna: onderzoek) bij het Fonds. De doelstelling van dit onderzoek was:

- vast te stellen in hoeverre de beheersing van informatiebeveiliging en cybersecurity door het Fonds zich op het vereiste volwassenheidsniveau bevindt; en
- het uitvoeren van een benchmark informatiebeveiliging in de sector pensioenen.

Op 17 december 2021 heeft het Fonds een brief van DNB ontvangen waarin het is geïnformeerd over de conclusies van het onderzoek. DNB concludeert op grond van haar onderzoek dat het Fonds de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity nog niet in voldoende mate beheerst. Het Fonds rapporteert voor alle 58 controls een lager volwassenheidsniveau dan het vereiste volwassenheidsniveau. Hiermee voldoet het Fonds niet aan de verwachtingen van een integere en beheerste bedrijfsvoering. De aard, omvang en risicoprofiel van het Fonds zijn in deze conclusie betrokken

¹ ESG-criteria: afwegingen met betrekking tot milieu (Environment), maatschappij (Social) en bestuur (Governance).

Op basis van de conclusie is het Fonds op 4 februari 2022 geïnformeerd door haar accounttoezichthouder over de vervolgacties die DNB verwacht naar aanleiding van dit onderzoek. De verwachting van DNB is dat het Fonds op 31 juli 2023 minimaal de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity in voldoende mate beheerst. Het bestuur monitort het proces door elke bestuursvergadering de voortgang te bespreken, waarbij het bestuur zich mede laat ondersteunen door de risicocommissie, alsmede de sleutelfunctiehouder interne audit.

Nieuwe pensioenregeling 2021-2025

Het Fonds heeft in overleg met de werkgever(s) onderzocht hoe de pensioenregeling er vanaf 2021 uit dient te zien. Hierbij hebben de aanwezige dispensaties, de beschikbare premie en de ontwikkeling van de marktrente een belangrijke rol gespeeld. Besloten is de pensioenregeling, zoals deze van toepassing was bij het Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring P), ongewijzigd voort te zetten waarbij de premie eenmalig wordt verhoogd van 26% naar 28% van de pensioengrondslag. In 2021 zijn de werkgever(s) opnieuw in overleg getreden met de werknemers (middels ondernemingsraden) om te komen tot een aangepaste en toekomstbestendige pensioenregeling tot 2025. Dit overleg heeft ertoe geleid dat de premie voor de periode 2022 tot 2025 verder wordt verhoogd van 28% naar 30%. De pensioenregeling blijft verder ongewijzigd.

Bij de vaststelling van de premie is tevens de evenwichtigheid beoordeeld op basis van het verwachte pensioenresultaat voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Hieruit komt naar voren dat door handhaving van de jaarlijks pensioenopbouw van 1,875% voor het ouderdomspensioen het pensioenresultaat van de jongere deelnemers fundamenteel toeneemt, gemeten over 60 jaar. Voor oudere deelnemers vanaf 65 jaar en gepensioneerde deelnemers blijkt een kleine afname van het pensioenresultaat van maximaal 2%, gemeten over 60 jaar. De achterstand van het pensioenresultaat van de jongere deelnemers ten opzichte van het pensioenresultaat van de oudere deelnemers neemt door handhaving van de jaarlijkse pensioenopbouw van 1,875% voor het ouderdomspensioen sterk af. Verschil was 20% tussen jongste en oudste groep en wordt gereduceerd tot 8%. De uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets 2021 bevestigen aan het bestuur nogmaals dat het pensioenresultaat tussen de jongste en oudste groep wordt gereduceerd bij handhaving van de pensioenopbouw van 1,875%. Het bestuur wil, ten gunste van die evenwichtigheid, derhalve de pensioenopbouw van 1,875% zo lang mogelijk in stand houden. In ieder geval totdat wordt overgegaan op het nieuwe pensioencontract, voor zover dit mogelijk is.

Nieuwe UFR-parameters

De Nederlandsche Bank introduceerde op 1 juli 2015 een nieuwe Ultimate Forward Rate (UFR) voor pensioenfondsen om de langlopende pensioenverplichtingen te waarderen. Op advies van de commissie Dijsselbloem uit 2019 heeft De Nederlandsche Bank besloten de vaststelling van UFR vanaf 1 januari 2021 te wijzigen. Deze wijziging wordt in vier gelijke stappen ingevoerd en heeft een negatief effect op de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Het effect van de overgang naar de nieuwe UFR, zoals voorgesteld door de Commissie Parameters, op de dekkingsgraad is afhankelijk van de actuele rente en de looptijd van de pensioenverplichtingen. Per 1 januari 2021 heeft de wijziging van de vaststelling van de UFR een impact op de dekkingsgraad van -0,9% gehad.

Financieel Toetsingskader (FTK)

De vaststelling of een pensioenfonds een tekort heeft, wordt gebaseerd op de beleidsdekkingsgraad (de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden). Mocht blijken dat de beleidsdekkingsgraad lager is dan het vereist eigen vermogen dan dient er een herstelplan te worden ingediend.

Met de haalbaarheidstoets monitort een pensioenfonds of het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in een "slechtweer scenario" met elkaar in lijn zijn. De haalbaarheidstoets dient jaarlijks door een pensioenfonds te worden uitgevoerd.

De resultaten van het Fonds zijn op de volgende pagina's opgenomen.

Herstelplan

Zo lang het Fonds een beleidsdekkingsgraad heeft die lager is dan de vereiste dekkingsgraad dient jaarlijks een geactualiseerd herstelplan te worden ingediend bij De Nederlandsche Bank. Per 31 december 2021 was dit nog het geval. Het bestuur van het Fonds zal derhalve in 2022 een geactualiseerd herstelplan in moeten dienen bij De Nederlandsche Bank.

Risicohouding

In het Financieel Toetsingskader is vastgelegd dat het bestuur van een pensioenfonds zorg draagt voor de vastlegging van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het pensioenfonds. De organen van het pensioenfonds gebruiken deze doelstellingen en uitgangspunten bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding van de door de werkgever en werknemers overeengekomen pensioenregeling en bij de besluitvorming, de verantwoording, de advisering en het toezicht binnen het pensioenfonds. Het bestuur dient hierbij ernaar te streven om zo veel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de doelstellingen, het ambitieniveau van de toeslagverlening en de risicohouding, die ten grondslag liggen aan de pensioenregeling.

De risicohouding vormt de basis voor:

- de aanvaarding van de opdracht door het bestuur;
- het vaststellen van het beleid door het bestuur;
- de verantwoording achteraf van het bestuur over het gevoerde beleid.

Voor het tot stand komen van de risicohouding van het Fonds heeft het bestuur een onderzoek uitgevoerd naar de risicobereidheid onder de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Het resultaat van dit onderzoek vormt mede het uitgangspunt voor de risicohouding van het Fonds, zoals beschreven in de volgende paragrafen. De risicohouding vormt het kader van de haalbaarheidstoets.

Kwalitatieve risicohouding

Het bestuur heeft een risicobewuste houding. Het Fonds streeft ernaar om de nominale aanspraken waardevast na te komen. Inflatie holt de waarde van de nominale uitkeringen uit en gezien het lange termijn karakter van pensioenen is het belangrijk dat de koopkracht van het pensioen via toeslagverlening behouden blijft. Beleggingsrisico kan acceptabel zijn in het streven naar koopkrachtbehoud, zelfs indien dit betekent dat de nominale aanspraken niet geheel na kunnen worden gekomen.

De mate van risicoacceptatie van het bestuur is onder andere gebaseerd op de volgende kwalitatieve overwegingen:

- Het opgebouwde pensioen vormt na pensionering een belangrijke bron van inkomen voor deelnemers van het Fonds.
- De uit de uitvoeringsovereenkomst voortvloeiende premieomvang is klein in relatie tot de pensioenverplichtingen (inclusief herverzekering), waardoor de sturingskracht van premieaanpassingen beperkt is. Er bestaan geen bijstortverplichtingen bij lage dekkingsgraden.
- Het Fonds streeft naar een waardevast pensioen.
- Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk om op langere termijn invulling te kunnen geven aan de pensioenambitie. Voor het nastreven van de pensioenambitie dient het bestuur bereid te zijn om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.
- Bij slechte economische omstandigheden acht het bestuur het uitlegbaar dat er geen of geen volledige toeslagverlening plaatsvindt. Kortingen op de pensioenaanspraken en -uitkeringen dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden.

De risicobereidheid van het bestuur kan worden beïnvloed door de actuele financiële positie van het Fonds. Periodiek wordt beoordeeld of de ambitie nog haalbaar is. Het vasthouden aan een onmogelijke ambitie is immers niet zinvol. Bij de keuze voor een bepaald beleid wordt niet alleen een verwachte ontwikkeling beoordeeld maar ook scenario's die gunstiger of minder gunstig zijn dan de verwachte ontwikkeling. De ambitie dient in de meeste scenario's te kunnen worden behaald.

Als de financiële situatie verbetert, wordt bij voorkeur minder risico genomen, omdat de ambitie dan in evenveel of meer gevallen haalbaar is met minder risico.

Kwantitatieve risicohouding (Haalbaarheidstoets)

De risicohouding wordt geconcretiseerd door de vaststelling van risicogrenzen (de grenzen van de haalbaarheidstoets). Risicogrenzen maken het mogelijk om op een vooraf vastgelegde en objectieve manier te beoordelen of het risico hoger of lager is dan vooraf is toegestaan. Echter, bij overschrijding (in negatieve zin) van risicogrenzen zal geen automatische aanpassing van beleid plaatsvinden, maar een kwalitatieve discussie, rekening houdend met de situatie en inzichten van dat moment.

In 2021 heeft er voor het Fonds een aanvangshaalbaarheidstoets plaatsgevonden, waarbij de mediaan van het pensioenresultaat dient te worden vastgesteld vanuit het vereist eigen vermogen (VEV) en vanuit de feitelijke dekkingsgraad. Tevens dient te worden vastgesteld wat de maximale afwijking mag zijn ten opzichte van de mediaan van het pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad bij een "slechtweerscenario". Indien zich in enig jaar een beleidswijziging voordoet die van invloed is op het pensioenresultaat, dient de aanvangshaalbaarheidstoets te worden herhaald. In overige gevallen dient er jaarlijks getoetst te worden of de mediaan van het pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad ten minste gelijk is aan de vastgestelde grens, zoals vastgesteld bij de aanvangshaalbaarheidstoets.

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (lange termijn) vastgesteld met betrekking tot het pensioenresultaat:

- Ondergrens 1: Vanuit de situatie waarbij de dekkingsgraad gelijk is aan vereist eigen vermogen dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 75%.
- Ondergrens 2: Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de mediaan van het pensioenresultaat tenminste gelijk te zijn aan 75%.
- Ondergrens 3: Vanuit de feitelijke dekkingsgraad dient de maximale afwijking ten opzichte van de mediaan in het geval van een "slechtweerscenario" (lees: 5e percentiel) 30% te bedragen.

De risicohouding (lange termijn) is door het bestuur lager vastgesteld dan de risicohouding (lange termijn), zoals deze was vastgesteld bij het Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring P), met betrekking tot het pensioenresultaat. De ondergrens 1 en de ondergrens 2 waren vastgesteld op 85% en de ondergrens 3 op 35%. Belangrijkste oorzaak van de verlaging is de wijziging van het beleggingsbeleid. Vanaf 2021 is de verdeling tussen de matching portefeuille en de return portefeuille namelijk gewijzigd van 32,5%/67,5% naar 40%/60%, wat een verlagend effect heeft op het te behalen pensioenresultaat. De wijziging in het beleggingsbeleid was noodzakelijk om het renterisico adequaat te kunnen afdekken.

Het bestuur heeft de volgende risicohouding (korte termijn) vastgesteld met betrekking tot het vereist eigen vermogen ten aanzien van pensioenverplichtingen in eigen beheer: het vereist eigen vermogen voor de pensioenverplichtingen in eigen beheer mag niet lager zijn dan 19% en niet hoger zijn dan 27%. Uitgangspunt hierbij is geweest het vereist eigen vermogen o.b.v. de strategische asset allocatie.

(Beleids)dekkingsgraad

De dekkingsgraad (DG) van het Fonds geeft de verhouding tussen de bezittingen en de schulden van het Fonds weer. De dekkingsgraad wordt hierbij als volgt vastgesteld:
(totaal activa -/- kortlopende schulden) / (marktwaaarde van de nominale technische voorziening).

Hierbij wordt gedurende het jaar voor het vaststellen van de totaal activa uitgegaan van de beleggingsrapportage van de vermogensbeheerders ultimo maand en de overige activa, zoals opgenomen in de financiële administratie ultimo maand. Voor de kortlopende schulden wordt uitgegaan van de stand in de financiële administratie ultimo maand. Voor de marktwaarde van de nominale technische voorziening wordt gebruikt gemaakt van de output vanuit het pensioenadministratiesysteem die is gebaseerd op de actuele rentetermijnstructuur, zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank. Bij de vaststelling van de dekkingsgraad wordt tevens rekening gehouden met de herverzekerde pensioenverplichtingen die zijn ondergebracht bij de verzekeraar Nationale-Nederlanden.

Er dient door het Fonds ook een beleidsdekkingsgraad (BDG) te worden vastgesteld. De beleidsdekkingsgraad is hierbij de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. Mede op basis van de beleidsdekkingsgraad worden door het bestuur beleidsbeslissingen genomen ten aanzien van de premie, de toeslagverlening en het beleggingsbeleid.

In het volgende overzicht wordt het verloop van zowel de dekkingsgraad als de beleidsdekkingsgraad weergegeven per ultimo van de betreffende maand.

2021		
	DG	BDG
januari	101,1%	100,5%
februari	102,0%	100,5%
maart	102,8%	100,8%
april	103,4%	101,1%
mei	103,2%	101,4%
juni	103,4%	101,6%
juli	102,6%	101,8%
augustus	103,1%	102,0%
september	103,0%	102,2%
oktober	103,2%	102,5%
november	102,5%	102,7%
december	104,0%	102,9%

De bovengenoemde (beleids)dekkingsgraden zijn maandelijks gerapporteerd aan De Nederlandsche Bank en zijn mede gebaseerd op schattingen. De (beleids)dekkingsgraad, zoals weergegeven in de Kerncijfers is vastgesteld op basis van de jaarrekening.

Toeslagbeleid

Het bestuur van het Fonds beslist jaarlijks of en in hoeverre de pensioenrechten en -aanspraken per 1 januari worden aangepast met een toeslag. De hoogte van de toeslag is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad. Voor het Fonds geldt hierbij als peildatum 30 september van het voorafgaande jaar.

Volgens de wettelijke vereisten is (gedeeltelijke) toeslagverlening pas toegestaan indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%. Voor het Fonds is ontheffing aangevraagd bij De Nederlandsche Bank inzake de toeslagdrempel van 110%, aangezien een deel van de pensioenverplichtingen is herverzekerd bij een verzekeraar. Deze ontheffing is door De Nederlandsche Bank verleend op 5 januari 2021. Daarmee dient voor de vaststelling van de toeslagdrempel voor het Fonds een gewogen ondergrens te worden bepaald. Dit geschiedt door voor het deel van de pensioenverplichtingen dat is herverzekerd de minimaal vereiste ondergrens aan te houden en voor het resterende deel een ondergrens van 110% te hanteren. Voor het Fonds resulteert dit in een toeslagdrempel per 30 september 2021 van 103,8%.

Ten behoeve van de toeslagverlening per 1 januari 2022 heeft het bestuur het volgende besloten:

- Per 30 september 2021 bedroeg de beleidsdekkingsgraad 102,2%. De ondergrens in 2021 bedraagt 103,8%. Derhalve wordt er geen (gedeeltelijke) toeslag toegekend per 1 januari 2022.
- Aan deelnemers, die in dienst waren op 31 december 2014 van een aangesloten onderneming en per 1 januari 2022 nog steeds werkzaam zijn bij een aangesloten onderneming, wordt een aanvullende toeslag toegekend over de opgebouwde herverzekerde aanspraken bij Nationale-Nederlanden per 31 december 2014. Voor deze aanvullende toeslag is het toeslagdepot A gevormd. Het bestuur heeft de aanvullende toeslag per 1 januari 2022 vastgesteld op 1,56%.
- Er geldt een aanvullende toeslagregeling voor degenen die op 31 december 2020 deelnemer waren bij het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A). Voor deze deelnemers is er een toeslagdepot B gevormd. Uit hoofde van dit toeslagdepot B is er door het bestuur een toeslag van 1,35% toegekend per 1 januari 2022 aan de nabestaanden voor wie het Anw-hiaat pensioen is ingegaan op of na 1 januari 2021.

Indien in een jaar de beleidsdekkingsgraad zich onder de bovengrens bevindt, wordt de toeslag niet volledig toegekend. Het niet toegekende deel van deze toeslag wordt door het Fonds "op de lat" geschreven. Er is dan sprake van inhaaltoeslagen. Mocht de financiële situatie van het Fonds het toelaten en de beleidsdekkingsgraad zich bevinden boven de bovengrens dan heeft het bestuur de mogelijkheid om een deel van deze inhaaltoeslagen toe te kennen aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Per 31 december 2021 zijn de volgende gemiste toeslagen van toepassing:

- deelnemers 6,67%
- gewezen deelnemers 10,07%
- pensioengerechtigden 10,07%

Er zijn per 1 januari 2022 aan de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden geen inhaaltoeslagen toegekend.

2.2. Code Pensioenfondsen en Wet versterking bestuur

De Wet versterking bestuur pensioenfondsen schrijft een aantal bestuursmodellen voor. Deze modellen zijn erop gericht om een evenwichtige belangenbehartiging in de besturing van het pensioenfonds te versterken en de rolverdeling tussen de verschillende organen in de structuur van het pensioenfonds te optimaliseren.

Het bestuur van het Fonds heeft de voor- en nadelen van de verschillende bestuursmodellen in 2020 besproken en gekozen voor het onafhankelijk bestuursmodel.

De procedures rondom benoeming, ontslag en schorsing van bestuursleden of leden van het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten en de reglementen van het betreffende orgaan.

Integere bedrijfsvoering

Wettelijk is geregeld dat een pensioenfonds maatregelen treft die goed pensioenfondsbestuur waarborgen. Het Fonds hanteert de principes van Pension Fund Governance zoals deze in de Pensioenwet zijn verankerd. Deze principes omvatten zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid, verantwoording en intern toezicht.

Het bestuur geeft hieraan onder meer uitvoering door:

- inrichting van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) gericht op risicobeheersing;
- het jaarlijks uitvoeren van een haalbaarheidstoets;
- analyse en beheersing van integriteitsrisico's;
- voorkomen van belangenverstrengeling;
- duurzame beheersing van financiële risico's.

Belanghebbendenorgaan en intern toezicht

Het bestuur van het Fonds besteedt conform de Pensioenwet en de daarin opgenomen eisen voor goed pensioenfondsbestuur veel aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing. Reglementair is bepaald hoe het bestuur omgaat met de rol als bestuur en invulling geeft aan begrippen als goed bestuur, verantwoording en intern toezicht.

Het belanghebbendenorgaan bestaat uit een vertegenwoordiging van werkgevers, deelnemers en gepensioneerden. Het belanghebbendenorgaan heeft in 2021 vijf maal vergaderd met het bestuur. De verantwoording die het bestuur aflegt is onderdeel van de jaarverslagcyclus.

Het intern toezicht wordt uitgevoerd door de raad van toezicht. De raad van toezicht heeft alle taken en bevoegdheden zoals opgenomen in de wet en de statuten van het Fonds. De raad van toezicht heeft in 2021 vijf maal vergaderd met het bestuur.

Toeziethouders

De Nederlandsche Bank

De Nederlandsche Bank (DNB) houdt toezicht op pensioenfondsen. De belangrijkste thema's voor het toezicht worden door DNB uitgewerkt in een aantal specifieke onderzoeken. DNB informeert jaarlijks bij welke onderzoeken het Fonds betrokken zal zijn.

In 2021 zijn er geen bestuursleden voorgedragen voor benoeming aan DNB en goedgekeurd. In 2021 zijn er geen aanwijzingen, dwangsommen en boetes door DNB opgelegd.

Het bestuur heeft DNB geïnformeerd over de wijzigingen in de reglementen en de actuariële bedrijfstechische nota (Abtn). Elke maand en elk kwartaal rapporteert het Fonds aan DNB de financiële positie inclusief de (beleids)dekkingsgraad.

Het Fonds heeft deelgenomen aan de periodieke uitvraag niet-financiële risico's inclusief de beheersing van het integriteitsrisico. Hierover is geen fondsspecifieke terugkoppeling van DNB ontvangen. In het verlengde hiervan heeft DNB in september 2021 onderzoek in de vorm van een 'deep dive' gedaan naar informatiebeveiliging en cybersecurity (hierna: onderzoek) bij het Fonds. De doelstelling van dit onderzoek was:

- vast te stellen in hoeverre de beheersing van informatiebeveiliging en cybersecurity door het Fonds zich op het vereiste volwassenheidsniveau bevindt; en
- het uitvoeren van een benchmark informatiebeveiliging in de sector pensioenen.

Op 17 december 2021 heeft het Fonds een brief van DNB ontvangen waarin het is geïnformeerd over de conclusies van het onderzoek. DNB concludeert op grond van haar onderzoek dat het Fonds de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity nog niet in voldoende mate beheerst. Het Fonds rapporteert voor alle 58 controls een lager volwassenheidsniveau dan het vereiste volwassenheidsniveau. Hiermee voldoet het Fonds niet aan de verwachtingen van een integere en beheerste bedrijfsvoering. De aard, omvang en risicoprofiel van het Fonds zijn in deze conclusie betrokken.

Op basis van de conclusie is het Fonds op 4 februari 2022 geïnformeerd door haar accounttoezichthouder over de vervolgacties die DNB verwacht naar aanleiding van dit onderzoek. De verwachting is dat het Fonds op 31 juli 2023 wel minimaal de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity in voldoende mate beheerst.

Autoriteit Financiële Markten

Het toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) betreft de informatie die pensioenfondsen volgens de wet aan deelnemers moeten geven. In 2021 heeft het Fonds medewerking verleend aan de "Toezichtrapportage inzicht tweedepijlerpensioenmarkt". Hierover is geen fondsspecifieke terugkoppeling van AFM ontvangen.

Op 1 april 2021 heeft de AFM het rapport “Meer aandacht nodig voor de verantwoording van kosten door pensioenfondsen” gepubliceerd naar aanleiding van het door hen uitgevoerde onderzoek naar kostentransparantie en –verantwoording in jaarverslagen van pensioenfondsen. Naar aanleiding daarvan heeft het Fonds in het jaarverslag 2021 een uitgebreidere verantwoording opgenomen over de kosten voor pensioenbeheer en vermogensbeheer.

Autoriteit Consument en Markt

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) heeft de bevoegdheid om uit eigen beweging marktonderzoeken te doen en rapportages op te stellen, indien dat naar haar oordeel nuttig is voor de uitvoering van haar wettelijke taken. In 2021 zijn geen uitvragen door het Fonds ontvangen.

Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is de onafhankelijke toezichthouder in Nederland die de bescherming van persoonsgegevens bevordert en bewaakt. De AP houdt toezicht op de naleving van de wettelijke regels voor bescherming van persoonsgegevens. Andere belangrijke taken van de AP zijn onder meer het adviseren over nieuwe regelgeving en voorlichting geven over de privacywetgeving. In 2021 is er geen datalek door het Fonds aan de AP gemeld.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen is opgesteld in samenspraak tussen de Stichting van de Arbeid en de Pensioenfederatie. Het doel van de code is het verbeteren en het inzichtelijker maken van het functioneren van pensioenfondsen, zodanig dat het vertrouwen van belanghebbenden toeneemt dat het pensioengeld goed wordt beheerd en dat de belangen van alle belanghebbenden evenwichtig worden afgewogen. Daarnaast is er een Monitoringscommissie Code Pensioenfondsen ingesteld. Deze monitoringscommissie ziet toe op de naleving van de code.

Jaarlijks onderzoekt de monitoringscommissie hoe pensioenfondsen de code naleven en publiceert haar bevindingen in een rapport. De Code Pensioenfondsen is gerubriceerd volgens acht thema's. De acht thema's zijn:

- vertrouwen waarmaken;
- verantwoordelijkheid nemen;
- integer handelen;
- kwaliteit nastreven;
- zorgvuldig benoemen;
- gepast belonen;
- toezicht houden en inspraak waarborgen;
- transparantie bevorderen.

Binnen deze thema's vindt een verdere onderverdeling plaats naar in totaal 65 normen. Onderstaand wordt per thema een beschrijving gegeven van de wijze waarop het Fonds invulling heeft gegeven aan deze thema's en normen. Indien aan een norm niet of slechts deels wordt voldaan, wordt dit hierbij vermeld.

Thema 1 Vertrouwen waarmaken

Het bestuur legt jaarlijks middels het jaarverslag verantwoording af over het gevoerde beleid.

Het Fonds kent een jaarcyclus. In de jaarcyclus, waar o.a. de haalbaarheidstoets een onderdeel van uitmaakt, wordt telkens bekeken of het strategisch (beleggings)beleid haalbaar is en nog passend is bij de gedefinieerde risicohouding. De jaarcyclus dient vastgelegd te worden in een jaarkalender (norm 3). In 2021 is nog geen gebruik gemaakt van een jaarkalender. Dit is nog een nadrukkelijk punt van aandacht.

In 2020 is er een IRM-handboek opgesteld met daarin vastgelegd de procedures om de risico's continu te managen. Daarnaast is er een Risk Control Framework, inclusief controles en procedures opgezet. De implementatie van een dashboard en rapportagetools is onderdeel van dit Risk Control Framework. In 2021 is er geen Risk Self Assessment (RSA) uitgevoerd. Wel is er een Systematische Integriteitsrisicoanalyse (SIRA) ter vaststelling van het IRM-beheerskader uitgevoerd. (norm 8).

Thema 2 Verantwoordelijkheid nemen

De werkwijze, de taakverdeling alsmede de mandaten binnen het bestuur zijn vastgelegd in de statuten en het bestuursreglement.

Het Fonds heeft een aantal werkzaamheden uitbesteed. Om in control te zijn en te blijven heeft het bestuur periodiek overleg met de leverancier van het pensioenadministratiesysteem, de herverzekeraar en de fiduciair beheerder. In de overleggen wordt stilgestaan bij de performance van deze uitbestedingspartijen. Daarnaast neemt het bestuur kennis van interne beheersingsrapportages (ISAE 3402 type II) en de SLA-rapportages van de uitbestedingspartijen en worden deze door het bestuur geanalyseerd.

Het bestuur heeft in het vierde kwartaal van 2021 in verband met Covid-19 "digitaal", via een videoverbinding, de on-site visits uitgevoerd bij de uitbestedingspartijen waarbij het bespreken van het ISAE 3402 type II rapport, de evaluatie van de dienstverlening en het afstemmen van de speerpunten voor 2022 de belangrijkste gespreksonderwerpen waren. Per uitvoerder is een gespreksverslag opgesteld van de on-site visit, inclusief actiepunten. Naast de jaarlijkse on-site visits wordt op kwartaalbasis een uitbestedingsrapportage opgesteld per uitbestedingspartij.

Het Fonds heeft niet met alle partijen aan wie taken worden uitbesteed, afspraken kunnen maken over het beloningsbeleid van die partijen, dan wel dat die partijen een gedragscode en een klokkenluidersregeling voeren. Bij nieuw af te sluiten overeenkomsten wordt er wel nadere informatie opgevraagd omtrent het beloningsbeleid, de gedragscode en de klokkenluidersregeling. Tevens wordt jaarlijks bij alle bestaande partijen aan wie taken worden uitbesteed navraag gedaan naar het beleid hieromtrent.

Thema 3 Integer handelen

Het Fonds hanteert een gedragscode. De gedragscode voor het Fonds is door de leden van het bestuur, de leden van het belanghebbendenorgaan, de leden van de raad van toezicht, leden van de beleggingscommissie, de medewerkers van het pensioenbureau, de sleutelfunctiehouder risicobeheer, de sleutelfunctiehouder interne audit, de functionaris gegevensbescherming en de compliance officer ondertekend. De compliance officer heeft op 14 juni 2022 aan het bestuur zijn bevindingen gerapporteerd. In deze rapportage kwam naar voren dat de compliance officer geen signalen of meldingen heeft vernomen die wijzen op een mogelijke schending van de Gedragscode door betrokkenen. Een overzicht van nevenfuncties is als bijlage opgenomen bij dit jaarverslag.

Klachten en geschillen kunnen door belanghebbenden worden gemeld bij de voorzitter van het bestuur van het Fonds. De klachten en geschillenregeling is beschikbaar op de website van het Fonds. In 2021 zijn er twee klachten en één geschil ontvangen.

Onregelmatigheden die worden gesignaleerd binnen het Fonds of bij de uitbestedingspartijenpartijen van het Fonds kunnen worden gerapporteerd bij de compliance officer op grond van de klokkenluidersregeling van het Fonds. De klokkenluidersregeling is beschikbaar op de website van het Fonds.

De ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden door het bestuur nauwgezet gevolgd. Voor het Fonds relevante wijzigingen worden geanalyseerd en de opvolging wordt besproken in de bestuursvergaderingen. In het bestuursverslag worden de belangrijkste ontwikkelingen toegelicht.

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving door het Fonds.

Thema 4 Kwaliteit nastreven

Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Het bestuur toetst de geschiktheid van de bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap. Hiertoe is per bestuursfunctie een profielschets opgesteld. Het programma voor permanente educatie van bestuursleden waarborgt dat de geschiktheid van bestuursleden op peil blijft en waar nodig wordt verbreed of ontwikkeld.

In het afgelopen jaar is aandacht besteed aan de deskundigheidsbevordering van het bestuur door presentaties op het gebied van vermogensbeheer, risicomanagement en het pensioenakkoord.

De deskundigheid van individuele bestuursleden en van het bestuur als geheel wordt periodiek getoetst. De uitkomsten hiervan worden vastgelegd in de geschiktheidsmatrix van het Fonds. Op basis van de aandachtsgebieden in de portefeuille van elke bestuurder wordt jaarlijks een opleidingsplan opgesteld met als doel om de vereiste deskundigheid te halen respectievelijk te behouden. Hier worden tevens de aanbevelingen van de Pensioenfederatie (Handreiking geschikt pensioenfondsbestuur) in meegenomen.

Nieuwe bestuursleden dienen minimaal te voldoen aan het kennisniveau A. Indien benodigd, wordt hiervoor een opleiding gevolgd tot bestuurder pensioenfonds om op het gewenste niveau te komen. Elke bestuurder moet beschikken over kennisniveau A voor alle zeven kennisgebieden. Daarnaast dienen de bestuurders gezamenlijk over kennisniveau B te beschikken voor alle zeven kennisgebieden.

Het bestuur van het Fonds erkent het belang van zelfevaluatie. Jaarlijks vindt een collectieve zelfevaluatie plaats binnen het Fonds. In het vierde kwartaal 2021 heeft de jaarlijkse zelfevaluatie plaatsgevonden onder externe begeleiding. Het belanghebbendenorgaan en de raad van toezicht hebben begin 2022 een zelfevaluatie uitgevoerd (norm 30).

Thema 5 Zorgvuldig benoemen

Het Fonds heeft met de implementatie van het onafhankelijk bestuursmodel een diversiteitsbeleid geformuleerd en vervolgens vastgelegd. Doelstelling van het diversiteitsbeleid is om, indien mogelijk, te streven naar diversiteit in bestuur en belanghebbendenorgaan conform de Code pensioenfondsen. Het bestuur heeft in 2021 het diversiteitsbeleid voor het laatst geactualiseerd (norm 33).

In 2021 waren er geen vrouwelijke bestuursleden. In het belanghebbendenorgaan heeft één vrouw zitting. In de raad van toezicht hebben twee vrouwen zitting, waarvan één lid onder de 40 jaar. Het Fonds voldoet hiermee gedeeltelijk aan de gestelde normen.

Thema 6 Gepast belonen

Het Fonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het Fonds. Het beloningsbeleid moedigt niet aan tot het nemen van meer risico's dan voor het Fonds aanvaardbaar is, conform de vereisten van artikel 21a van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen en de Code Pensioenfondsen.

Het beloningsbeleid is mede opgesteld om betrokkenen duidelijkheid te geven over hun beloning en transparant hierover te zijn naar de belanghebbenden bij het Fonds. Het beloningsbeleid per geleding is als volgt:

Bestuur

Voor de beloning van de bestuurders wordt het beloningsbeleid gevolgd van de werkgever. Uitgangspunt bij de vaststelling hiervan is dat voor vergelijkbare functies bij de werkgever vergelijkbare arbeidsvoorwaarden worden overeengekomen.

Belanghebbendenorgaan

De leden van het belanghebbendenorgaan die in dienst zijn van de werkgever, ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden ten behoeve van het Fonds. De leden van het belanghebbendenorgaan die niet of niet meer in dienst zijn van de werkgever, ontvangen een vacatievergoeding per vergadering van het belanghebbendenorgaan dan wel per vergadering van bestuur en belanghebbendenorgaan.

Raad van toezicht

Het bestuur voorkomt dat de hoogte van de beloning van de leden van de raad van toezicht een kritische opstelling in de weg staat. Daarom stelt de renumerationcommissie voorafgaand aan de benoeming de hoogte van de beloning van de leden van de raad van toezicht vast. De beloning van de raad van toezicht is marktconform.

Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) leden van het bestuur, leden van het belanghebbendenorgaan en leden van de raad van toezicht. De leden van het bestuur en de leden van het belanghebbendenorgaan zijn (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde in de pensioenregeling van het Fonds op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement.

Thema 7 Toezicht houden en inspraak waarborgen

In het onafhankelijk bestuursmodel is een raad van toezicht ingesteld. Daarmee wordt geborgd dat er countervailing power aanwezig is om een goede invulling te kunnen geven aan het Intern Toezicht. De raad van toezicht betreft de Code Pensioenfondsen bij de uitoefening van haar taak en rapporteert hierover in het verslag van de raad van toezicht in het jaarverslag

In het najaar van 2021 heeft zowel een evaluatie van de certificerend actuaris als van de accountant plaatsgevonden. Dit heeft ertoe geleid dat de overeenkomst met de certificerend actuaris is verlengd met drie jaar. De bestaande overeenkomst met de accountant is vooralsnog met één jaar verlengd.

Thema 8 Transparantie bevorderen

De overwegingen van de besluitvorming van het bestuur worden uitgewerkt in de notulen van de bestuursvergaderingen. Het belanghebbendenorgaan ontvangt de definitief vastgestelde notulen van de bestuursvergaderingen. Bij adviesaanvragen dan wel goedkeuringsaanvragen aan het belanghebbendenorgaan worden de overwegingen van het bestuur meegegeven.

In het kader van verantwoord beleggen is het Fonds zich bewust van het feit dat het zich dient te gedragen als een prudent person en dat het op basis van haar fiduciaire verantwoordelijkheid qua rendement/risico een optimale portefeuillestructuur dient na te streven. Hierbij is het Fonds zich bewust dat corporate governance waarde kan toevoegen. Echter activiteiten op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen dienen geen doel op zichzelf te zijn. Uiteraard worden wel alle wettelijke vereisten gevolgd. Het bestuur heeft de visie, dat bedrijven die de UN Global Compact principes volgen een voorkeur genieten bij zowel de uitvoering van het beleggingsbeleid als bij beleggingen in de bedrijven zelf. Daarom:

- streeft het Fonds naar een pragmatisch uitsluitingsbeleid dat op zijn minst de wet volgt;
- streeft het Fonds ernaar uit te sluiten dat wat maatschappelijk duidelijk fout is en zich te houden aan wat maatschappelijk is geaccepteerd. De UN Global Compact wordt hierbij als leidraad genomen;
- streeft het Fonds ernaar om bij de uitbesteding van haar beleggingen met partijen te werken die de UN Global Compact onderschrijven.

Communicatie

Het Fonds wil de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden op een duidelijke manier informeren over hun pensioen, het pensioenbewustzijn vergroten en inzicht bieden in de hoogte van hun pensioen. De missie, visie en strategie van het Fonds zijn ten behoeve van het communicatiebeleid vertaald in de kernwaarden “betrouwbaar”, “persoonlijk” en “deskundig”.

In de communicatie van het Fonds staan drie pijlers centraal:

- Informatieverstrekking: Informatie naar de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden wordt begrijpelijk en tijdig verstrekt, waarbij tenminste wordt voldaan aan de uitgangspunten uit wet- en regelgeving.
- Pensioenbewustzijn: De (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden zijn zich bewust van het belang van pensioen en hebben een positieve houding ten opzichte van het Fonds en in de uitvoering van de pensioenregeling.
- Pensioeninzicht: Het Fonds biedt voldoende inzicht in de pensioenregeling, zodat de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden weten welke situaties om actie vragen of aanleiding geven om zich nader te verdiepen in de persoonlijke pensioensituatie.

Het Fonds hanteert onderstaande middelenmix voor de communicatie naar de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden:

- pensioen 1-2-3;
- uniform pensioenoverzicht (UPO);
- stopbrief;
- website;
- brieven;
- intranet aangesloten ondernemingen;
- brochures en flyers;
- verjaardagskaarten;
- pensioengesprekken;
- klantenpanel;
- presentaties;
- pensioenbijeenkomsten.

Voor de communicatie naar de werkgevers wordt gebruikgemaakt van memo's en presentaties.

De website van het Fonds is er voornamelijk op gericht de deelnemers te informeren over de pensioenregeling en over het Fonds zelf. Wanneer de privé- of werksituatie verandert, kan de deelnemer ook terecht op de website. Het Fonds biedt ook de mogelijkheid een persoonlijk pensioengesprek te voeren en/of zijn persoonlijke situatie te laten doorrekenen. In 2021 hebben echter de maatregelen omtrent corona weinig ruimte gegeven om deelnemers persoonlijk te ontmoeten. Het aantal pensioengesprekken was derhalve in 2021 beperkt.

In het vierde kwartaal van 2021 is een klantenpanel aangesteld. Het klantenpanel wordt ingezet om bestaande en nieuwe communicatiemiddelen te testen en om de dienstverlening van het Fonds te verbeteren. Het klantenpanel wordt vertegenwoordigd door zowel (gewezen) deelnemers als pensioengerechtigden van het Fonds. In 2021 is het klantenpanel eenmaal ingezet ter beoordeling van het videojaaroverzicht van 2020.

2.3. Activiteiten van het bestuur

Het bestuur van het Fonds heeft de afgelopen verslagperiode jaar twaalfmaal vergaderd. Naast de reguliere beleidscyclus stonden de volgende belangrijke onderwerpen op de agenda:

- voortgang Pensioenakkoord;
- herstelplan;
- aanvangshaalbaarheidstoets;
- verlenging herverzekeringscontract;
- wijziging premiemethodiek naar verwacht rendement;
- implementatie SFDR-vereisten;
- actualiseren investment cases en opstellen kaderstellingen;
- transitie LDI-portefeuille;
- transitie portefeuille Nederlandse hypotheke;
- communicatiebeleidsplan;
- pensioenregeling 2022;
- actualiseren financieel crisisplan;
- actualisatie Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn);
- aanpassing pensioenreglementen en uitvoeringsovereenkomsten;
- aanpassing geschiktheidsplan.

In het kader van de reguliere beleidscyclus heeft het bestuur onder meer vergaderd over de jaarrekening, de toeslagen, de adviezen van de certificerend actuaire, de accountant, de risico-opinies van de sleutelfunctiehouders actuariael, risicobeheer en interne audit en de adviezen van de beleggingscommissie.

2.4. Beleidsparagraaf

Financiële paragraaf

Samenvatting van de financiële positie van het Fonds

Bedragen x € 1.000	Pensioenvermogen	Technische voorzieningen	Dekkingsgraad
	€	€	%
Stand per oprichtingsdatum	-	-	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	1.391.015	1.366.216	101,8
Subtotaal per 1 januari 2021	1.391.015	1.366.216	101,8
Beleggingen / rentetoevoeging	14.062	-31.251	3,4
Premies / toevoeging pensioenopbouw	31.650	52.332	-1,7
Overdracht van rechten	1.345	1.638	0,0
Kosten	228	-40	0,0
Uitkeringen	-1.887	-2.002	0,0
Indexering en overige toeslagen	3.519	3.426	0,0
Kanssystemen	3.412	1.468	0,2
Wijziging grondslagen	-	-	0,0
Mutatie voorziening herverzekeringscontract	-84.326	-84.326	0,3
Overige	1.848	1.510	0,0
Stand per 31 december 2021	1.360.866	1.308.971	104,0

De wijziging in de dekkingsgraad van 3,4% uit hoofde van beleggingen / rentetoevoeging is uit te splitsen in een stijging van de dekkingsgraad met 2,4% door de wijziging van de marktrente en de rentetoevoeging aan de voorziening en een toename van de dekkingsgraad met 1,0% door het behaalde rendement op de beleggingen.

Onder het nFTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen. De beleidsdekkingsgraad per ultimo december 2021 bedraagt 102,9%.

De vereiste dekkingsgraad zoals die voortvloeit uit de solvabiliteitsvoorschriften volgens de Pensioenwet bedraagt 107,3%. Ultimo 2021 is derhalve sprake van onvoldoende solvabiliteit, waarbij sprake is van een dekkingstekort.

Pensioenfondsen dienen naast de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad tevens de reële dekkingsgraad te rapporteren aan De Nederlandsche Bank. De reële dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen de huidige beleidsdekkingsgraad en de vereiste beleidsdekkingsgraad benodigd voor toekomstbestendige toeslagverlening ter hoogte van de veronderstelde prijsinflatie. De veronderstelde prijsinflatie wordt elk kwartaal door De Nederlandsche Bank gepubliceerd. Een reële dekkingsgraad van 100% impliceert dat een pensioenfonds op basis van de aanwezige beleidsdekkingsgraad haar toeslagambitie naar verwachting volledig kan waarmaken, gegeven de voorgeschreven aannames. De reële dekkingsgraad van het Fonds bedraagt per ultimo 2021 87,0%.

Herstelplan

Er is sprake van een herstelplan. Uit dit herstelplan blijkt dat het Fonds naar verwachting binnen de hersteltermijn uit de situatie van ontoereikende solvabiliteit zal komen.

Premie

De zuiver kostendeekkende, gedempte en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

De feitelijke premie is als volgt opgebouwd:

(x € 1.000)	
	€
Werkgeversgedeelte (basis en excedent pensioenregeling)	24.838
Werknemersgedeelte (incl. vrijwillige voortzetting)	10.275
Werkgevers bijdrage Anw-hiaat pensioenregeling	998
Overige premies	436
Premiebijdrage aanvullende pensioenregeling	493
Premiebijdrage netto pensioenregeling	953
Totaal	37.993

De feitelijke premie bedraagt 28,0% van de pensioengrondslag. De pensioengrondslag is daarbij gelijk aan 12,96 maandsalarissen onder aftrek van de franchise. Het werkgeversgedeelte bedraagt 18,667% van de pensioengrondslag en het werknemersgedeelte 9,333% van de pensioengrondslag voor werknemers in dienst op of na 1 januari 2015. Het werkgeversgedeelte bedraagt 17,333% van de pensioengrondslag en het werknemersgedeelte 8,667% van de pensioengrondslag voor werknemers in dienst op 31 december 2014.

De zuiver kostendeekkende premie is als volgt opgebouwd:

(x € 1.000)	
	€
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	51.030
Actuarieel benodigd voor risicodekking	4.404
Opslag voor uitvoeringskosten	1.114
Opslag voor solvabiliteit	12.085
Overige premies	436
Premiebijdrage aanvullende pensioenregeling	493
Premiebijdrage netto pensioenregeling	953
Totaal	70.515

De gedempte kostendeekkende premie wordt gebaseerd op verwacht rendement. Het verschil tussen de feitelijke premie voor pensioenopbouw in de Basis pensioenregeling en de Excedent pensioenregeling en de gedempte kostendeekkende premie wordt toegevoegd of onttrokken aan de Egalisatievoorziening CDC-premie. Over 2021 betrof dit een toevoeging van € 245.

De gedempte kostendeekkende premie is als volgt opgebouwd:

(x € 1.000)	
	€
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	17.638
Actuarieel benodigd voor risicodekking	2.123
Opslag voor uitvoeringskosten	1.114
Opslag voor solvabiliteit	4.308
Voorwaardelijke onderdelen	10.683
Overige premies	436
Premiebijdrage aanvullende pensioenregeling	493
Premiebijdrage netto pensioenregeling	953
Totaal	37.748

Uitvoeringskosten

Het Fonds streeft naar een heldere en transparante weergave van de kosten op het gebied van pensioen- en vermogensbeheer. Het Fonds volgt op dit vlak de belangrijkste aanbevelingen op die de Pensioenfederatie en de AFM daarover in voorgaande jaren hebben gedaan.

De uitvoeringskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000		
	€	%
Pensioenbeheer		
Pensioenuitvoeringskosten	1.402	
Administratiekosten ontvangen van herverzekeraar	-181	
Totale pensioenuitvoeringskosten	1.221	
Toerekening aan vermogensbeheer	-281	
Kosten pensioenbeheer	940	
Vermogensbeheer		
Beheerkosten aandelen	421	0,10
Beheerkosten vastrentende waarden	248	0,06
Beheerkosten LDI-portefeuille	213	0,05
Overige beheerkosten	319	0,07
Kosten fiduciair beheer	347	0,08
Advieskosten	10	0,00
Overige kosten	20	0,01
Toerekening pensioenuitvoeringskosten aan vermogensbeheer	281	0,06
Kosten vermogensbeheer	1.859	0,43
Transactiekosten		
Aan- en verkoopkosten aandelen	182	0,04
Aan- en verkoopkosten vastrentende waarden	291	0,07
Aan- en verkoopkosten derivaten	16	0,00
Transactiekosten	489	0,11
Totaal Vermogensbeheer en Transactiekosten	2.348	0,54
Totale kosten	3.288	

Kosten pensioenbeheer

De kosten pensioenbeheer bestaan uit kosten inzake de pensioenuitvoering met uitzondering van de kosten die kunnen worden gerelateerd aan vermogensbeheer. Tot de pensioenuitvoering wordt gerekend de activiteiten die plaatsvinden om de deelnemersadministratie, financiële administratie en de uitkeringsadministratie te kunnen uitvoeren, alsmede de governance daaromheen.

Kosten vermogensbeheer

De kosten vermogensbeheer bestaan uit beheer- en advieskosten van de fiduciair beheerder, advieskosten en bankkosten. De kosten van vermogensbeheer worden als % uitgedrukt van het gemiddeld belegd vermogen.

Het gemiddeld belegd vermogen bedraagt € 435.558 en is gebaseerd op de som van het belegd vermogen van de ultimo maandeinden gedeeld door twaalf. De beheerkosten en de overige kosten vermogensbeheer zijn in de jaarrekening gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten en zijn daarom niet zichtbaar in de jaarrekening.

De toelichting op de vermogensbeheerkosten in het bestuursverslag wijkt op onderdelen af van de kosten zoals gepresenteerd in de jaarrekening. De toelichting in het bestuursverslag houdt rekening met de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. In de jaarrekening zijn de kosten verantwoord overeenkomstig de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Transactiekosten

Bij de bepaling van de transactiekosten is rekening gehouden met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. Er wordt onderscheid gemaakt in directe en indirecte transactiekosten. Directe transactiekosten bij beleggingsfondsen betreffen de in- en uitstapvergoedingen en de indirecte transactiekosten zijn de kosten bij aan- en verkoop van beleggingstitels binnen het betreffende beleggingsfonds.

Algemene kosten

Als algemene kosten worden aangemerkt de kosten van de accountant, de kosten van de certificerend actuaire, de advieskosten (actuaireel en juridisch) en de kosten van de toezichthouders. Verder vallen hieronder de bestuurskosten, alsmede de personeelskosten van het bestuur en de bestuurssecretaris.

Verdeling kosten

De kosten worden toegerekend aan kosten pensioenbeheer, kosten vermogensbeheer en algemene kosten. De algemene kosten worden vervolgens verdeeld naar rato van de kosten pensioenbeheer en de kosten vermogensbeheer.

De uitvoeringskosten voor pensioenbeheer zijn onder te verdelen in de volgende componenten:

(x € 1.000)	
	€
Kosten pensioenbureau	794
Kosten accountant	43
Kosten actuaire	10
Bestuurskosten	61
Advieskosten	179
Kosten uitvoering van de pensioenregeling	167
Kosten toegerekend aan vermogensbeheer	-281
Overige kosten	148
Ontvangen kostenvergoeding Nationale-Nederlanden	-181
Totaal	940

De totale kosten per deelnemer (actieven en gepensioneerden) bedragen derhalve 940.000 / 5.280 is € 178.

De overige kosten betreffen onder andere de bijdrage aan De Nederlandsche Bank (€ 59), de Autoriteit Financiële Markten (€ 8) en de Pensioenfederatie (€ 20), alsmede druk- en portokosten (€ 61).

In 2020 heeft het bestuur een benchmarking uit laten voeren naar de hoogte van de uitvoeringskosten voor pensioenbeheer en de vermogensbeheerkosten in vergelijking met de peergroup². Hieruit is naar voren gekomen dat de kosten per deelnemer lager liggen dan de uitvoeringskosten in de peergroup (€ 303) en dat de vermogensbeheerkosten hoger liggen dan in de peergroup (0,38%). Dit laatste wordt voornamelijk veroorzaakt doordat een hoger deel van de uitvoeringskosten wordt toegerekend aan vermogensbeheer dan in de peergroup het geval is. Gecorrigeerd voor dat effect zijn de vermogensbeheerkosten vergelijkbaar met die van de peergroup.

Met betrekking tot de vermogensbeheerkosten heeft het Fonds een groter deel van het vermogen belegd in aandelen en een lager deel in vastrentende waarden dan de peergroup. Ook wordt een kleiner deel van het renterisico afgedekt. Dit heeft in de periode 2015-2019 geleid tot een hoger 5-jarig rendement van 1,6% ten opzichte van de peergroup.

² De peergroep voor pensioenbeheer bestaat uit 15 ondernemingspensioenfondsen van vergelijkbare samenstelling met minder dan 10 duizend deelnemers.
De peergroep voor vermogensbeheer bestaat uit 12 pensioenfondsen van vergelijkbare omvang met een beheerd vermogen kleiner dan EUR 1,5 miljard.

Beleggingen paragraaf

Macro- economische ontwikkelingen

Door een gunstige samenloop van omstandigheden ontstond gedurende 2021 in vele landen een bovengemiddelde economische groei. Belangrijk daarbij was de wereldwijde uitrol van COVID19-vaccinaties, waardoor veel economieën weer enigszins op gang kwamen. Consumenten konden hierdoor het extra spaargeld dat vanaf het voorjaar van 2020 was opgebouwd weer uitgeven. Daarnaast was er volop krediet beschikbaar voor ondernemingen, vanwege stimulerend overheidsbeleid. De winstgevendheid van bedrijven trok daardoor sterk aan en het vertrouwen van ondernemers was bovengemiddeld. Deze positieve stemming – gericht op groei in het bedrijfsleven – kwam ook tot uiting in een zeer sterke vraag naar arbeid. Dat werkte vervolgens positief door in de consumentenbestedingen en het algehele vertrouwen. Centrale banken in ontwikkelde landen hielden ondertussen vast aan hun monetaire beleidssteun, waarbij grote hoeveelheden obligaties zijn opgekocht, terwijl overheden daarnaast ook zelf investeerden en daarmee voor een stevige begrotingsimpuls zorgden. In de VS ontstond deze steun na de verkiezingswinst van Joe Biden.

Een aantal opkomende landen bleef echter nog duidelijk worstelen met de gevolgen van de pandemie. De lage vaccinatiegraad in deze delen van de wereld is ongunstig voor hun economische groei. In het laatste kwartaal van het jaar kwamen daar nog het risico van een lagere groei in China als gevolg van problemen bij vastgoedgigant Evergrande en grootschalige stroomuitval bij.

Bij een krachtig herstel van de vraag bleef er door het virus evenwel sprake van een tekort aan goederen en diensten, waarbij de vraag groter was dan het aanbod. Dit laatste ontstond mede door de opkomst van de deltavariant van het coronavirus. Deze onevenwichtigheden tussen vraag en aanbod resulteerden vanaf de tweede helft van het jaar in een lagere groei en leidden tot prijsstijgingen. Vooral de energieprijzen stegen in 2021 sterk. Centrale banken zinspeelden vanaf het midden van het jaar op afbouw van de steunaankopen, bedoeld om de verwachting van stijgende inflatie te beheersen.

Financiële markten in 2021

In het eerste deel van 2021 gingen beleggers uit van hogere groei en inflatie, onder invloed van een ondersteunend monetair en begrotingsbeleid. Economische steun, verbeterende onderliggende financiële (bedrijfs)cijfers, de uitrol van vaccins en sterke winstcijfers zorgden voor koersstijgingen op de aandelenmarkten. Ook grondstoffen profiteerden van deze trend. Vastgoed bleef door stijgende rentes echter achter bij aandelen. Ook structurele veranderingen, het door de pandemie toenemende thuiswerken en de groei van e-commerce, drukten op de prestaties van vastgoed.

De genoemde rentestijging had negatieve gevolgen voor de rendementen op vastrentende waarden. Meer risicovolle obligaties deden het beter dan veilige staatsobligaties.

Aan het einde van het jaar wijzigde het sentiment van de markt door wat zwakkere economische cijfers, een (nog) hogere inflatie en een piek in de groei van winsten van bedrijven. Dit zorgde vooral voor aandelen in grotere koersschommelingen.

Vooruitzichten 2022

Daar waar aan het begin van 2022 de verwachting, was dat de economie in 2022 weer naar een normale situatie zou terugkeren, ontstond er eind februari een compleet nieuwe situatie door de Russische inval in Oekraïne. Een inval die – los van alle humanitaire gevolgen – nadien ook nadelige economische gevolgen heeft gehad. Na de eerste verkoopgolf op de wereldwijde aandelenmarkten, herstellen deze zich inmiddels weer enigszins. De inflatie daarentegen, die in 2021 al aan een opmars bezig was, is vervolgens sneller gaan stijgen, mede vanwege de onzekerheden rondom de energieprijzen. Dit komt doordat Rusland – maar ook Oekraïne – een belangrijke speler is op de wereldmarkt voor grondstoffen. Bovendien lijkt met name Europa getroffen te worden door stijgende energieprijzen, omdat het per saldo een grote importeur is van olie en gas, daar waar bijvoorbeeld de Verenigde Staten in belangrijke mate aan de eigen, interne vraag kan voldoen. Dat leidt tot een snellere stijging van de inflatie in Europa versus die in de Verenigde Staten.

Voorts leidt de stijgende inflatie ook tot een stijging van kapitaalmarktrentes. De noodsteun door centrale banken wordt derhalve langzaam afgebouwd om een verdere stijging van de inflatie tegen te gaan. Op de middellange termijn zal de bestendigheid van eventueel economisch herstel echter afhangen van de ontwikkelingen in Oekraïne, maar ook van ontwikkelingen in het kader van de deglobalisering, het al dan niet tijdelijke karakter van de hoge(re) inflatie, de bereidheid van beleidsmakers om te blijven stimuleren en het vrijkomen van extra spaargelden en investeringen van consumenten.

Door een gebrek aan winstgevende alternatieven blijven beleggers risicovolle beleggingen omarmen en de markten opdrijven. In lijn met de te verwachten volatiele macro-ontwikkelingen is daarom enige terughoudendheid echter op zijn plaats.

Zoals gezegd heeft de inval ook enorme humanitaire gevolgen voor de Oekraïense bevolking. Politieke leiders van over de hele wereld hebben de inval in groten getale veroordeeld. Maar ook lokaal hebben Nederlandse pensioenfondsen zich publiek geuit, hebben zij afstand genomen van het Russische regime en hun intenties kenbaar gemaakt om eventuele exposure naar Rusland en Wit-Rusland te verkopen.

Het Fonds is uiteraard bedroefd en geschokt door de inval van Rusland in Oekraïne. De inval heeft naast grote humanitaire gevolgen ook economische gevolgen. Het Fonds kijkt daarom ook naar de invloed van de oorlog op de beleggingen en de financiële situatie van het Fonds. Aansluitend bij de wereldwijde sancties tegen Rusland, heeft het Fonds besloten niet meer te willen beleggen in Rusland en Wit-Rusland. Een klein deel van onze totale beleggingsportefeuille (eind maart 0,18%) zit in Russische staatsobligaties en een drietal Russische bedrijven. De posities zijn inmiddels al verminderd. Het Fonds zal deze beleggingen afstoten, zodra dit verantwoord mogelijk is. Nieuwe investeringen in Rusland en Wit-Rusland worden niet toegestaan.

Verantwoord beleggen

In het kader van verantwoord beleggen is het Fonds zich bewust van het feit, dat het zich dient te gedragen als een prudent person en dat het op basis van haar fiduciaire verantwoordelijkheid qua rendement/risico een optimale portefeuillestructuur dient na te streven. Hierbij is het Fonds zich bewust dat corporate governance waarde kan toevoegen. Echter activiteiten op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen dienen geen doel op zichzelf te zijn. Uiteraard worden wel alle wettelijke vereisten gevolgd. Het bestuur heeft de visie, dat bedrijven die de UN Global Compact principes volgen een voorkeur genieten bij zowel de uitvoering van het beleggingsbeleid als bij beleggingen in de bedrijven zelf. Daarom:

- streeft het Fonds naar een pragmatisch uitsluitingsbeleid dat op zijn minst de wet volgt;
- streeft het Fonds ernaar uit te sluiten dat wat maatschappelijk duidelijk fout is en zich te houden aan wat maatschappelijk is geaccepteerd. De UN Global Compact wordt hierbij als leidraad genomen;
- streeft het Fonds ernaar om bij de uitbesteding van haar beleggingen met partijen te werken die de UN Global Compact onderschrijven.

Het onderschrijven van de UN Global Compact houdt in, dat de partijen waarin wordt belegd opereren op een manier, die minimaal voldoet aan de fundamentele verantwoordelijkheden op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding. Hierbij worden als uitgangspunt de volgende tien principes gehanteerd vanuit de UN Global Compact:

Mensenrechten

1. bedrijven moeten de bescherming van internationaal uitgeroepen mensenrechten ondersteunen en respecteren; en
2. zorgen ervoor dat ze niet medeplichtig zijn aan mensenrechtenschendingen.

Werk

3. bedrijven moeten de vrijheid van vereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen hooghouden;
4. zorg dragen voor de uitbanning van alle vormen van gedwongen en verplichte arbeid;
5. zorg dragen voor de effectieve afschaffing van kinderarbeid; en
6. zorg dragen voor de uitbanning van discriminatie op het gebied van arbeid en beroep.

Omgeving

7. bedrijven moeten een voorzorgsbenadering van milieu-uitdagingen steunen;
8. initiatieven nemen om een grotere verantwoordelijkheid voor het milieu te bevorderen; en
9. de ontwikkeling en verspreiding van milieuvriendelijke technologieën aanmoedigen.

Anti-corruptie

10. bedrijven moeten corruptie in al haar vormen bestrijden, inclusief afpersing en omkoping.

Verder weegt het Fonds bij het uitvoeren van het beleggingsbeleid de algemene ESG-criteria³ mee bij de beleggingsbeslissingen. Het Fonds weegt hierbij echter niet specifiek mee wat de ongunstige effecten van de beleggingsbeslissingen zijn op de duurzaamheidsfactoren, zoals omschreven in Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). De reden om de duurzaamheidsfactoren niet mee te wegen is, dat het Fonds momenteel geen beschikking heeft over gegevens die inzicht kunnen bieden in wat de ongunstige effecten zijn.

Voor de engagement en het stembeleid maakt het Fonds gebruik van het beleid van de beleggingsfondsen waarin wordt belegd, aangezien het Fonds niet zelf direct belegt in aandelen, maar dit alleen doet via beleggingsfondsen.

Fonds specifieke ontwikkelingen

De beleggingsportefeuille

De beleggingsportefeuille wordt beheerd door de fiduciair beheerder NN Investment Partners.

Ontwikkeling portefeuille

De waarde van de beleggingsportefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën aan het einde van het jaar ten opzichte van de situatie aan het begin van het jaar wordt weergegeven in de toelichting op de balans. Ten opzichte van einde 2020 heeft het belegde vermogen een stijging van circa € 58 miljoen laten zien, van € 408 miljoen einde 2020 tot circa € 466 miljoen einde 2021. Merk op dat hier ook een gedeelte (circa € 11 miljoen) van het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A) onderdeel van uitmaakt. Het rendement op de portefeuille was positief over 2021 (circa 2,9%).

Portefeuillebeheer

De strategische beleggingsportefeuille van het Fonds is onderverdeeld in een zogenaamde matching portefeuille (40%) en een return portefeuille (60%). De matching portefeuille heeft als doel een bepaald gedeelte van het rendement van de voorziening pensioenverplichtingen (VPV) te matchen. Dit betreft de rente-afdekking. In Q2 2021 is de implementatie van de matching portefeuille gewijzigd, waarbij van de Duration Matching Range fondsen (DMR) op een discretionair LDI-mandaat is overgestapt. Binnen het LDI-mandaat wordt gebruik gemaakt van geldmarktfondsen en rentederivaten. Verder bestaat de matching portefeuille eind 2021 uit Nederlandse hypotheek en Euro en Global investment grade bedrijfsobligaties.

³ ESG-criteria: afwegingen met betrekking tot milieu (Environment), maatschappij (Social) en bestuur (Governance).

De return portefeuille belegt in obligaties van opkomende landen (7,5%), bedrijfsobligaties met een lage kredietwaardigheid (2,5%) en aandelen (50,0%). De aandelenportefeuille is verder onderverdeeld in 40% aandelen ontwikkelde landen en 10% aandelen opkomende landen. De beleggingen in aandelen ontwikkelde landen worden vervolgens gedeeltelijk passief (60%) en gedeeltelijk actief belegd, de laatste in multi factor beleggingsfondsen (40%). In aandelen opkomende landen en de vastrentende waarden in de returnportefeuille wordt actief belegd.

Strategisch beleggingsbeleid

Het strategische beleggingsbeleid is met ingang van 1 januari – bij de splitsing van het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon – gewijzigd en bleef verder in 2021 constant. De transitie vanuit het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring P) gedeeltelijk (Ring A) heeft er voor gezorgd dat er ruimte is ontstaan om de allocatie naar Euro en Global investment grade bedrijfsobligaties op te hogen tot het normgewicht. In Q1 2021 waren deze allocaties onderwogen.

Normportefeuille

In onderstaande tabel wordt de portefeuille per 31 december 2021 weergegeven.

De portefeuille op 31 december 2021

Beleggingscategorie	Portefeuille	Norm	Min	Max	Benchmark
LDI-portefeuille	33,6%	35,0%	30,0%	50,0%	Gerealiseerd rendement ⁴
Euro investment grade bedrijfsobligaties & Nederlandse hypotheek:		2,5%	0,0%	4,5%	Samengestelde benchmark
- Nederlandse hypotheek	0,8%	2,5%	0,0%	4,5%	Fondsrendement
- Euro investment grade bedrijfsobligaties	1,5%	0,0%	0,0%	2,5%	iBoxx Euro Corporate Bond index
Global investment grade bedrijfsobligaties	2,3%	2,5%	0,0%	4,5%	Bloomberg Barclays Global Agg Corporate (EUR hedged)
Emerging markets obligaties HC	2,2%	2,5%	1,5%	3,5%	JP Morgan EMBI Global (EUR hedged)
Emerging markets obligaties LC	4,5%	5,0%	4,0%	6,0%	JP Morgan GBI-EM Global diversified index
High Yield	2,2%	2,5%	1,5%	3,5%	ML US HY Cash Pay Constr. Index (EUR hedged)
Aandelen ontwikkelde markten	44,0%	40,0%	35,0%	45,0%	60% MSCI World (Eur hedged) & 40% MSCI World DM net ⁵
Aandelen opkomende aandelen	8,9%	10,0%	7,5%	12,5%	MSCI Emerging Markets

Risicoafdekking

Het strategische beleggingsbeleid op het gebied van rente- en valutarisico bleef in 2021 ongewijzigd. Gedurende geheel 2021 bleef de afdekking van het renterisico dicht bij de strategische renteafdekking van 50%.

⁴ Op totaalniveau wordt de benchmark van de matching portefeuille gevormd door het rendement van de (af te dekken) verplichtingen.

⁵ 40% van wereldwijde aandelen wordt belegd in Multi factor strategieën zonder valuta-afdekking.

Resultaat

Totale portefeuille

De totale beleggingsportefeuille heeft over 2021 een positief rendement behaald van 2,9%. Voor de hele beleggingsportefeuille geldt dat de vastrentende waarden last hebben gehad van de gestegen rente. Dat geldt vooral voor de matching portefeuille als geheel, waar het rendement – als gevolg van de relatief grote rentegevoeligheid – fors negatief is geweest. Aangezien het Fonds niet het gehele renterisico heeft afgedekt (de strategische afdekking voor de beleggingen in eigen beheer bedraagt 50%), heeft het Fonds geprofiteerd van de rentestijging en is ondanks deze daling van het vermogen, de dekkingsgraad gestegen.

Matching portefeuille

Het rendement op de matching portefeuille was vanwege een rentestijging negatief (-17,6%). Binnen de matching portefeuille heeft vooral het relatieve rendement van de verschillende managers (het overrendement ten opzichte van hun respectievelijke benchmark) positief bijgedragen. Daarentegen was de renteafdekking beperkt overwogen ten opzichte van de strategische afdekking van 50%. Gegeven dat de rente per saldo is gestegen, heeft dit negatief bijgedragen aan het relatieve rendement van de matching portefeuille.

Verder geldt voor de beleggingscategorie 'Euro investment grade bedrijfsobligaties & Nederlandse hypotheek' dat het rendement achter is gebleven bij de benchmark. Binnen deze beleggingscategorie hebben de bedrijfsobligaties een strategisch gewicht van 0% als de Nederlandse hypotheek volledig op de normweging van 2,5% zitten. Dit wordt zo in de benchmark meegenomen. Echter, gedurende 2021 is de allocatie naar Nederlandse hypotheek onderwogen geweest (0,8% per eind 2021), waardoor meer geïnvesteerd is in Euro investment grade bedrijfsobligaties om aan de normweging te voldoen. Het rendement daarvan was -1,9% (als gevolg van de eerder genoemde rentestijging) en daardoor is het gezamenlijk rendement achter gebleven bij dat van de benchmark.

Return portefeuille

Het rendement op de returnportefeuille was positief (19,7%). Voor de beleggingscategorie hoogrentende waarden Emerging markets obligaties HC en de beleggingscategorie Emerging markets obligaties LC geldt dat deze ook last hadden van de stijging van de rente. Er werd een rendement behaald van respectievelijk -2,5% en -1,7%. Het rendement op de beleggingscategorie High Yield obligaties was +3,5%. Binnen de return portefeuille behaalden de beleggingscategorie aandelen een zeer goed rendement van +23,4%. Binnen de beleggingscategorie aandelen was het rendement op aandelen ontwikkelde markten zelfs +27,5%. Op de beleggingscategorie aandelen opkomende markten werd een rendement van +6,6% behaald.

Het grote verschil tussen de beleggingscategorie aandelen ontwikkelde markten (27,5%) en de beleggingscategorie aandelen opkomende markten (6,6%) valt op. Dit komt enerzijds doordat de landen die als 'opkomend' worden geclassificeerd meer last hebben gehad van de gevolgen van de Covid-pandemie. Dat geldt bijvoorbeeld voor China. Anderzijds zijn er gedurende 2021 aanvullende zorgen geweest over beleggingen in China, bijvoorbeeld door de impact van het (mogelijke) faillissement van Evergrande, een zeer groot Chinees vastgoedbedrijf. Het Fonds had geen directe exposure naar Evergrande, maar indirect heeft het Fonds hier wel last van gehad. Het Fonds maakt gebruik van twee externe managers voor de invulling van de beleggingscategorie aandelen opkomende markten. Vooral het beleggingsfonds van Robeco (Emerging Stars) heeft een zeer goed rendement behaald van 9,6%, versus 4,9% van de benchmark. Daarnaast heeft ook het multi-factor fonds van Robeco (binnen aandelen ontwikkelde markten) het goed gedaan met een rendement van 34,7% versus 31,1% voor de benchmark. Merk op dat beide beleggingsfondsen in 2020 juist een forse underperformance lieten zien, die met deze outperformance nog niet volledig is goedge maakt.

De in 2021 behaalde rendementen per beleggingscategorie waren in vergelijking met de benchmark als volgt:

	Fonds	Benchmark
Matchingportefeuille	-17,6%	-18,2%
LDI-portefeuille	-18,1%	-18,1%
Euro investment grade bedrijfsobligaties & Nederlandse hypotheke	1,0%	2,2%
- Nederlandse hypotheke	2,2%	2,2%
- Euro investment grade bedrijfsobligaties	-1,9%	-1,3%
Global investment grade bedrijfsobligaties	-2,7%	-2,7%
Returnportefeuille	19,7%	17,9%
Aandelen	23,5%	21,9%
Return vastrentende waarden	-0,6%	-0,5%
Totaal rendement⁶	2,9%	2,5%

Zakelijke waarden risico

Het Fonds loopt het risico dat de beleggingen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door onder meer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar beleggingscategorieën en beleggingsmarkten. De volatiliteit van de marktwaarden (prijrisico's) van de beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende zakelijke waarden beleggingscategorieën getoond. Merk op dat de strategische verdeling binnen de return portefeuille per 1 januari 2021 is gewijzigd.

	2020		2021	
	€ mln	%	€ mln	%
Return vastrentende waarden	28	12	42	15
Wereldwijde aandelen	157	69	205	71
Emerging Markets aandelen	42	19	41	14

Risicomanagement

In het risicomanagement is onder andere specifiek gekeken naar het concentratierisico binnen de aandelenportefeuille. Dit als gevolg van de stijging van aandelen van vooral Amerikaanse IT-bedrijven waardoor deze een grotere weging hebben gekregen binnen de beleggingscategorie aandelen ontwikkelde markten. Het Fonds heeft dit risico beoordeeld en als 'acceptabel' geduid.

⁶ Het totaalrendement wordt berekend door op dagelijkse basis het rendement per categorie te vermenigvuldigen met de weging in de portefeuille.

Pensioen paragraaf

Basis pensioen

De Basis pensioenregeling wordt gekwalificeerd als een uitkeringsovereenkomst conform de definitie in artikel 10 van de Pensioenwet. Er is een uitvoeringsovereenkomst tussen het Fonds en de aangesloten ondernemingen.

Het Fonds voert de opbouw van de pensioenaanspraken in eigen beheer uit. Daarnaast kent het Fonds een herverzekerde regeling bij Nationale-Nederlanden. Deze herverzekerde regeling bestaat uit premievrije pensioenaanspraken ten behoeve van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden, voor zover van toepassing.

De Basis pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een CDC-regeling. De Basis pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar. Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld.

Deelnemers hebben de mogelijkheid om extra te sparen voor pensioen. De gelden hiervoor worden ondergebracht op een individuele beleggingsrekening bij NN Investment Partners.

Anw-hiaat pensioen

De Anw-hiaat pensioenregeling kwalificeert als een uitkeringsovereenkomst conform de definitie gesteld in artikel 10 van de Pensioenwet. Er is een uitvoeringsovereenkomst tussen het Fonds en de aangesloten ondernemingen.

De Anw-hiaat pensioenregeling geeft, onder voorwaarden, recht op een nabestaandenpensioen tot de ingang van de AOW. Daarbij is de hoogte van het nabestaandenpensioen gerelateerd aan de hoogte van de uitkering van de Anw, zoals deze wordt verstrekt door de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

De regeling is alleen van toepassing op deelnemers met een partner voor zover deze zijn aangemeld bij het Fonds.

Netto pensioen

De Netto pensioenregeling kwalificeert als een premieovereenkomst conform de definitie gesteld in artikel 10 van de Pensioenwet. Het betreft een vrijwillige regeling als aanvulling op de Basis pensioenregeling. De Netto pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Indien er sprake is van een partner en/of kinderen wordt er een netto nabestaandenpensioen en een netto wezenpensioen verzekerd bij overlijden voor de pensioenrichtdatum.

Excedent pensioen

Het Fonds kent tevens een Excedent pensioenregeling. Overeenkomstig artikel 10 van de Pensioenwet kwalificeert de Excedent pensioenregeling als een uitkeringsovereenkomst.

De Excedent pensioenregeling kan worden gekenmerkt als een CDC-regeling. Het betreft een verplichte regeling als aanvulling op de basispensioenregeling bij Pensioenfonds Metaal & Techniek of Pensioenfonds van de Metalektro. De pensioenregeling kent een pensioenrichtleeftijd van 68 jaar.

Jaarlijks wordt een aanspraak op ouderdomspensioen opgebouwd van 1,875% van de in dat jaar geldende pensioengrondslag. De franchise wordt jaarlijks vastgesteld.

Deelnemers hebben de mogelijkheid om extra te sparen voor pensioen. De gelden hiervoor worden ondergebracht op een individuele beleggingsrekening bij NN Investment Partners.

In hoofdstuk 1.3 van het bestuursverslag worden de pensioenregelingen in detail toegelicht.

Toeslagbeleid

Het Fonds streeft ernaar jaarlijks per 1 januari een toeslag te verlenen op de opgebouwde pensioenen van de (gewezen) deelnemers en op de ingegane pensioenen van de pensioengerechtigden. Het bestuur van het Fonds beslist jaarlijks of en in hoeverre een toeslag wordt verleend. Voor de voorwaardelijke toeslagverlening heeft het Fonds geen bestemmingsreserve gevormd.

De nagestreefde toeslag is gelijk aan de stijging van de afgeleide Consumenten Prijs Index alle huishoudens (zoals gepubliceerd door het CBS) over de referentieperiode september - september. De toeslag per 1 januari 2022 is 0,00%.

Volgens de wettelijke vereisten is (gedeeltelijke) toeslagverlening pas toegestaan indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110%. Voor het Fonds is eind 2020 ontheffing aangevraagd bij de Nederlandsche Bank inzake de toeslagdrempel van 110%, aangezien een deel van de pensioenverplichtingen is herverzekerd bij een verzekeraar. Deze ontheffing is door De Nederlandsche Bank verleend op 5 januari 2021. Daarmee dient voor de vaststelling van de toeslagdrempel een gewogen ondergrens te worden bepaald. Dit geschiedt door voor het deel van de pensioenverplichtingen dat is herverzekerd de minimaal vereiste ondergrens aan te houden en voor het resterende deel een ondergrens van 110% te hanteren. Voor het pensioenfonds resulteert dit in een toeslagdrempel per 30 september 2021 van 103,8%.

Naast de ondergrens (toeslagdrempel) geldt voor een pensioenfonds de restrictie dat het pas is toegestaan om volledig toeslag te verlenen indien er genoeg beschikbare middelen in het pensioenfonds aanwezig zijn om deze volledige toeslagverlening ook in de toekomst naar verwachting structureel waar te kunnen maken. Deze grens is afhankelijk van de looptijd van de uitkeringen, de toeslagmaatstaf en de technische voorziening. De beleidsdekkingsgraad vanaf waar volledige toeslagverlening mogelijk is, wordt de bovengrens genoemd. De bovengrens voor toekomstbestendige toeslagverlening dient jaarlijks te worden vastgesteld en is mede afhankelijk van de rentestand. Gezien het feit dat de beleidsdekkingsgraad per 31 september 2021 beneden de ondergrens ligt, is er geen bovengrens vastgesteld.

Voor pensioengerechtigden die op 31 december 2020 reeds een uitkering uit hoofde van de Anw-hiaat pensioenregeling ontvingen bij het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A) geldt in beginsel een onvoorwaardelijke toeslag ter grootte van 1,5% per jaar, met dien verstande dat deze pensioenuitkering nooit meer mag bedragen dan het fiscale maximum conform artikel 18f van de Wet op de Loonbelasting 1964. Er geldt een aanvullende toeslagregeling voor degenen die op 31 december 2020 deelnemer waren bij het voormalig Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon (Ring A). Voor deze deelnemers is er een toeslagdepot B gevormd. Vanuit dit toeslagdepot krijgen de nabestaanden van deze deelnemers naast de reguliere toeslag over de uitkering van het Anw-hiaat pensioen een aanvullende toeslag tot het niveau van de werkelijke stijging van de Anw-uitkering van de overheid, tot een maximum van 1,5% per jaar. Voorwaarden zijn dat de middelen in het toeslagdepot B voldoende zijn en de beleidsdekkingsgraad hoger is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Actuariële paragraaf

Actuariële analyse

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

x € 1.000	
	€
Premieresultaat	
Premiebijdragen	37.557
Actuarieel benodigd	-52.332
Toevoeging aan Egalisatievoorziening CDC-premie	-245
Opslag uitvoeringskosten	-1.168
Beschikbaar voor overlijden/arbeidsongeschiktheid	-4.494
Subtotaal	-20.682
Interestresultaat	
Beleggingsresultaten	14.307
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	1.044
Wijziging marktrente	29.962
Subtotaal	45.313
Overig resultaat	
Kosten	268
Uitkeringen	115
Waardeoverdrachten	-293
Toeslagen	93
Kanssystemen	1.944
Wijziging sterftegrondslagen	-
Overige	338
Subtotaal	2.465
Totaal saldo van baten en lasten	27.096

In het resultaat op premies is het verschil zichtbaar tussen de kostendeekkende premie en de feitelijke premie, die wordt gebaseerd op de gedempte kostendeekkende premie (verwacht rendement). Omdat de feitelijke premie hoger is dan de gedempte kostendeekkende premie, vindt een dotatie plaats aan de Egalisatievoorziening CDC-premie.

Over het boekjaar 2021 is een positief beleggingsrendement behaald van 2,9%. Daartegenover staat een (negatieve) rentetoevoeging aan de voorziening pensioenverplichtingen, de rentetoevoeging aan de Egalisatievoorziening CDC-premie, de rentetoevoeging aan de voorziening Toeslagdepot A en Toeslagdepot B en een daling van de technische voorziening als gevolg van de stijging van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur. Derhalve resulteert een positief resultaat op de post beleggingen/marktrente.

Uitkomsten van de solvabiliteitstoets

Het aanwezige eigen vermogen ultimo 2021 bedraagt € 51,9 mln. Het minimaal vereist vermogen bepaald conform artikel 11 van het besluit FTK pensioenfondsen bedraagt € 29,8 mln. Het vereist eigen vermogen op basis van de strategische mix in evenwichtssituatie bedraagt € 95,1 mln. De beleidsdekkingsgraad is lager dan de vereiste dekkingsgraad. Er is derhalve sprake van onvoldoende solvabiliteit, waarbij sprake is van een reservetekort.

Rol en bevindingen van de certificerend actuaris

De certificerend actuaris heeft de opdracht om vast te stellen dat het Fonds voldoet aan de vereisten vanuit artikel 126 tot en met 140 PW. Het bestuur van het Fonds heeft kennis genomen van het rapport van de certificerend actuaris en zal de aanbevelingen/aandachtspunten in beschouwing nemen.

2.5. Risicoparagraaf

Hoofdpijnen risicomanagementproces

Het IRM-beleid is gericht op

- de uitvoering,
- monitoring,
- terugkoppeling en sturing van en over de risico's en
- beheersmaatregelen in relatie tot het realiseren van de door het bestuur geformuleerde beleidsdoelstellingen.

Het risicomanagementproces wordt daarbij continu doorlopen via de onderstaande 7 stappen, gebaseerd op de Handreiking 'Integraal Risicomanagement' zoals uitgebracht door de Pensioenfederatie.

Op basis van goed ingerichte processen en de juiste rapportages dient het bestuur in staat te zijn haar risico's goed te monitoren en daarmee, waar nodig, bijsturing van het beleid te bewerkstelligen.

'Three lines of defence'

Het fonds beheerst risico's aan de hand van het "Three lines of defence" model, waarbij:

Eerste lijn = Risico-eigenaar

De eerste lijn is verantwoordelijk voor zijn eigen processen en het beheersen van de bijbehorende risico's. Binnen de kaders van het beleid en met inachtneming van interne procedures en risicolimieten beoogt de eerste lijn de verhouding tussen risico en rendement te optimaliseren.

Tweede lijn = Risicomanagement

De tweede lijn faciliteert de eerste lijn in de uitvoering van risicoanalyses, draagt richtlijnen en standaarden voor risicomanagement aan en geeft onafhankelijk advies en levert onafhankelijke challenge. Tevens is de tweede lijn verantwoordelijk voor het toetsen van opzet, bestaan en werking van de beheersmaatregelen.

Derde lijn = Interne audit

De derde lijn toetst de inrichting en werking van de eerste en tweede lijn en velt daarover een objectief, onafhankelijk oordeel met mogelijkheden tot verbetering. De derde lijn heeft geen rol in vaststelling, uitvoering of sturing van het (risico) beleid, maar voert een systematische controleaanpak uit ter evaluatie en vergroting van de effectiviteit van activiteiten op het gebied van risicomanagement, interne beheersing en governance. De sleutelfunctiehouder interne audit heeft in 2021 advies uitgebracht over de algemene opzet van de AO/IC en specifiek over de contracten met de fiduciair vermogensbeheerder en de custodian.

Doelstellingen

Het ORM-beleidskader start met de strategische doelstellingen van het Fonds, die afgeleid kunnen worden van de missie en de visie van het Fonds.

Binnen het door het Fonds uitgevoerde ORM-kader wordt het realiseren van de fondsdoelstellingen centraal gesteld, waarbij wordt verondersteld dat de fondsdoelstellingen een volledige en juiste reflectie vormen van de diverse belangen van de stakeholders.

De fondsdoelstellingen kunnen onderverdeeld worden in financiële – en niet financiële doelstellingen. De financiële doelstellingen zijn voornamelijk strategisch van aard, zijn afgestemd op de missie en visie van het fonds en hebben een lange termijnkarakter. Het bestuur heeft de volgende twee financiële doelstellingen vastgesteld:

- Doelstelling 1: Verstrekken van de nominale pensioenaanspraken
- Doelstelling 2: Streven naar een goed pensioenresultaat

De financiële strategische doelstellingen zijn met name gericht op waardecreatie, hetgeen voor het Fonds is vertaald in het streven naar een hogere dekkingsgraad. Hiermee is het Fonds binnen de bestaande wet- en regelgeving in staat om invulling te geven aan de doelstelling van het streven naar een goed pensioenresultaat (zoals met de sociale partners is afgesproken) en het borgen van de nominale pensioenaanspraken.

Het bestuur heeft vastgesteld dat het realiseren van een hogere dekkingsgraad voornamelijk wordt beïnvloed door externe factoren die buiten de beïnvloedingssfeer liggen van het bestuur. Het bestuur is daarom ook van mening dat het financieel beleidskader gericht moet zijn op wat, gegeven deze externe omstandigheden, haalbaar is. Hierbij realiseert het bestuur zich dat om de gestelde doelstelling te bereiken het nemen van risico's noodzakelijk is, maar niet tegen elke prijs. Er moet dus een goede balans worden gevonden tussen het nemen van risico's en het streven naar het bereiken van de doelstellingen. Daarbij geldt nadrukkelijk dat het realiseren van de doelstellingen afhankelijk is van de actuele – en beleidsdekkingsgraad. Het bestuur bepaalt dit periodiek op basis van een ALM-studie. Dit is vertaald in strategisch beleggingsbeleid van het Fonds.

Primair ligt de focus op het verstrekken van de nominale pensioenaanspraken. Dit geldt met name als de dekkingsgraad onder het vereist eigen vermogen ligt en wordt versterkt op het moment dat de dekkingsgraad verder daalt tot onder het minimum vereist eigen vermogen. Bij een dekkingsgraad boven het vereist eigen vermogen laat het bestuur steeds meer doelstelling 2 prefereren zonder daarbij doelstelling 1 uit het oog te verliezen.

De niet financiële doelstellingen hebben voornamelijk betrekking op operationele doelstellingen gericht op effectief en efficiënt gebruik van (financiële, personele en materiële) middelen. Daarnaast hebben de niet financiële doelstellingen ook betrekking op de betrouwbaarheid van de interne en externe verslaglegging (rapportage doelstellingen) en naleving van wet- en regelgeving (toezicht doelstellingen).

Het bestuur heeft de volgende drie niet financiële doelstellingen vastgesteld:

- Doelstelling 3: Beheerste bedrijfsvoering
- Doelstelling 4: Integere bedrijfsvoering
- Doelstelling 5: Adequate communicatie

De niet-financiële doelstellingen hebben met name betrekking op de uitbestede processen.

Risicohouding

In het Financieel Toetsingskader is vastgelegd dat het bestuur van het Fonds zorg draagt voor de vastlegging van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het Fonds. De organen van het Fonds gebruiken deze doelstellingen en uitgangspunten bij de toetsing van de opdrachtaanvaarding van de door de werkgever en werknemers overeengekomen pensioenregeling en bij de besluitvorming, de verantwoording, de advisering en het toezicht binnen het Fonds. Het bestuur dient er hierbij naar te streven om zo veel mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de doelstellingen, het ambitieniveau van de toelagenverlening en de risicohouding, die ten grondslag liggen aan de pensioenregeling.

De risicohouding vormt de basis voor:

- De aanvaarding van de opdracht door het bestuur;
- Het vaststellen van het beleid door het bestuur;
- De verantwoording achteraf van het bestuur over het gevoerde beleid.

Voor het tot stand komen van de risicohouding van het Fonds heeft het bestuur een onderzoek uitgevoerd naar de risicobereidheid onder de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Het resultaat van dit onderzoek vormt mede het uitgangspunt voor de risicohouding van het Fonds, zoals hiervoor reeds beschreven in het bestuursverslag. De risicohouding vormt het kader van de haalbaarheidstoets.

Risicobereidheid

Het bestuur heeft de risicobereidheid per doelstelling vertaald in de volgende risk-appetite niveaus en tolerantiegrenzen.

Risk appetite niveau	Uitleg niveau risk appetite
Laag	Het risico wordt vermeden, tenzij uitzonderlijke omstandigheden zijn waardoor het risico wordt geaccepteerd.
Gematigd	Het risico wordt geaccepteerd indien opbrengsten hoger zijn dan de mogelijk negatieve gevolgen en het risico voldoende gemeten, gemonitord en waar nodig worden bijgestuurd.
Hoog	Het risico wordt geaccepteerd en indien het risico zich voordoet wordt de impact beheerst.

Tolerantiegrenzen	Uitleg tolerantiegrenzen
Ambitie	Dit is het gewenste of benodigde niveau om de doelstelling te halen.
Ongewenst	Signaal dat risico te hoog dreigt te worden, waardoor voorkomen moet worden om risico toe te voegen.
Onacceptabel	Er is sprake van te veel risico waardoor er actie is vereist om risico terug te nemen.

Het bestuur hanteert de volgende 'risk appetite' en tolerantiegrenzen bij de vijf doelstellingen:

Doelstelling 1 Verstrekken van nominale aanspraak

Voor doelstelling 1 geldt dat de risk appetite is vastgesteld als **Laag**. Het risico wordt vermeden indien kortingen dreigen. Het korten wordt gezien als laatste remedie en daardoor wordt bij de besluitvorming de focus gelegd op doelstelling 1 indien doelstelling 2 niet meer lukt of de kans op realisatie klein is geworden.

Doelstelling 1	Tolerantiegrenzen
Ambitie	1. Kans kleiner dan de kritieke dekkingsgraad $\leq 2,5\%$ 2. Kans dekkingsgraad gedurende 5 jaar onder MVEV $\leq 2,5\%$ 3. Inzet risicobudget mag zonder beperking binnen de afgesproken grenzen worden ingezet.
Ongewenst	1. Kans kleiner dan de kritieke dekkingsgraad $> 2,5\%$, maar kleiner dan $10,0\%$ 2. Kans dekkingsgraad gedurende 5 jaar onder MVEV $> 2,5\%$, maar kleiner dan $10,0\%$ 3. Inzet risicobudget overwogen om binnen de afgesproken bandbreedte bij te stellen afhankelijk van ontwikkeling dekkingsgraad.
Onacceptabel	1. Kans kleiner dan de kritieke dekkingsgraad $> 10,0\%$ 2. Kans dekkingsgraad gedurende 5 jaar onder MVEV $> 10,0\%$ 3. Inzet risicobudget wordt overwogen om gelijk te stellen aan onderkant bandbreedte.

Bevindingen bij doelstelling 1

Per 31 december 2021 geldt de volgende status met betrekking tot de tolerantiegrenzen

Tolerantiegrens	
Kans dekkingsgraad kleiner dan kritische dekkingsgraad	71,3%
Kans dekkingsgraad gedurende 5 jaar onder MVEV	0,0%
Inzet risicobudget binnen afgesproken grenzen	Midden in bandbreedte

Bij het pensioenfonds is alle aandacht gericht op het verstrekken van de nominale aanspraak. De dekkingsgraad ligt inmiddels boven het minimaal vereist eigen vermogen, maar de kans om onder de kritische dekkingsgraad te komen is nog aanzienlijk. De focus ligt volledig op doelstelling 1 en op het realiseren van het herstelplan binnen de vereiste termijn. Doelstelling 2 is nog steeds buiten beeld. De beleidsinstrumenten voor het bestuur zijn inmiddels volledig ingezet, dus ligt de aandacht voornamelijk op het monitoren van de ontwikkeling van de dekkingsgraad.

Door overgang naar een discretionaire inrichting van de matchingportefeuille in 2021, is de afdekking van de rentegevoeligheid over de looptijden heen weer binnen de afgesproken bandbreedtes gebracht.

De afdekking van het valutarisico bevindt zich op de rand van of zelfs onder de vastgestelde bandbreedte. De beleggingscommissie heeft dit opgepakt en zal in de loop van 2022 met een advies komen over de wijze waarop dit risico meer binnen de bandbreedte kan worden gebracht.

Doelstelling 2 Streven naar een goed pensioenresultaat

Voor deze doelstelling stelt het bestuur dat risico geaccepteerd moet worden om het streven te realiseren, maar wel binnen de gestelde risicolimieten. Om ook de kansen waar te maken voor een goed pensioenresultaat heeft het bestuur de risk appetite voor doelstelling 2 als **Hoog** gedefinieerd. In dit geval wordt het risico geaccepteerd en indien het risico voordoet wordt de impact gemanaged. De risicobereidheid wordt wel lager indien de dekkingsgraad daalt naar kritieke niveaus.

In 2021 zijn de tolerantiegrenzen met betrekking tot het verwachte pensioenresultaat aangepast naar aanleiding van de uitgevoerde aanvangshaalbaarheidstoets.

Doelstelling 2	Tolerantiegrenzen
Ambitie	1. Kans kleiner dan VEV $\leq 10,0\%$ 2. Reële DG $\geq 85,0\%$ 3. Verwachte pensioenresultaat (10 jaar termijn) $> 95,0\%$ en jaarlijkse HBT pensioenresultaat uitkomst $\geq 75,0\%$
Ongewenst	1. Kans dekkingsgraad kleiner dan VEV $> 10,0\%$, maar $\leq 30,0\%$ 2. Reële DG tussen $75,0\% - 85,0\%$ 3. Verwachte pensioenresultaat (10 jaar termijn) $> 90,0\%$, maar $\leq 95\%$ en HBT uitkomst tussen ondergrens – 75%
Onacceptabel	1. Kans dekkingsgraad kleiner dan VEV $> 30,0\%$ 2. Reële DG $< 75,0\%$ 3. Verwachte pensioenresultaat (10 jaar termijn) $< 90,0\%$ (minder dan 50% indexatie toekenning) en/of HBT uitkomst $<$ ondergrens

Bevindingen bij doelstelling 2

Per 31 december 2021 geldt de volgende status met betrekking tot de tolerantiegrenzen

Tolerantiegrens	
Kans dekkingsgraad kleiner dan VEV	91,5%
Reële dekkingsgraad	87,0%
Verwacht pensioenresultaat (HBT)	81,9%

De (beleids-)dekkingsgraad bevindt zich weliswaar boven het minimaal vereist eigen vermogen, maar nog ruim onder het vereist eigen vermogen. De kans om in reservetekort te blijven, is bijna 100%. Ook bevindt de (beleids-) dekkingsgraad zich nog onder de bovengrens voor toekomstbestendige toeslagverlening. Gedeeltelijke en volledige toeslagverlening lijkt op korte termijn nog niet binnen de mogelijkheden te liggen. De reële dekkingsgraad bevindt zich nog wel boven de ambitie van 85%.

Doelstelling 3 Beheerste bedrijfsvoering

De risicohouding is **Gematigd**. Afwijkingen van de norm dienen alleen tijdelijk geaccepteerd te worden, om daarmee de kwetsbaarheid van het fonds niet te vergroten en het vertrouwen in het fonds niet te schaden. Het risico kan worden geaccepteerd omdat het risico voldoende kan worden gemeten, gemonitord en waar nodig worden bijgestuurd.

Doelstelling 3	Tolerantiegrenzen
Ambitie	1. Aantal klachten ≤ 1 per jaar 2. Aantal incidenten ≤ 1 per jaar 3. Aantal rode bevindingen (van kritieke processen) uit SLA's uitvoerders ≤ 4 per jaar
Ongewenst	1. Aantal klachten ≤ 1 per kwartaal 2. Aantal incidenten ≤ 1 per kwartaal 3. Aantal rode bevindingen (van kritieke processen) uit SLA's uitvoerders ≤ 4 per kwartaal
Onacceptabel	1. Aantal klachten > 1 per kwartaal 2. Aantal incidenten > 1 per kwartaal 3. Aantal rode bevindingen (van kritieke processen) uit SLA's uitvoerders > 4 per kwartaal

Bevindingen bij doelstelling 3

In 2021 hebben er in totaal 2 klachten, 1 geschil en 4 incidenten plaatsgevonden. Door de manager van het pensioenbureau is voor elk van deze gevallen een memo opgesteld, waarin de aanleiding, bevindingen en verbeteracties worden beschreven. Monitoring vindt plaats in het overleg tussen het bestuur en de manager van het pensioenbureau.

Met betrekking tot de uitvoering door het pensioenbureau, wordt een SLA-rapportage opgeleverd waardoor het bestuur grip heeft op de realisatie van de afgesproken KPI's. Gedurende het jaar is gebleken dat er een probleem was ontstaan met de realisatie van met name de "stopbrieven" waardoor er een stuwmeer ontstond met betrekking tot de verzending daarvan. Dit heeft geleid tot overschrijding van de vastgestelde termijn. Dit geldt ook voor de verwerking van echtscheidingen en inkomende waardeoverdrachten. Aan het einde van het derde kwartaal zijn de achterstanden hierop ingelopen.

Het bestuur maakt met betrekking tot de overige uitbestedingspartijen per kwartaal een evaluatie van de dienstverlening. Op grond daarvan kan geconcludeerd worden dat de kwaliteit van de uitbestedingspartijen in de meeste gevallen voldoende is. Bij Keylane was een probleem ontstaan om tijdig de overgang op 10.000 scenario's in het kader van URM in te regelen. Uiteindelijk heeft het bestuur besloten in 2021 nog gebruik te maken van de scenarioset met 2.000 scenario's. Met Keylane vindt wekelijks overleg plaats op eerstelijnsniveau en tweemaandelijks op bestuursniveau. In dit kader is er eveneens bestuurlijke aandacht voor het naderende einde van de levensduur van het administratiepakket Maia. Het bestuur heeft in 2021 een RFI/RFP-traject opgestart met het oog op de vervanging van dit administratiepakket. Bij de overgang naar een nieuw administratiepakket zal de datatransitie hierin worden betrokken.

De sleutelfunctiehouder actuariael heeft geadviseerd de beschrijving van de wijze van vaststelling van de maandelijkse dekkingsgraad, waaronder de wijze waarop het vierogenprincipe is ingericht en de wijze waarop de plausibiliteit wordt beoordeeld, op enkele punten aan te scherpen. Tevens heeft de sleutelfunctiehouder actuariael in het kader van datakwaliteit in overweging gegeven een 'gap analyse' uit te voeren in hoeverre zij en haar uitbestedingspartner compliant zijn met de Good Practice van DNB over robuuste pensioenadministratie en de beheersing van datakwaliteit voor pensioenbeheer zowel qua 'opzet' als 'bestaan en werking'. Verder wordt in overweging gegeven om te toetsen in hoeverre de huidige opzet van Data Governance bij het Fonds aanpassingen behoeft naar aanleiding van Good practice, maatschappelijke ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht. Het bestuur is voornemens een beleid hieromtrent op te stellen, mede aan de hand van good practices of handreikingen van de Pensioenfederatie en DNB. Hierin worden ook de aanbevelingen en suggesties van de sleutelfunctiehouder actuariael en de certificerend actuaris meegenomen.

De sleutelfunctiehouder interne audit heeft advies uitgebracht over de inrichting van de AO/IC en een aantal aanbevelingen met betrekking tot de beoordeling van de contracten met de fiduciair vermogensbeheerder en de custodian. Deze adviezen zullen door het bestuur worden opgepakt.

Met betrekking tot het IT-risico dient het Fonds het IRM-controlframework (monitorsysteem) nog uit te breiden met de IT-controls. Dit zal in 2022 door het bestuur verder worden uitgewerkt. In 2021 hebben er zich geen incidenten voorgedaan die voortvloeien uit het IT-risico.

Doelstelling 4 Integer bedrijfsvoering

De risicohouding is **Laag**. Het risico dient vermeden te worden, omdat altijd minimaal aan de wet- en regelgeving moet worden voldaan.

Doelstelling 4	Tolerantiegrenzen
Ambitie	1. Acties uit SIRA analyse zijn opgevolgd binnen 3 maanden. 2. Compliance officer heeft geen opmerkingen gemaakt over het afgelopen jaar.
Ongewenst	1. Acties uit SIRA analyse zijn binnen 3 tot 6 maanden opgevolgd. 2. Compliance officer heeft slechts 1 opmerking gemaakt over het afgelopen jaar.
Onacceptabel	1. Acties uit SIRA analyse duren langer dan 6 maanden voordat ze worden opgevolgd. 2. Compliance officer heeft meer dan 1 opmerkingen gemaakt over het afgelopen jaar.

Bevindingen bij doelstelling 4

De Systematische Integriteitsrisico Analyse (SIRA) is in mei 2021 uitgevoerd. In deze analyse worden de bruto risico's (zonder toepassing van beheersmaatregelen) en netto risico's (met toepassing van beheersmaatregelen) opnieuw beoordeeld en geschaald en worden eventuele acties gedefinieerd. Het gaat onder andere over risico's (kans en impact) van witwassen, corruptie, terrorismefinanciering, fraude, belangenverstrengeling en cybercrime. De acties die uit de SIRA van 2021 voortvloeiden zijn inmiddels opgepakt maar nog niet allemaal afgerond.

De Compliance Officer heeft in 2021 geen aanbevelingen gedaan die betrekking hebben op integriteit.

Doelstelling 5 Adequate communicatie

Het bestuur heeft als doelstelling om de deelnemer door een persoonlijke en transparante benadering te ondersteunen bij het inrichten van zijn of haar financiële plaatje na pensionering of na overlijden. De risk appetite is **Gematigd**. Het risico wordt (deels) geaccepteerd, mits voldaan wordt aan compliance.

Doelstelling 5	Tolerantiegrenzen
Ambitie	1. Beoordeling persoonlijke pensioengesprekken > 6,5% 2. Inzet klantenpanel 3 of meer 3. Score tevredenheidsonderzoek > 6,5 4. SLA informatieverstrekking >=95%
Ongewenst	1. Beoordeling persoonlijke pensioengesprekken tussen 6 en 6,5 2. Inzet klantenpanel 2 maal 3. Score tevredenheidsonderzoek tussen 6 en 6,5 4. SLA informatieverstrekking tussen 85% en 95%
Onacceptabel	1. Beoordeling persoonlijke pensioengesprekken < 6 2. Inzet klantenpanel 0 of 1 maal 3. Score tevredenheidsonderzoek < 6 4. SLA informatieverstrekking < 85%

Bevindingen bij doelstelling 5

Het bestuur heeft in 2021 een herijking gedaan van de tolerantiegrenzen met betrekking tot adequate communicatie om ze beter passend en voldoende meetbaar te maken.

Uit de SLA-rapportage van het pensioenbureau van Pensioenfonds Pon is gebleken, zoals eerder aangegeven, dat de verzending van de stopbrieven niet binnen de gestelde termijnen heeft plaatsgevonden. De overige afgesproken termijnen met betrekking tot communicatie zijn in nagenoeg alle gevallen gehaald.

Er heeft in 2021 geen tevredenheidsonderzoek plaatsgevonden.

In verband met COVID-19 zijn er minder aanvragen voor pensioengesprekken. Daarnaast vinden de pensioengesprekken veelal online plaats. Om dezelfde reden hebben er in 2021 ook geen informatiebijeenkomsten plaatsgevonden. De pensioenbijeenkomst (deelnemersvergadering) is in 2021 niet doorgedaan. In plaats daarvan is een videoweergave van de presentatie op de website geplaatst.

Vanaf 2021 is ook gerapporteerd over de waardering door de deelnemers aan de pensioengesprekken. Zij krijgen na hun gesprek een evaluatieformulier toegezonden. Gemiddeld worden de pensioengesprekken beoordeeld met een 7,0.

Het klantenpanel is in de loop van het derde kwartaal van 2021 van start gegaan en is daarom in 2021 slechts op één onderwerp ingezet. In het vierde kwartaal 2021 is het klantenpanel verzocht om de videoweergave van de pensioenbijeenkomst in 2020 te beoordelen. De aanbevelingen vanuit het klantenpanel zijn meegenomen bij de opzet van videojaaroverzicht in 2021. In 2022 zal het klantenpanel vaker worden ingezet.

Financiële en niet-financiële risico's

Het bestuur heeft de volgende risico's geïdentificeerd en daarbij onderstaande beheersmaatregelen getroffen.

NR	Hoofdcategorie	Omschrijving	Beheersmaatregelen
1	Matchingrisico en renterisico	Het risico als gevolg van een verschil tussen de rente- en inflatiegevoeligheid van de pensioenverplichtingen en de beleggingen van het Fonds.	Duration gap tussen verplichtingen en fysieke obligaties (staats en credit) wordt gehedged met LDI portefeuille. Strategische rentehedge (50%) vormgegeven door een LDI portefeuille.
2	Marktrisico	Portefeuille bestaat uit instrumenten met een aanzienlijke volatiliteit (aandelen, non-speculatieve hedge funds en onroerend goed).	Mandatering en monitoring vermogensbeheerders. Limitering tracking error beleggingen ten opzichte van verplichtingen (VEV) door middel van S-toets en monitoring hiervan. ALM. Stress scenario's. Periodieke evaluatie beleggingsmix.
3	Kredietrisico	Het risico op verlies als een tegenpartij van het Fonds contractuele of andere overeengekomen verplichtingen niet nakomt.	Monitoring per kwartaal van kredietrisico, ontbindende clausules (her)verzekeringscontracten en rating van herverzekeraar. Limieten per tegenpartij. Monitoring via rapportage. Mandaten, spreiding etc. a.d.h.v. het strategische beleggingsbeleid. ALM. Tracking error restricties. Maxima aan debiteuren. Minimaal aantal debiteuren in portefeuille.
4	Verzekeringstechnisch risico	Het risico dat veronderstellingen voor het bepalen van de pensioenpremie en de waarde van de pensioenverplichtingen onjuist blijken te zijn.	Jaarlijks actuariële analyse/AG prognosetafel/Ervaringssterfte/Verwerking in premiestelling en/of herverzekering. ALM studie en bijbehorende ALM (stress)scenario's.
5	Omgevingsrisico	Het risico van veranderingen buiten het Fonds, zoals concurrentieverhoudingen, politiek, reputatie en ondernemingsklimaat.	Bijhouden ontwikkelingen. Adviseurs. Uitbesteding kritisch processen aan uitvoerders. Beschrijving procedure afwikkeling, transactievoorstellen en controle door ORM van uitvoerder. Inrichting en werkwijze bestuur en/of bestuurssecretaris.

6	Operationeel risico	Het risico als gevolg van operationele problemen bij het Fonds of zijn uitbestedingspartners.	Inrichting en werkwijze bestuur en/of pensioenbureau. Monitoring van rapportages. Rapportages uitvoerders (inclusief ICS, ISAE en SLA). Controle door bestuur van checks & balances. Controle mogelijk door externe auditors.
7	Uitbestedingsrisico	Het risico dat het Fonds onvoldoende zicht en invloed heeft op uitbestede bedrijfsprocessen om de risico's afdoende te kunnen beheersen.	Exitbepalingen in uitbestedingsovereenkomsten, gelimiteerde contactperioden. Beschrijving persoonsgegevens uitsluitend voor uitvoering pensioenregeling. Personeelsbeleid uitvoerders. Gedragscode van uitvoerders opvragen en beoordelen. Integriteitsbeleid van Fonds laten onderschrijven door uitvoerders. Informatiebeveiligingsbeleid uitvoerders. Periodieke toetsing middels ISAE 3402.
8	IT risico	Het risico dat de betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en informatiemiddelen aangetast worden door onjuist of ongeoorloofd gebruik of inzet van IT-middelen.	ICT beleid en ICT jaarplan. Toegangsbeveiliging en informatiebeveiligingsbeleid. Procesbeschrijvingen in ISAE 3402, Systeembeschrijvingen Keylane, ICT beleid uitvoerders. IT beleid & calamiteitenplan uitvoerders en regelmatige tests. Audits, risico- en performancerapportages. IT beleid en informatiebeveiligingsbeleid Fonds en uitvoerders.
9	Juridisch risico	Het risico van onvoldoende naleving van wet- en regelgeving.	Uitbestedingsovereenkomsten, SLA afspraken en ontbindingsvoorwaarden. Analyse bij aanvang. Contractregister en periodieke juridische evaluatie.

2.6. Toekomstparagraaf

In de toekomstparagraaf wordt inzicht gegeven in de activiteiten, die door het bestuur worden uitgevoerd in 2022.

Premie 2022

Het bestuur is voornemens de premie voor de aangesloten ondernemingen voor een periode van drie jaar (periodie 2022 – 2024) vast te stellen op 30% van de pensioengrondslag. Hierover heeft mede consultatie met de werkgever plaatsgevonden. De premie biedt enerzijds de mogelijkheid om de pensioenopbouw tot 2025 ongewijzigd in stand te houden. Anderzijds is de premie hoger dan de benodigde gedempte kostendeekkende premie waardoor een deel van de premie wordt gebruikt om het premie-egalisatiedepot mee te vullen. Het premie-egalisatiedepot zal vervolgens beschikbaar komen voor een nog nader in te vullen doel in relatie tot de overgang naar het nieuwe pensioencontract. Het bestuur heeft bij het voorstel om de premie te verhogen naar 30% mede beoordeeld wat de consequentie van de verhoging zou zijn voor de werkgever, deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Bij de vaststelling van de premie is tevens de evenwichtigheid beoordeeld op basis van het verwachte pensioenresultaat voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Hieruit komt naar voren dat door handhaving van de jaarlijks pensioenopbouw van 1,875% voor het ouderdomspensioen het pensioenresultaat van de jongere deelnemers fundamenteel toeneemt, gemeten over 60 jaar. Voor oudere deelnemers vanaf 65 jaar en gepensioneerde deelnemers blijkt een kleine afname van het pensioenresultaat van maximaal 2%, gemeten over 60 jaar. De achterstand van het pensioenresultaat van de jongere deelnemers ten opzichte van het pensioenresultaat van de oudere deelnemers neemt door handhaving van de jaarlijkse pensioenopbouw van 1,875% voor het ouderdomspensioen sterk af. Verschil was 20% tussen jongste en oudste groep en wordt gereduceerd tot 8%. De uitkomsten van de aanvangshaalbaarheidstoets 2022 bevestigen aan het bestuur nogmaals dat het pensioenresultaat tussen de jongste en oudste groep wordt gereduceerd bij handhaving van de pensioenopbouw van 1,875%. Het bestuur wil, ten gunste van die evenwichtigheid, derhalve de pensioenopbouw van 1,875% zo lang mogelijk in stand houden. In ieder geval totdat wordt overgegaan op het nieuwe pensioencontract, voor zover dit mogelijk is.

Onderzoek informatiebeveiliging en cybersecurity

In 2021 is door DNB een onderzoek in de vorm van een 'deep dive' gedaan naar de informatiebeveiliging en cybersecurity bij het Fonds. Op 17 december 2021 heeft het Fonds een brief van DNB ontvangen waarin het is geïnformeerd over de conclusies van het onderzoek. DNB concludeert op grond van haar onderzoek dat het Fonds de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity nog niet in voldoende mate beheerst. Het Fonds rapporteert voor alle 58 controls een lager volwassenheidsniveau dan het vereiste volwassenheidsniveau. Hiermee voldoet het Fonds niet aan de verwachtingen van een integere en beheerste bedrijfsvoering. De aard, omvang en risicoprofiel van het Fonds zijn in deze conclusie betrokken.

Op basis van de conclusie is het Fonds op 4 februari 2022 geïnformeerd door haar accounttoezichthouder over de vervolgacties die DNB verwacht naar aanleiding van dit onderzoek. De verwachting van DNB is dat het Fonds op 31 juli 2023 wel minimaal de risico's op het gebied van informatiebeveiliging en cybersecurity in voldoende mate beheerst. Het Fonds dient hiervoor een plan van aanpak in te dienen bij DNB voor 1 april 2022. Het bestuur heeft inmiddels tijdig het plan van aanpak bij DNB ingediend.

Beleid datakwaliteit

Het bestuur dient een aantal stappen te zetten om een eigen beleidsdocument datakwaliteit op te stellen. De Pensioenfederatie is bezig een servicedocument Datakwaliteit op te stellen. Na ontvangst van dit servicedocument zal een eigen beleidsdocument worden opgesteld, waarin wordt aangegeven op welke wijze de datakwaliteit door het Fonds wordt geborgd. Bij het opstellen van het beleid inzake datakwaliteit worden ook de sleutelfunctiehouders risicobeheer, actuarieel en interne audit aangehaakt. Het streven is om voor eind 2022 een beleidsdocument datakwaliteit te hebben opgesteld.

Pensioenadministratiesysteem

In het kader van een algehele heroriëntatie met betrekking tot het administratiepakket voor de pensioenuitvoering heeft het bestuur een drietal partijen uitgenodigd om deel te nemen aan een Request for Information. Alle drie de partijen hebben aangegeven de uitnodiging te accepteren en mee te willen doen aan de Request for Information. Op basis van de ontvangen informatie, naar aanleiding van de Request for Information, heeft het bestuur besloten om voor de Request for Proposal met dezelfde drie partijen door te gaan. Naar aanleiding van de Request for Proposal heeft het bestuur in december 2021 een digitale on-site visit gebracht aan alle drie de partijen. Tijdens de bijeenkomsten is uitgebreid kennisgemaakt en zijn de antwoorden op de Request for Proposal nader toegelicht. In maart en april 2022 hebben er inmiddels vervolggesprekken plaatsgevonden, waarbij de werking/beheer van het pensioenadministratiesysteem aan bod is gekomen. Tevens is uitgebreid gesproken over de mogelijkheden omtrent de implementatie van de nieuwe pensioencontracten in het pensioenadministratiesysteem.

In de loop van 2022 zullen er verdere vervolggesprekken plaatsvinden over de werking van het pensioenadministratiesysteem, alsmede het deelnemersportaal en het werkgeversportaal. Hierbij zal tevens een on-site visit worden gebracht bij "huidige relatie(s)" van de betreffende partijen. Daarnaast zal nader worden ingezoomd op het aanwezige risicomanagement en de kosten. Het bestuur laat zich tijdens het keuzetraject begeleiden door een actuarieel adviesbureau, zodat mede de objectiviteit in de uiteindelijk keuze wordt gewaarborgd.

Doelstelling is dat in Q4 2022 besluitvorming gaat plaatsvinden over het aan te schaffen pensioenadministratiesysteem, zodat er voldoende tijd beschikbaar is voor de conversie vanuit het huidige systeem naar het nieuwe pensioenadministratiesysteem en vervolgens de overgang naar het nieuwe pensioencontract.

Landschapsstudies

In januari 2022 heeft een drietal landschapsstudies plaatsgevonden met betrekking tot:

- aandelen;
- spreadproducten; en
- maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB).

Aanleiding hiertoe is de behoefte van zowel het bestuur als van de beleggingscommissie om de huidige beleggingscategorieën, alsmede de invulling ervan, te evalueren aan de hand van een 'blanco vel papier'

Voor de landschapsstudie aandelen zijn de volgende facetten van belang waarin keuzes moeten worden gemaakt met betrekking tot de beleggingscategorieën met aandelen: geografisch, large caps of small caps, sectoren, factoren, kosten, passief of actief en integratie van environmental, social en governance (ESG).

Voor de landschapsstudie spreadproducten zijn de volgende facetten van belang waarin keuzes moeten worden gemaakt met betrekking tot de beleggingscategorieën met obligaties: geografisch, uitgevende instelling, valuta, kredietwaardigheid, leningspecifieke convenanten, kosten en integratie van environmental, social en governance (ESG).

Met betrekking tot de landschapsstudie maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) zijn de volgende beleidsopties mogelijk: opstellen uitsluitingsbeleid, integratie van environmental, social en governance (ESG), actief stembeleid, aangaan van engagement met ondernemingen en het onderschrijven van initiatieven.

Het bestuur zal in samenwerking met de beleggingscommissie aan de hand van de uitgevoerde landschapsstudies en de te maken keuzes hierin, een geïntegreerde evaluatie van de beleggingsportefeuille uitvoeren, inclusief het huidige beleid omtrent valuta-afdekking en MVB.

Nieuwe UFR-parameters

De Nederlandsche Bank introduceerde op 1 juli 2015 een nieuwe Ultimate Forward Rate (UFR) voor pensioenfondsen om de langlopende pensioenverplichtingen te waarderen. Op advies van de commissie Dijsselbloem uit 2019 heeft De Nederlandsche Bank besloten de vaststelling van UFR vanaf 1 januari 2021 te wijzigen. Deze wijziging wordt in vier gelijk stappen ingevoerd en heeft een negatief effect op de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Het effect van de overgang naar de nieuwe UFR, zoals voorgesteld door de Commissie Parameters, op de dekkingsgraad is afhankelijk van de actuele rente en de looptijd van de pensioenverplichtingen. Als gebeurtenis na balansdatum wordt het effect van de wijziging van de UFR per 1 januari 2022 op de dekkingsgraad inzichtelijk gemaakt.

Russische inval in Oekraïne

Het Fonds is bedroefd en geschokt door de inval van Rusland in Oekraïne. De inval heeft naast grote humanitaire gevolgen ook economische gevolgen. Het Fonds kijkt daarom ook naar de invloed van de oorlog op de beleggingen en de financiële situatie van het Fonds. Aansluitend bij de wereldwijde sancties tegen Rusland, heeft het Fonds besloten niet meer te willen beleggen in Rusland en Wit-Rusland. Een klein deel van onze totale beleggingsportefeuille (eind maart 0,18%) zit in Russische staatsobligaties en een drietal Russische bedrijven. De posities zijn inmiddels al verminderd. Het Fonds zal deze beleggingen afstoten, zodra dit verantwoord mogelijk is. Nieuwe investeringen in Rusland en Wit-Rusland worden niet toegestaan.

De inval heeft – los van alle humanitaire gevolgen – ook nadelige economische gevolgen. Na de eerste verkoopgolf op wereldwijde aandelenmarkten, herstellen deze zich inmiddels weer enigszins. Echter blijven de aandelenmarkten volatiel. De inflatie daarentegen, die in 2021 al aan een opmars bezig was, is vervolgens sneller gaan stijgen, mede vanwege de onzekerheden rondom de energieprijzen. Dit komt doordat Rusland – maar ook Oekraïne – een belangrijke speler is op de wereldmarkt voor grondstoffen. De stijgende inflatie heeft ook geleid tot een stijging van de kapitaalmarktrentes. De noodsteun door centrale banken wordt derhalve langzaam afgebouwd om een verdere stijging van de inflatie tegen te gaan. Op de middellange termijn zal de bestendigheid van eventueel economisch herstel echter afhangen van de ontwikkelingen in Oekraïne, maar ook van ontwikkelingen in het kader van de deglobalisering, het al dan niet tijdelijke karakter van de hoge(re) inflatie, de bereidheid van beleidsmakers om te blijven stimuleren en het vrijkomen van extra spaargelden en investeringen van consumenten. Welke gevolgen dit alles heeft op de (beleids)dekkingsgraad van het Fonds blijft dan ook vooralsnog zeer ongewis.

Almere, 29 juni 2022

Stichting Pensioenfonds Pon

Het bestuur

B.C. van der Gaag (voorzitter)

J.F. Simon

3. Verslag van het belanghebbendenorgaan

Algemeen

Deze verklaring heeft betrekking op 2021 waarin het Fonds haar eerste volledige boekjaar heeft gehad in de nieuwe opzet. Ook voor het belanghebbendenorgaan (hierna: 'BO') was dit het eerste volledige jaar waarin we hebben gefunctioneerd namens de belanghebbenden, zijnde de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever. We hebben als BO diverse adviezen gegeven en ingestemd met besluiten.

Geraadpleegde informatie

Binnen het kader van haar verantwoordelijkheden heeft het BO kennis genomen van:

- het jaarverslag 2021;
- het actuair rapport;
- het accountantsrapport;
- het verslag van de compliance officer;
- de beschikbare informatie via het dataplatform Ibabs, over de bestuursvergaderingen met alle bijlagen de rapportages van de risicocommissie, de beleggingscommissie en informatie van DNB, AFM, etc.

Aanbevelingen over boekjaar 2020

Voordat we ons richten op het boekjaar 2021 gaan we na wat er is gebeurd met onze aanbevelingen van vorig jaar, die zijn opgenomen in het jaarverslag 2020 van het Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon.

Pensioenakkoord

De uitwerking van het pensioenakkoord heeft vertraging opgelopen in het wetgevende traject. Ons gegeven advies willen we hier graag herhalen, omdat het dit jaar actueel gaat worden. Graag de werknemersvertegenwoordigers en het BO vroegtijdig betrekken bij de uitwerking van het pensioenakkoord. Het proces om te komen tot een nieuwe situatie die draagvlak heeft bij de betrokkenen lijkt ons gediend met een participatie van alle betrokkenen op gelijkwaardige basis. Het vroegtijdig informeren en delen van beschikbare informatie kan ertoe leiden dat de beleidsalternatieven goed begrepen worden en tot kwalitatief goede besluitvorming leidt.

Beleggingsbeleid en bestuurlijke organisatie daarvan

Hierover zal een gesprek plaatsvinden tijdens een reguliere vergadering van bestuur met het BO.

Risicobereidheidsonderzoek

We stellen een uitwisseling voor tussen het bestuur en BO. Indien het pensioenakkoord is uitgewerkt dan wordt het risico nemen weer onderwerp van afstemming met deelnemers maar dan in een nieuw kader waarbij mogelijk hogere opbrengsten van beleggingen worden ingecalculeerd en wellicht met leeftijdscohorten gewerkt gaat worden. In dat kader is het van groot belang dat deelnemers goed meegenomen worden in de afwegingen rondom beleggen en risico's. Mogelijk is het wenselijk om hier al vroegtijdig mee te beginnen.

Communicatie

In aanvulling op het vernieuwde communicatiebeleidsplan ziet het BO graag nog een specifieke reactie op de aangedragen twee punten over het deelnemersportaal en begrijpelijke informatie op de website.

Uitgebrachte adviezen en instemmingen door het BO in 2021

We hebben 7 keer overleg gehad met het bestuur. We hebben advies uitgebracht over:

- Klachten- en geschillenregeling;
- Pensioenreglementen;
- Aftreedschema raad van toezicht;
- Actualisatie financieel crisisplan;
- Beleid t.a.v. niet opgevraagde pensioenen;
- Communicatiebeleidsplan;
- Geschiktheidsplan raad van toezicht en BO;
- Wijziging premiesystematiek.

We hebben instemming gegeven aan de besluiten over:

- Wijziging toeslagbeleid;
- Actualisatie van de ABTN, inclusief verklaring inzake beleggingsbeginselen.

Over het jaarverslag 2020 van het Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon hebben we een verklaring geschreven met diverse adviezen en een positieve beoordeling over het functioneren van het bestuur van het Fonds.

Bestuursbeleid over 2021

In deze verklaring behandelen we een selectie van onderwerpen die in het bijzonder van belang zijn.

Afronding van het proces om drie nieuwe pensioenfonds op te richten

In 2021 zijn de vermogens naar het Fonds overgedragen vanuit het Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon Ring P en deels vanuit Ring A, alsmede de overdracht van de pensioenaanspraken en pensioenrechten van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van Ring P en op één na alle uitkeringsgerechtigden vanuit Ring A. De accountant heeft deze overgang gecontroleerd zodat deze nu is afgerond. Wij hebben als BO vastgesteld dat het bestuur een gedegen proces heeft gevolgd, dat heeft geleid tot een succesvolle afronding van het Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon, en de oprichting van drie nieuwe pensioenfonds, te weten Pensioenfonds Gazelle, Pensioenfonds Geveke en het Fonds. Deze transitie vormde voor het bestuur een extra belasting naast het toch al intensieve jaarlijkse bestuurswerk, maar is door het bestuur met goed gevolg afgerond.

Premiebeleid

De werkgever heeft een premie vastgesteld voor de overgangsperiode van 2022, totdat het nieuwe pensioenakkoord is uitgewerkt en het resultaat is doorgevoerd bij het Fonds. We waarderen de opstelling van de werkgever, omdat er een premieniveau van 30% is gekozen waarbij de opbouw op niveau kan blijven. Desondanks is de premiedekkingsgraad onvoldoende en dat is al enige jaren zo. Het is goed om vast te stellen dat dit gebaseerd is op impliciete solidariteit van de pensioengerechtigden met de deelnemers en gewezen deelnemers. Het BO realiseert zich dat deze vorm van solidariteit alleen werkt als er wederkerigheid aan verbonden is.

Toeslagbeleid

Over 2021 is er geen toeslag toegekend per 1 januari 2022. De stijging van de consumentenprijzen zal dit jaar (van september 2021 tot september 2022) heel fors zijn. We hopen dat de beleidsdekkingsgraad per 30 september 2022 het mogelijk zal maken om een toeslag toe te kennen. Met name voor de pensioengerechtigden, maar uiteraard ook voor de deelnemers en gewezen deelnemers om hun opgebouwde rechten mee te laten stijgen met de gestegen kosten van levensonderhoud.

Beleggingsbeleid

Het BO heeft kennis genomen van het bestuursverslag over de beleggingen en ziet dat de mooie rendementen op beleggingen in zakelijke waarden bijna geheel verloren zijn geraakt aan de verliezen die zijn geleden op de afdekking van de rente. Naar aanleiding van de goedkeuringsaanvraag voor het beleggingsplan 2022 zal het BO met het bestuur in gesprek gaan over het gevolgde strategische beleggingsbeleid en het jaarlijkse beleggingsplan.

Het BO adviseert om de voorbereiding van een wijziging in het beleggingsbeleid die in lijn is met het nieuwe pensioenakkoord dit jaar ter hand te nemen en waar mogelijk en nodig voor te sorteren op dat andere beleid.

Risicobeoordeling en risico beperkende maatregelen

Risico's worden door het bestuur structureel in kaart gebracht en er wordt gedacht over en gewerkt aan beheersmaatregelen. Het BO vindt dat dit gedegen functioneert en ziet dat de risicocommissie en de sleutelhouder risicobeheer hierin belangrijke steunpunten zijn. Het IRM proces en de eigen risicobeoordeling geven inzicht en genereren acties die mogelijk tijdiger en completer zijn dan zonder het gestructureerde proces. In elk geval wordt het toezicht daardoor beter in staat gesteld om de ontwikkelingen te volgen.

Informatieveiligheid en cybersecurity

Het onderzoek van DNB op het gebied van informatieveiligheid en cybersecurity heeft directe gevolgen voor het Fonds. Na het onderzoek, waarbij het volwassenheidsniveau van het beleid in zijn geheel als onvoldoende is beoordeeld, is door DNB aangegeven wat er moet gebeuren om wel op het goede niveau te komen. Het bestuur verwacht medio 2023 hieraan te kunnen voldoen. Het BO ondersteunt het bestuur in deze ambitie.

Vorbereiding op de uitwerking van het Pensioenakkoord

De voortgang van de uitwerking van het pensioenakkoord loopt vertraging op in de politiek. Het BO onderschrijft het grote belang van het tijdig betrekken van alle belanghebbenden (deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever) bij het te volgen proces en de keuzes die gaandeweg al gemaakt kunnen worden. Communicatie, via website en/of gerichte informatie, hierover met alle belanghebbenden is belangrijk om zo transparant mogelijk te zijn en zal acceptatie van keuzes kunnen bevorderen. Wellicht is er op de website een speciale plek in te richten waarop voor alle belanghebbenden de ontwikkelingen te volgen zijn. Het BO blijft hierbij graag volledig geïnformeerd en betrokken.

Oordeel over het gevoerde beleid

Alles in overweging nemende is het BO van mening dat het bestuur haar belangrijkste taak, de belangenbehartiging van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden van het Fonds op correcte wijze en binnen het wettelijk kader heeft uitgevoerd.

Samenwerking met het bestuur en de raad van toezicht

Het BO is tevreden over de samenwerking met het bestuur. De informatievoorziening is ruim voldoende en op alle formele punten worden er adviezen dan wel instemming gevraagd. Ook worden we tijdig ingeschakeld door vroegtijdig gegeven informatie, gelegenheid tot vragen stellen en overleg en uiteindelijke afronding. Op het gebied van opvolging van adviezen zien we graag nog verbetering. Het BO spreekt het vertrouwen uit dat de goede samenwerking nog kan worden versterkt.

In 2021 is er nog geen specifiek contact geweest tussen het BO en de raad van toezicht. We verwachten dat dit in de loop van 2022 vorm gaat krijgen. Er is in april 2022 al een eerste specifieke bijeenkomst met de raad van toezicht geweest.

Almere, 29 juni 2022

Namens belanghebbendenorgaan,
B. Sprong (voorzitter)
J. Scholts-Hendriks
M.T. Hagenaars
T. van der Ploeg

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van het belanghebbendenorgaan en de gedane aanbevelingen. Het bestuur gaat graag met het belanghebbendenorgaan in gesprek over de wijze waarop het bestuur al invulling geeft dan wel invulling wil gaan geven aan de gedane aanbevelingen. Het bestuur dankt het belanghebbendenorgaan voor zijn betrokkenheid en inzet voor het Fonds.

4. Verslag van de raad van toezicht

Het interne toezicht bij het Fonds wordt uitgevoerd door een Raad van Toezicht (hierna: 'de Raad'). De taak van de Raad wordt bepaald door het wettelijk kader, inclusief de Code Pensioenfondsen en de statuten en de reglementen van het Fonds. De Raad heeft de wettelijke taak om toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken binnen het Fonds. Daarnaast ziet de Raad toe op een adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenbehartiging door het bestuur. Hiermee draagt de Raad bij aan het effectief en slagvaardig functioneren van het Fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering. Daarnaast heeft de Raad een aantal goedkeuringsrechten ten aanzien van besluiten van het bestuur en alsmede een aantal wettelijke bevoegdheden. Tot slot staat de Raad het bestuur met raad terzijde.

De Raad is in november 2020 aangesteld en bestaat uit de heer Dick Mik (voorzitter, aandachtsgebieden governance en uitbesteding), mevrouw Josje Wijckmans-Peek (aandachtsgebieden risicomanagement, actuariaat en AO/IC), en mevrouw Jessica Matelski (aandachtsgebieden vermogensbeheer en communicatie). De continuïteit binnen de Raad is geborgd middels een aftreedschema. De samenstelling van de Raad is divers naar leeftijd, geslacht, persoonlijkheden en expertisegebieden.

De Raad heeft in 2021 vijf keer overleg gehad met het bestuur en twee keer met het belanghebbendenorgaan. Daarnaast hebben de leden van de Raad regelmatig onderling afstemming gehad, mede met het oog op deze nieuwe vorm van toezicht binnen het Fonds en de nieuwe samenwerking binnen de Raad, en heeft de voorzitter van de Raad maandelijks afstemming met het bestuur om zo goed op de hoogte te blijven van de meest relevante lopende zaken en actualiteiten. Tot slot heeft de Raad aan het einde van het jaar het eigen functioneren geëvalueerd. Aandachtspunten die hieruit voortkwamen zijn daarop gelijk geïmplementeerd.

De Raad dient zich een oordeel te vormen over het functioneren van het bestuur en daarmee over het functioneren van het Fonds. Hierbij maakt de Raad gebruik van de volgende richtlijnen: de VITP-toezichtcode, de Code Pensioenfondsen en de Pensioenwet.

De Raad geeft met dit verslag inzicht in zijn werkzaamheden, observaties en aanbevelingen over 2021. Daarnaast legt de Raad met dit verslag verantwoording af aan het belanghebbendenorgaan (hierna: 'BO') over de uitvoering van zijn taken en bevoegdheden.

De raad heeft in 2021 goedkeuring verleend aan de volgende besluiten:

- Vaststellen van het bestuursverslag en de jaarrekening 2020;
- Vaststellen van de functieprofielen voor bestuursleden.

Algemeen oordeel

Met de overgang van het Multi-OPF naar drie separate pensioenfondsen, te weten Pensioenfonds Pon, Pensioenfonds Gazelle en Pensioenfonds Geveke, en de bijbehorende wijzigingen in de governance, heeft het bestuur een indrukwekkende hoeveelheid werk verzet. De Raad constateert dat het bestuur het gelukt is om deze intensieve transitie in goede banen te leiden en spreekt daarvoor zijn bewondering uit. Door de overgang op een bestuursmodel met een onafhankelijk bestuur zijn de voormalige uitvoerend bestuurders aan de slag gegaan als tweekoppig bestuur, en zijn een raad van toezicht en een belanghebbendenorgaan ingericht. Daarmee was 2021 het eerste jaar waarin deze gremia in hun nieuwe rol opereerden, evenals in samenwerking met elkaar. De Raad constateert een positieve bereidwilligheid bij alle gremia om gezamenlijk het Fonds verder te brengen en stelt dat de afstemming middels een open dialoog heeft kunnen plaatsvinden.

Voor het komende jaar heeft de Raad ook gesprekken gepland met diverse andere betrokkenen bij het Fonds, om het beeld over het reilen en zeilen van het Fonds verder te complementeren. Verder zullen de leden van de Raad enkele bestuurs-/commissievergaderingen als toehoorder bijwonen met betrekking tot hun specifieke aandachtsgebied. Daarnaast staan gezamenlijke studiedagen gepland met het bestuur en BO.

Governance en organisatie

In het jaar 2021 zijn verbeteringen doorgevoerd in de werking van het nieuwe bestuursmodel (de Governance). Met een klein bestuur en twee nieuwe organen (belanghebbendenorgaan en raad van toezicht) is het zoeken naar een goede en praktische samenwerking. In de loop van 2021 is er concreter invulling gegeven aan de rollen van de organen en de werking hiervan. Met name is er aandacht besteed aan de invulling van de commissies en het sleutelfunctiehouderschap in relatie tot het bestuur. De Raad zal ook in 2022 aandacht besteden aan de samenwerking tussen de verschillende organen. Op het gebied van diversiteit is het realiseren van diversiteit (niet alleen op inhoud maar bijvoorbeeld ook op het gebied van stijl/aanpak/persoonlijkheid) binnen een tweehoofdig bestuur een uitdaging. De zelfevaluatie van het bestuur en de Raad, die eind 2021 zijn uitgevoerd, dragen in 2022 bij aan het versterken van de Governance-structuur.

Vermogens- en balansbeheer

Het bestuur heeft de afgelopen jaren hard gewerkt om de inrichting en het functioneren van het vermogensbeheer van het Fonds naar een hoger plan te tillen. Resultaat is een meer sturende en gezond kritisch houding ten opzichte van de vermogensbeheerders. Daarnaast complimenteert de Raad het bestuur voor de rollenscheiding die inmiddels is bewerkstelligd tussen bestuur en vermogensbeheer alsook het risicomanagement op dit vlak, hetgeen gezien de governance inrichting van het Fonds als uitdaging gezien kan worden. Ook de vastlegging hiervan in de beleidsdocumenten en notulen van het Fonds is in de afgelopen periode verbeterd. De rapportage over de kosten van vermogensbeheer in het jaarverslag acht de Raad wat beperkt. Advies is om in volgende jaren in ieder geval ook de procentuele kosten per beleggingscategorie te rapporteren, en niet uitsluitend per categorie als percentage van het totaal. De implementatie van de nieuwe inrichting van de matchingportefeuille is het afgelopen jaar afgerond, waarmee de renteafdekking nu nauwkeuriger aansluit bij de verplichtingen van het Fonds. Daarnaast is het traject gestart voor de aanstelling van een nieuwe vermogensbeheerder voor de categorie Nederlandse hypotheeklen. Verder is het MVB-beleid een terugkerend onderwerp op de bestuursagenda. Het bestuur is hierbij zoekende naar (ontwikkeling van) een integratie van ESG in het beleggingsbeleid die geen afbreuk doet aan de ambities van het Fonds maar wel uitvoerbaar is voor een Fonds van deze omvang. De Raad is blij dat dit onderwerp de benodigde aandacht krijgt en zal de verdere ontwikkeling van het MVB-beleid met interesse volgen. Tot slot adviseert de Raad het bestuur om het komende jaar voldoende aandacht te besteden aan het inzichtelijk maken van de gevolgen van het nieuwe pensioencontract op de beleggingsportefeuille van het Fonds, en de voorbereiding die hiervoor getroffen dient te worden.

Risicomanagement

Het bestuur heeft in 2021 een versteviging van de rol van het risicomanagement in de beleidscyclus gerealiseerd, in samenwerking met de risicocommissie waar de sleutelfunctiehouder risicobeheer onderdeel van is. De risicocommissie wordt tijdig betrokken bij complexe of belangrijke besluiten, en de mening van de risicocommissie wordt door het bestuur afgewogen bij deze besluiten. De werkwijze en de rapportages van de sleutelfunctiehouder hebben zich in het jaar doorontwikkeld naar een gestructureerde aanpak met een vooraf vastgesteld werkplan, inzichtelijke rapportages en verantwoording van de werkzaamheden achteraf. Een aandachtspunt is om steeds weer de afweging te maken welke invulling passend is gezien de beperkte omvang van het pensioenbureau, en welke invulling noodzakelijk is om het risicomanagement als onafhankelijke rol binnen het bestuur en het bestuursbureau uit te voeren.

In 2021 is veel aandacht uitgegaan naar het onderzoek informatiebeveiliging dat door DNB is uitgevoerd. De conclusies van dit onderzoek leiden er toe dat het bestuur in 2022 aanzienlijke aanpassingen in opzet en werking van het informatiebeveiligingsbeleid moet realiseren. De Raad ziet de opvolging van dit onderzoek als een belangrijk aandachtspunt voor het bestuur in 2022.

Uitbesteding

Met betrekking tot de uitbesteding wordt door het bestuur een proces gehanteerd waarbij uitbestede partijen periodiek worden getoetst. Hierbij vinden gesprekken met de meeste partijen plaats, nog niet met alle partijen. Van de evaluaties worden schriftelijke rapportages opgesteld die binnen het bestuur besproken worden. Ook ISAE 3402 worden bestudeerd en besproken door het bestuur. De uitbesteding aan Pon IT wordt in 2022 concreter vormgegeven. De Raad volgt deze uitbesteding in 2022 met extra aandacht, mede in verband met de extra aandacht voor het IT risk.

Communicatie

De communicatie van het Fonds wordt uitgevoerd door de afdeling communicatie van het pensioenbureau en is goed op orde. Er wordt gewerkt met een communicatiebeleidsplan waarin duidelijke en ook meetbare doelstellingen zijn opgenomen. Bovendien wordt dit aangevuld met een meer operationele invulling in het communicatiejaarplan waarin ook de speerpunten voor het betreffende jaar benoemd worden. Het Fonds gaat duidelijk verder dan de wettelijk verplichte communicatie en heeft een persoonlijke benadering van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden als één van de kernwaarden vastgesteld. Ook wordt er gewerkt met een klantenpanel. Er wordt geen gebruik gemaakt van digitaal communiceren.

De communicatie met het BO is in ontwikkeling. Dit voor het Fonds nieuwe gremium heeft eigen adviesrechten en een eigen informatiebehoefte. De Raad adviseert het bestuur om komend jaar met het BO in gesprek te gaan om heldere afspraken te maken en verwachtingen af te stemmen rond de informatievoorziening van het bestuur richting het BO.

Pensioenadministratie

In 2021 is het bestuur een toekomstverkenning gestart voor het pensioenadministratiesysteem, aangezien het huidige systeem vanaf 2025 niet meer zal worden ondersteund. In 2022 zal dit naar verwachting resulteren in een definitieve keuze voor een nieuw systeem. Het bestuur informeert de Raad periodiek over de voortgang en haar overwegingen. De Raad is positief over de door het bestuur genomen route en tijdspad, en ziet de overgang naar een nieuw pensioenadministratiesysteem nauwlettend maar met vertrouwen tegemoet.

In de lopende pensioenadministratie heeft het bestuur naar mening van de Raad voldoende aandacht voor geconstateerde afwijkingen, en geeft hier adequaat invulling aan. Het bestuur informeert de Raad periodiek over de tijdige en juiste uitvoering van de pensioenadministratie, en over de gerealiseerde verbeteringen daarin. De sleutelfunctiehouder internal audit heeft in zijn rapportage over 2021 aandacht gevraagd voor het vastleggen van de interne beheersingsmaatregelen (AO/IC). De Raad is positief over de door het bestuur voorgenomen opvolging hiervan.

Daarnaast is de Raad positief over het voornemen van het bestuur om in 2022 een onderzoek uit te voeren naar de kwaliteit van de data in de pensioenadministratie. In de aanloop naar de overgang naar een nieuw pensioenadministratiesysteem en in de aanloop naar het nieuwe pensioencontract is het van belang dat er tijdig een objectief vastgesteld inzicht is in de kwaliteit van de data, op een zodanig moment dat het Fonds nog herstelmaatregelen kan treffen indien dat nodig blijkt. Voor de aanpak van dit onderzoek ziet de Raad het belang van een heldere scheiding tussen eerste lijn (uitvoering), tweede lijn (risicomanagement) en derde lijn (onafhankelijke beoordeling) en de vastlegging als een aandachtspunt.

Financiële opzet

De beleidsdekkingsgraad van het fonds bedroeg ultimo 2021 102,9%, en was daarmee hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen maar lager dan het vereist eigen vermogen. Om het opbouwpercentage van 1,875% te kunnen blijven handhaven is de premie eenmalig verhoogd van 26% naar 28%. In 2021 zijn werkgevers en werknemers (via de ondernemingsraden) overeengekomen om de premie opnieuw te verhogen van 28% naar 30% voor de periode 2022 tot 2025. Voor vaststelling van de premie wordt gebruik gemaakt van gedempte premie op basis van verwacht rendement op de maximaal toegestane parameters. De rente die hiervoor wordt gehanteerd is de rente per 30 september 2020, en deze staat vast voor een periode van 5 jaar, dus tot en met 2025. Deze premiedempingssysteem heeft impact op de premiedekkingsgraad en daarmee op de financiële positie van het Fonds. De premiedekkingsgraad is met 65,3% zeer laag te noemen en dit heeft een drukkend effect op de dekkingsgraad. Dit vormt, zeker in combinatie met het niveau van de beleidsdekkingsgraad, een belangrijk aandachtspunt. Hoewel het bestuur hier zeker over gesproken heeft en ook de verschillende belangen heeft gewogen, adviseert de Raad om bij een dergelijk belangrijk besluit de belangenafweging explicieter en uitgebreider vast te leggen, het exacte effect op de dekkingsgraad te vermelden en bovendien te voorzien van een risico-opinie.

Het nieuwe pensioencontract

Het bestuur is in 2021 gestart met de voorbereidingen voor het nieuwe pensioencontract. De wijze waarop dit is ingericht – een stuurgroep samen met enkele key-werkgevers en een externe projectmanager – is naar mening van de Raad passend bij de situatie van het Fonds. In 2021 is vanwege onduidelijkheid rondom de uiteindelijke wet- en regelgeving en de consequenties daarvan op de door het Fonds en sociale partners te maken keuzes minder voortgang gerealiseerd dan vooraf gepland. De Raad heeft aandacht gevraagd voor een tijdig en zorgvuldig besluitvormingstraject met sociale partners gezien de veelheid aan pensioenafspraken met de aangesloten ondernemingen. Het bestuur heeft aangegeven dat de in 2021 opgelopen achterstand in 2022 zal worden ingehaald, zodat dit geen impact zal hebben op het uiteindelijke transitiepad. De Raad vindt het van groot belang dat het bestuur steeds aantoonbaar grip heeft op de voortgang van dit traject, en zal daarom ook in 2022 de voortgang van dit onderwerp met belangstelling volgen.

Code Pensioenfondsen

Het bestuur legt in het jaarverslag verantwoording af over de toepassing van de Code Pensioenfondsen aan de hand van de acht thema's uit de Code. De Raad constateert dat het bestuur hiermee rapporteert over naleving van enkele normen uit de Code, maar kan niet vaststellen of alle eventuele afwijkingen van de normen hiermee benoemd zijn. De Raad adviseert het bestuur om voortaan duidelijk aan te geven of aan alle normen is voldaan, en de normen waaraan niet voldaan is toe te lichten volgens het 'pas toe of leg uit-principe'.

Almere, 29 juni 2022

Namens raad van toezicht,
D.H. Mik (voorzitter)
J. Matelski
J. Wijckmans-Peek

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft kennis genomen van het verslag van de raad van toezicht en de gedane aanbevelingen. Het bestuur start graag de dialoog met de raad van toezicht over de gedane aanbevelingen. Het bestuur dankt de raad van toezicht voor zijn betrokkenheid en inzet voor het Fonds.

Jaarrekening

5. Balans

5.1. Balans per 31 december 2021 en per 7 september 2020

(x € 1.000)

	Balans per 31 december 2021		Openingsbalans per 7 september 2020
	toelichting	€	€
Activa			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	P.1	470.329	0
Beleggingen voor risico deelnemer	P.2	<u>19.751</u>	<u>0</u>
Totale beleggingen		490.080	0
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	P.3	873.010	0
Vorderingen en overlopende activa	P.4	3.514	0
Liquide middelen	P.5	<u>4.058</u>	<u>0</u>
		1.370.662	0
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	P.6	51.895	0
Technische voorziening voor risico fonds	P.7	1.289.220	0
Technische voorziening voor risico deelnemers	P.7	19.751	0
Overige Technische voorzieningen	P.8	5.361	0
Overige passiva	P.9	<u>4.435</u>	<u>0</u>
		1.370.662	0
Dekkingsgraad (in %)		104,0%	

6. Staat van baten en lasten

6.1. Staat van baten en lasten over de periode 7 september 2020 tot en met 31 december 2021

(x € 1.000)

Baten

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)	
Beleggingsresultaten risico fonds	
Beleggingsresultaten risico deelnemer	
Baten uit herverzekering	
Overige baten	

Lasten

Pensioenuitkeringen	
Pensioenuitvoeringskosten	
Pensioenopbouw	
Indexering en overige toeslagen	
Rentetoevoeging voorziening pensioenverplichtingen	
Toevoeging aan VPV i.v.m. saldo waardeoverdrachten	
Onttrekking uit VPV voor pensioenuitkeringen	
Wijziging marktrente	
Wijziging sterftegrondslagen	
Overige wijzigingen in de VPV	
Wijziging Techn. Voorz. voor risico fonds	
Wijziging Techn. Voorz. voor risico deelnemers	
Wijziging overige technische Voorzieningen	
Wijziging herv. deel technische Voorzieningen	
Saldo overdrachten van rechten	
Premies herverzekeraar	
Overige lasten	

Saldo van baten en lasten

Periode 7 september 2020 tot en met 31 december 2021	
toelichting	€
P.10	37.993
P.11	13.270
P.11	1.037
P.12	14.048
P.13	0
	66.348
P.14	14.435
P.15	940
	51.030
	3.426
	-7.388
	1.209
	-14.560
	-96.834
	0
	4.862
P.7	-58.255
P.7	1.009
P.8	-4.480
P.16	84.326
P.17	-1.199
P.18	2.449
P.19	27
	39.252
	27.096

7. Kasstroomoverzicht

7.1. Kasstroomoverzicht over de periode 7 september 2020 tot en met 31 december 2021

(x € 1.000)

	Periode 7 september 2020 tot en met 31 december 2021
	€
Kasstroom uit pensioenactiviteiten	
Ontvangen premies	38.417
Ontvangen waardeoverdrachten	1.199
Ontvangen pensioenen/overrente herverzekeraar	13.016
Betaalde pensioenuitkeringen	-14.333
Betaalde premies herverzekering	-2.453
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-772
Overige ontvangsten/uitgaven	-659
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	34.415
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten	
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	1.245
Aankopen van beleggingen	-403.211
Verkopen van beleggingen	366.449
Overige ontvangsten/uitgaven	2.420
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-711
Totale kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-33.808
Netto kasstroom	607
Mutatie geld middelen 1)	
Stand per 7 september 2020	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	3.451
Subtotaal per 1 januari 2021	3.451
Stand per 31 december 2021	4.058
Mutatie geldmiddelen	607

- 1) De geldmiddelen betreffen alleen de liquide middelen die aangehouden worden voor de pensioenuitvoering en niet de liquide middelen die binnen de beleggingsportefeuille worden aangehouden.

8. Toelichting op de jaarrekening

8.1. Inleiding

Stichting Pensioenfonds Pon bestaat sinds 7 september 2020 en is statutair gevestigd te Almere. Kantoorhoudend aan de Rondebeltweg 31 te Almere. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 80248152.

Op 20 juni 2022 heeft het Fonds een ontheffingsverzoek bij De Nederlandsche Bank (hierna: 'DNB') ingediend. Het Fonds heeft DNB verzocht om een ontheffing te verlenen van de verplichting om het boekjaar gelijk te laten lopen met het kalenderjaar in de periode van 7 september 2020 tot en met 31 december 2021. De overweging voor het aanvragen van een ontheffingsverzoek is de volgende: In de per 7 september 2020 geldende statuten van het Fonds stond vermeld dat het boekjaar van het Fonds samenvalt met het kalenderjaar (artikel 12 statuten) en dat in afwijking daarvan het eerste boekjaar van het Fonds eindigt ultimo december 2021 (slotverklaring statuten). Daarmee was het eerste boekjaar van het Fonds een verlengd boekjaar. De statuten van het Fonds zijn per 1 januari 2021 gewijzigd. In deze gewijzigde statuten staat nog steeds vermeld dat het boekjaar van het Fonds samenvalt met het kalenderjaar (artikel 12 statuten). In deze gewijzigde statuten staat echter niet meer vermeld dat het eerste boekjaar van het Fonds eindigt ultimo december 2021. Volgens het Fonds berust dit laatste op een vergissing; een verlengd eerste boekjaar was en is nog steeds beoogd door het Fonds.

DNB heeft hierover het volgende overwogen. DNB verleent een pensioenfonds in enig jaar desgevraagd ontheffing van de verplichting om het boekjaar gelijk te laten lopen met het kalenderjaar indien het pensioenfonds in de loop van het kalenderjaar is opgericht. Aan deze voorwaarde voldoet het Fonds, want het Fonds is in de loop van het kalenderjaar 2020 opgericht. Naar het oordeel van DNB kan in dit geval daarom worden afgeweken van artikel 147, eerste lid, Pw. Het verzoek van het Fonds kan derhalve worden gehonoreerd. Per 1 januari 2022 moet het boekjaar van het Fonds weer gelijk lopen met het kalenderjaar.

De jaarrekening heeft derhalve betrekking op het verlengde boekjaar van 7 september 2020 tot en met 31 december 2021. Vanwege de splitsing van het Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon per 1 januari 2021 heeft per die datum een inbreng plaatsgevonden vanuit Ring A en Ring P van het Multi-OPF. Met betrekking tot de verwerking van de inbreng vanuit de splitsing wordt verwezen naar 7.3.

Stichting Pensioenfonds Pon, statutair gevestigd te Almere (hierna: 'het Fonds') stelt zich ten doel het uitvoeren van de pensioenregeling(en), waaronder in ieder geval is begrepen, maar niet beperkt tot:

- het beheren en beleggen van (pensioen)vermogen;
- het verstrekken of doen verstrekken van pensioen- of andere uitkeringen aan deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden;
- het (her)verzekeren van verplichtingen, één en ander overeenkomstig de bepalingen van de statuten, de uitvoeringsovereenkomst en de pensioenreglementen;
- al hetgeen dienstig is aan het vorenstaande in de ruimste zin van het woord.

De volgende ondernemingen zijn aangesloten bij het Fonds:

Naam onderneming

Alba Hame B.V.
A-Point B.V.
Aluca B.V. (t/m 31-12-2021)
Auto Hoogenboom B.V.
Bakker Repair B.V.
Bakker Sliedrecht B.V.
Beleggingsmaatschappij Wijwingerd B.V.
Bike Mobility Services B.V.
Bike Mobility Services Group B.V.
Cardon Automotive B.V. (t/m 31-12-2021)
Car-Vitaal B.V. (t/m 31-12-2021)
Commonland B.V.
DFM N.V.
Diesel Power Holland B.V.
Dockr B.V.
Greenwheels Collect Car B.V.
Greenwheels Shared Services B.V.
IMS Group B.V.
Lease + Balans B.V.
Machinefabriek Bolier B.V.
MAN Topused B.V.
MAN Nederland Dealer B.V.
MAN Rollo B.V.
MAN Truck & Bus B.V.
Mobility Solutions and Services B.V.
Modiforce B.V.
Move | House of Mobility
Muntstad Holding B.V. (t/m 31-12-2021)
Orion Complex Fleets B.V.
OrionGrip B.V.
Orion Partners B.V.
PBG B.V.
Pon Bicycle Holding BV
Pon Dealer B.V.
Pon Direct Retail B.V.
Pon Equipment and Pon Power B.V.
Pon Equipment B.V.
Pon Holdings B.V.
Pon HR Services B.V.
Pon IT B.V.
Pon Logistics B.V.
Pon Luxury Cars Amsterdam B.V.
Pon Luxury Cars B.V.
Pon Power B.V.
Pon Power Oil & Gas B.V.
Ponooc Investment B.V.
Pon's Automobielhandel B.V.

De volgende ondernemingen zijn aangesloten bij het pensioenfonds (vervolg):

Naam onderneming

Revolt B.V.
RH Marine Netherlands B.V.
RH Marine B.V.
Ride-Out B.V.
Salentein Holding B.V.
Shuttel B.V.
Sitech Nederland B.V.
Stichting Commonland
Stichting Pensioenfonds Pon
Stichting Wij.land
Swap Services B.V.
Topec B.V.
Urus Europe B.V.
Verachtert Nederland B.V.
Volkswagen Pon Financial Services B.V.
W & O Supply Netherlands B.V.
Wealer B.V. (t/m 31-12-2021)

In 2021 zijn de volgende ondernemingen toegetreden tot het Fonds:

- Alba Hame B.V.;
- Aluca B.V.;
- Bike Mobility Services Group B.V.;
- IMS Group B.V.;
- OrionGrip B.V.;
- Pon Direct Retail B.V.;
- Revolt B.V.

In 2021 zijn de uitvoeringsovereenkomsten van de volgende ondernemingen beëindigd bij het Fonds:

- Imoto B.V.
- Mind B.V.
- Verhoef EMC B.V.

Overeenstemmingverklaring

De Jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld op basis van de veronderstelling van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden.

Het bestuur heeft op 29 juni 2022 de jaarrekening vastgesteld. Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

8.2. Algemene grondslagen

Algemeen

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's.

Beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Het begrip marktwaarde is te beschouwen als synoniem voor reële waarde. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde, inclusief transactiekosten. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het Fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

In 2021 heeft een schattingswijziging plaatsgevonden met betrekking tot de vaste kostenopslag in de kostenvoorziening. Deze is per ultimo 2021 vastgesteld op € 1.121. Bij de inbreng vanuit de splitsing van het Multi-OPF was sprake van een vaste kostenopslag van € 1.114. Het totaaleffect op de voorziening is derhalve € 7. Het effect op de dekkingsgraad is 0,0%.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de rekening van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum.

8.3. Verwerking splitsing Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon

Op 31 december 2020 heeft de zuivere splitsing plaatsgevonden van Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) naar drie pensioenfondsen, te weten:

- Stichting Pensioenfonds Gazelle;
- Stichting Pensioenfonds Geveke;
- Stichting Pon Pensioenfonds (per 1 januari 2021 gewijzigd in Stichting Pensioenfonds Pon).

De splitsing is van kracht geworden nadat de splitsingsakte op 31 december 2020 om 0.00 uur is gepasseerd, waarmee Stichting Pensioenfonds Pon (Multi-OPF) onmiddellijk is opgehouden te bestaan.

Vermogensbestanddelen na splitsing

Door de splitsing zijn er vermogensbestanddelen overgekomen vanuit Ring P en Ring A naar Pensioenfonds Pon, zoals beschreven in de splitsingsakte van het Multi-OPF Stichting Pensioenfonds Pon. De vermogensbestanddelen worden hierna per splitsingsdatum middels een balansopstelling weergegeven.

(x € 1.000)	Ring P	Ring A	Totaal
Activa			
Beleggingen voor risico pensioenfonds	407.530	11.085	418.615
Beleggingen voor risico deelnemer	<u>18.742</u>	<u>-</u>	<u>18.742</u>
Totale beleggingen	426.272	11.085	437.357
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	957.336	-	957.336
Vorderingen en overlopende activa	2.836	31	2.867
Liquide middelen	<u>3.451</u>	<u>263</u>	<u>3.714</u>
	1.389.895	11.379	1.401.274
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	24.623	176	24.799
Technische voorziening voor risico fonds	1.337.702	9.773	1.347.475
Technische voorziening voor risico deelnemers	18.742	-	18.742
Overige Technische voorzieningen	8.476	1.365	9.841
Overige passiva	<u>352</u>	<u>65</u>	<u>417</u>
	1.389.895	11.379	1.401.274

In de toelichting behorende tot de jaarrekening is bij iedere balanspost het volgende verloop aangegeven:

(x € 1.000)	
Stand per oprichtingsdatum	€ -
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	X
Subtotaal per 1 januari 2021	X
Mutaties gedurende het jaar 2021	Y
Stand per 31 december 2021	X+Y

In het kasstroomoverzicht is de inbreng van liquide middelen vanuit de splitsing op dezelfde wijze gespecificeerd.

8.4. Specifieke grondslagen voor de balans

Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Het begrip marktwaarde is te beschouwen als synoniem voor reële waarde.

Participaties in beleggingsinstellingen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor dat soort beleggingen. Lopende interestposities uit hoofde van beleggingen worden verantwoord als onderdeel van de marktwaarde van de betreffende beleggingscategorie.

Vastgoedbeleggingen

Beleggingen in direct vastgoed worden gewaardeerd tegen de marktwaarde, zijnde de reële waarde per balansdatum, gebaseerd op door onafhankelijke deskundigen verrichte taxaties. De gehele directe vastgoedportefeuille wordt jaarlijks door deze deskundigen getaxeerd. Eenmaal per drie jaar vindt dit plaats op basis van een volledige taxatie. In de tussenliggende jaren wordt er een geveltaxatie uitgevoerd. Indien daartoe aanleiding is, wordt bij de waardering rekening gehouden met de feitelijke verhuursituatie en/of renovatieactiviteiten. Resultaten door wijziging in reële waarde worden in de staat van baten en lasten verantwoord. Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Niet-beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de marktwaarde welke is bepaald middels onafhankelijke taxaties. Bij verkrijging van vastgoedbeleggingen vindt de eerste waardering plaats tegen verkrijgingsprijs, inclusief de bijbehorende transactiekosten.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. Bij verkrijging van aandelenbeleggingen vindt de eerste waardering plaats tegen kostprijs.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoersen. Bij verkrijging van vastrentende waarden beleggingen vindt de eerste waardering plaats tegen kostprijs. Indien vastrentende waarden of participaties in beleggingsinstellingen niet-beursgenoteerd zijn, vindt waardebepaling plaats op basis van de geschatte toekomstige netto kasstromen (rente en aflossingen) die uit de beleggingen zullen voortvloeien, contant gemaakt tegen de ultimo boekjaar geldende marktrente en rekening houdend met het risicoprofiel (kredietrisico; oninbaarheid) en de looptijden.

Overige beleggingen

De overige beleggingen, bestaande uit liquide middelen, worden gewaardeerd op basis van de nominale waarde.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnoteringen of, als die niet beschikbaar zijn, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme waarderingsmodellen. Voor de waardering van de interest rate swaps wordt de Euro-swapcurve gebruikt, waarbij als waarderingsmoment wordt gebruikt de snap time van 16:00 GMT (17:00 CET) en wordt op mid gewaardeerd. De twee legs van de swap worden apart gewaardeerd op basis van de verwachte cashflows.

Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico polishouders zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor rekening van het Fonds worden aangehouden.

Herverzekeringen

Het Fonds heeft de tot 31 december 2014 opgebouwde aanspraken premievrij herverzekerd via een garantiecontract bij Nationale-Nederlanden.

Met betrekking tot de niet bij Nationale-Nederlanden herverzekerde risico's heeft het Fonds het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd, met uitzondering van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico uit hoofde van de Anw-hiaat pensioenregeling. Voor de Anw-hiaat pensioenregeling heeft het Fonds het overlijdensrisico op stop-loss basis volledig herverzekerd en is het arbeidsongeschiktheidsrisico niet herverzekerd. Voor de herverzekeringen geldt dat uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord onder het jaar waarop deze betrekking hebben. Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. De herverzekerde uitkeringen vinden plaats door middel van een eenmalige uitkering overeenkomstig de door het Fonds verstrekte opgave hieromtrent aan de herverzekeraar.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten die classificeren als garantiecontracten worden gelijkgesteld aan de hiertegenover staande voorziening voor pensioenverplichtingen. Bij de waardering van de vorderingen wordt rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de herverzekeraar (afslag voor kredietrisico).

Het bestuur acht in het algemeen de kans dat Nationale-Nederlanden niet aan zijn verplichtingen zullen voldoen, verwaarloosbaar. Het bestuur past dan ook geen afslag wegens kredietrisico toe.

Het herverzekeringsdeel van de technische voorzieningen betreft de in het garantiecontract ondergebrachte verzekeringen. Omdat de verzekerde uitkeringen premievrij zijn achtergelaten bij de verzekeraar is de waarde van het herverzekeringsdeel gelijk aan de onder de voorzieningen opgenomen voorziening pensioenverplichtingen afgedekt door herverzekeringscontract. De waarderingsgrondslagen voor het herverzekeringsdeel zijn derhalve gelijk aan de waarderingsgrondslagen van de voorziening.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde, inclusief transactiekosten. Na eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten). Bij de waardering van de vorderingen wordt zo nodig rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Reserves

De reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de (overige) technische voorzieningen voor risico van het Fonds, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen. De reserves blijken afzonderlijk uit de balans.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke toeslagverlening.

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of op de opgebouwde pensioenaanspraken een toeslag wordt verleend. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid op basis van de contante waarde van de vrijgestelde nog op te bouwen pensioenaanspraken.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- overlevingstafel: Prognosetafel AG2020;
- starttafel 2022;
- correctiefactoren: op basis van studie Sprenkels & Verschuren in 2020;
- onbepaald partnersysteem, na pensionering bepaald partnersysteem;
- voor partnerpensioen is aangenomen dat de vrouwelijke partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en de mannelijk partner 3 jaar ouder dan de verzekerde vrouw. Na pensionering wordt gerekend met werkelijk leeftijdsverschil;
- opslag wezenpensioen voor pensioendatum: 0% op het tarief voor het partnerpensioen;
- rekenrente: RTS DNB 31-12-2021 inclusief UFR. De vaste (gemiddelde) rekenrente waarbij de technisch voorziening risico fonds overeenkomt met de technische voorziening op basis van de rentetermijnstructuur bedraagt 0,61%.

De excassovoorziening is bepaald op 2,0% van de voorziening pensioenverplichtingen, verhoogd met een vast bedrag aan pensioenuitvoeringskosten. Dit vaste bedrag is ultimo 2021 € 1.121.

Voorziening toekomstige arbeidsongeschiktheiden

Voor de basis pensioenregeling wordt toegevoegd de opslag voor premievrijstelling in de premie en onttrokken de premie die aan de herverzekeraar is betaald. Verder wordt onttrokken de in het boekjaar opgetreden schade met betrekking tot arbeidsongeschiktheid en toegevoegd de van de herverzekeraar ontvangen uitkering in verband met deze schades.

Voor de Anw-hiaat pensioenregeling wordt toegevoegd de opslag in de premie en onttrokken de premie voor bestaande arbeidsongeschiktheid. Hierbij wordt een ondergrens aangehouden ter grootte van de vrijgestelde premie van het afgelopen boekjaar maal de toekomstige looptijd tot de 68-jarige leeftijd van de arbeidsongeschikte.

Aan deze voorziening wordt een rendement toegevoegd ter grootte van het beleggingsrendement van het Fonds minus 1,00%.

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen mogen allen worden gebruikt voor de doeleinden, zoals opgenomen in de Actuariële en bedrijfstechnische nota van het Fonds.

Voorziening VPL-regeling

Voor enkele aangesloten ondernemingen gold een overgangsregeling op basis waarvan voorwaardelijke (VPL-)aanspraken in het vooruitzicht werden gesteld. Op 31 december 2020 zijn door de betreffende ondernemingen premiestortingen gedaan voor de werknemers die op 31 december 2020 aan de voorwaarden voldoen. Deze zijn door Stichting Pensioenfonds Pon gedoteerd aan de voorziening VPL-regeling. Aan deze voorziening zijn vervolgens in 2021 de koopsommen onttrokken die nodig zijn voor de inkoop van de pensioenaanspraken op 31 december 2020 (het moment dat ze onvoorwaardelijk werden toegekend). Het tekort is als premie in rekening gebracht bij de betreffende werkgever.

Egalisatievoorziening CDC-premie

Het depot waarin het deel van de jaarlijkse feitelijke premie kan worden gestort dat hoger is dan de gedempte kostendekkende premie, zoals bedoeld in artikel 128 van de PW. Ten laste van dit depot kunnen tekorten op de feitelijke premie worden gebracht. De middelen in het depot blijven buiten beschouwing bij het vaststellen van de (beleids)dekkingsgraad van het Fonds, maar worden wel aangesproken om een korting als bedoeld in artikel 134 van de PW (deels) te voorkomen. Aan deze voorziening egalisatievoorziening CDC-premie is een rendement toegekend van 2,93%. Dit percentage komt overeen met het beleggingsrendement van het Fonds over 2021.

Voorziening Toeslagdepot A

Het Fonds kent een toeslagdepot A. De middelen in dit toeslagdepot A worden aangewend voor inkoop van een aanvullende voorwaardelijke toeslag op de bij Nationale-Nederlanden herverzekerde pensioenaanspraken (ouderdoms-, partner- en wezenpensioen) van de deelnemers die op 31 december 2014 en 1 januari 2015 in dienst waren van de werkgever en indien en zolang zij dat onafgebroken blijven tot en met de datum waarop de aanvullende toeslag wordt verleend. Deze voorwaardelijke toeslag wordt verleend in aanvulling op de door het Fonds in het betreffende jaar reeds verleende toeslag. De aanvullende toeslag vult de reeds door het Fonds verleende toeslag per die datum aan tot maximaal 100% van de ten hoogste de ontwikkeling van de CPI (consumentenprijsindex afgeleid; periode september- september) voor zover de middelen in toeslagdepot A deze aanvullende toeslag toelaten. Het Bestuur beslist jaarlijks in hoeverre een aanvullende toeslag uit het toeslagdepot A wordt toegekend. Aan deze voorziening toeslagdepot A is een rendement toegekend van 2,93%. Dit percentage komt overeen met het beleggingsrendement Fonds over 2021. Per 1 januari 2022 is een aanvullende toeslag verleend van 1,56%.

Voorziening Toeslagdepot B

Het Fonds kent een toeslagdepot B. De middelen in dit toeslagdepot B worden aangewend voor inkoop van een voorwaardelijke toeslag ten behoeve van de deelnemers aan het Multi-OPF die op 31 december 2020 reeds deelnemer aan de Anw-hiaat pensioenregeling waren en per 1 januari 2021 zijn overgenomen door Stichting Pensioenfonds Pon en na die datum als Deelnemer komen te overlijden, zolang het toeslagdepot B nog middelen bevat. Deze voorwaardelijke toeslag wordt verleend op de Anw-hiaat pensioenrechten in aanvulling op de door het Fonds in het betreffende jaar eventueel reeds verleende toeslag. Het Bestuur beslist jaarlijks in hoeverre een aanvullende toeslag uit het toeslagdepot B wordt toegekend. Aan deze voorziening toeslagdepot B is een rendement toegekend van 2,93%. Dit percentage komt overeen met het beleggingsrendement van het Fonds over 2021. Per 1 januari 2022 is een aanvullende toeslag verleend van 1,35%.

Overige passiva

Overige passiva worden bij eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde, inclusief transactiekosten. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

8.5. Specifieke grondslagen voor de staat van baten en lasten

Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorziening pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen (van werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden verstaan rentebaten en -lasten, dividenden en soortgelijke opbrengsten. Directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben met uitzondering van dividenden waarvoor geldt dat deze worden verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waarde-wijzigingen en valutarisicorelaties. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Indirecte beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten vermogensbeheer worden verantwoord de kosten die het gevolg zijn van de beleggingsactiviteiten van de vermogensbeheerder, de kosten van de custodian en de kosten die het pensioenfonds zelf maakt met betrekking tot de beleggingsactiviteiten. De kosten die worden gemaakt in de beleggingsfondsen waarin het pensioenfonds actief is, worden binnen de betreffende fondsen al verrekend en blijven verder buiten beschouwing.

Baten uit herverzekering

De baten uit herverzekering worden gevormd door de pensioenuitkeringen van Nationale-Nederlanden en de uitkering uit hoofde van de herverzekering bij Zwitserleven.

Mutatie (overige) technische voorzieningen voor risico van het Fonds

De mutatie technische voorzieningen wordt (naast de inbreng vanuit de splitsing van het Multi-OPF) in belangrijke mate veroorzaakt door de volgende componenten:

Pensioenopbouw

Bij de pensioenopbouw zijn aanspraken en rechten over het boekjaar gewaardeerd naar het niveau dat zij op balansdatum hebben.

Rentetoevoeging

De rentetoevoeging op basis van een rentepercentage van -0,533%, welke overeenkomt met de éénjaarsrente uit hoofde van de rentetermijnstructuur.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Vooraf wordt een actuariële berekening gemaakt van de toekomstige pensioenuitvoeringskosten (met name excassokosten) en pensioenuitkeringen die in de voorziening pensioenverplichtingen worden opgenomen. Deze post betreft de vrijval ten behoeve van de financiering van de kosten en uitkeringen van het verslagjaar.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Premies herverzekeraar

Voor de herverzekeringen geldt dat uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord onder het jaar waarop deze betrekking hebben.

Bate uit hoofde van inbreng vanuit splitsing Multi-OPF

Hiervoor wordt verwezen naar 7.3.

Overige baten en lasten

Overige baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

8.6. Overige specifieke grondslagen

Dekkingsgraad

De nominale dekkingsgraad van het fonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans. In deze opstelling worden de voorziening Hoofdstuk C, de Egalisatievoorziening CDC en de Voorziening toeslagdepot A ingedeeld bij de kortlopende schulden, omdat ze niet mee mogen tellen bij de vaststelling van de (beleids-) dekkingsgraad.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden.

Risicobeheer

Bij de bepaling van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van het look-through-principe.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de indirecte methode opgesteld. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Toelichting behorende tot de jaarrekening

P.1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

De ontwikkelingen in de beleggingsportefeuille in de verslagperiode zijn als volgt samen te vatten:

2021 (x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige Beleggingen	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per oprichtingsdatum	-	-	-	-	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	203.216	215.384	-	15	418.615
Subtotaal per 1 januari 2021	203.216	215.384	-	15	418.615
Herwaardering	46.928	-35.866	1.939	-	13.001
Aankopen	3.681	399.047	483	-	403.211
Verkopen	-7.147	-359.302	-	-	-366.449
Overige mutaties	-	-	1.151	800	1.951
Stand per 31 december 2021	246.678	219.263	3.573	815	470.329
Derivaten met negatieve waarde					-1.151
Ontvangen cash collateral					-2.420
Totale beleggingen					466.758

De derivaten betreffen interest rate swaps (IRS) ter afdekking van het renterisico.

De overige beleggingen bestaan voornamelijk uit de liquiditeiten aangehouden bij Caceis (€ 298) en te vorderen interest (€ 515). Derivaten met een negatieve waarde en de ontvangen cash collateral worden gerapporteerd onder Overige Passiva. Er vinden geen beleggingen plaats in de premie-bijdragende ondernemingen.

Het uitlenen van financiële instrumenten ("securities lending") is niet toegestaan binnen het door NN Investment Partners gevoerde beheer namens het Fonds. Echter, fondsbeheerders van beleggingsinstellingen waarin het Fonds belegt of operationele vermogensbeheerders kunnen op grond van de desbetreffende fondsvoorwaarden of beleggingsrichtlijnen wel bevoegd zijn om gebruik te maken van securities lending.

Op basis van de verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar vier verschillende waarderingsniveaus:

- Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare genoteerde marktprijzen.
- Niveau 2: De waarde van de belegging is gebaseerd op onafhankelijke taxaties.
- Niveau 3: De waarde van de belegging is gebaseerd op de netto contante waarde van waarneembare marktdata.
- Niveau 4: De waarde wordt vastgesteld op een andere methode, zijnde waardering op basis van modellen waar niet of slechts gedeeltelijk gebruik gemaakt is van waarneembare marktdata. Dit betreft onder meer de beleggingen die worden gewaardeerd op basis van de intrinsieke waarde ontleend aan opgaven van externe managers.

Op basis van deze indeling kan de beleggingsportefeuille als volgt worden samengevat:

2021 (x € 1.000)	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal
Aandelen	246.678	-	-	-	246.678
Vastrentende waarden	215.731	-	-	3.532	219.263
Derivaten	-	-	3.573	-	3.573
Overige beleggingen	815	-	-	-	815
Totaal	463.224	-	3.573	3.532	470.329

P.2. Beleggingen voor risico deelnemer

Het Fonds voert een netto pensioenregeling uit voor het salarisdeel boven het salarisplafond uit de basisregeling. Daarnaast is er ook een bruto bijspaarregeling. De premies, na aftrek van kosten en risicopremies, worden belegd in Life-Cycle fondsen van NN Investment Partners. Er vinden geen beleggingen plaats in de premie-bijdragende ondernemingen.

(x € 1.000)	
	€
Beleggingen voor risico deelnemers (netto)	6.106
Beleggingen voor risico deelnemers (bruto)	13.645
Totaal per 31 december 2021	19.751

De ontwikkelingen in de beleggingsportefeuille voor risico deelnemer in het de verslagperiode zijn als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	Aandelen	Vastrentende waarden	Totaal
	€	€	€
Stand per oprichtingsdatum	-	-	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	8.585	10.157	18.742
Subtotaal per 1 januari 2021	8.585	10.157	18.742
Herwaardering	1.914	-839	1.075
Aankopen	813	2.517	3.330
Verkopen	-2.022	-1.374	-3.396
Stand per 31 december boekjaar	9.290	10.461	19.751

Op basis van de hiervoor genoemde indeling kan de beleggingsportefeuille voor risico deelnemer als volgt worden samengevat:

31 december 2021 (x € 1.000)	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	Totaal
Aandelen	9.290	-	-	-	9.290
Vastrentende waarden	10.461	-	-	-	10.461
Totaal	19.751	-	-	-	19.751

P.3. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

(x € 1.000)	
	€
Garantiecontracten	873.010

Voor het verloop van de post "Herverzekeringsdeel technische voorzieningen" wordt verwezen naar de toelichting op de post "Technische Voorziening afgedekt door garantiecontract".

Het betreft het een contract tussen Stichting Pensioenfonds Pon en Nationale-Nederlanden met de volgende specifieke kenmerken:

- het contract is premievrij achtergelaten bij Nationale-Nederlanden;
- alle risico's met betrekking tot kort en lang leven en arbeidsongeschiktheid zijn voor rekening van Nationale-Nederlanden;
- er is geen sprake van overrentedeling, het beleggingsrisico is voor rekening van Nationale-Nederlanden;
- er is geen sprake van technische resultatendeling, zowel de positieve als de negatieve technische resultaten zijn voor rekening van Nationale-Nederlanden.

In bovenstaande waardering van de garantiecontracten is geen rekening gehouden met een kredietafslag, aangezien de kredietwaardigheid van Nationale-Nederlanden door het bestuur als voldoende wordt aangemerkt.

P.4. Vorderingen en overlopende activa

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	2.867
Subtotaal per 1 januari 2021	2.867
Mutaties gedurende het jaar 2021	647
Stand per 31 december 2021	3.514

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar. Het betreft onder meer een vordering op Zwitserleven uit hoofde van herverzekering ter grootte van € 1,3 miljoen. Tevens betreft het een vordering op werkgevers (nog te ontvangen premie) ter grootte van € 1,8 miljoen, een vordering op Nationale-Nederlanden van € 0,2 miljoen aan nog te ontvangen pensioenuitkeringen, waardeoverdrachten en excassovergoeding en een vordering op NNIP van € 0,1 miljoen.

P.5. Liquide middelen

Hier wordt het saldo van de ABN AMRO-bankrekening gerapporteerd. Deze middelen staan ter vrije beschikking aan het Fonds.

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	3.714
Subtotaal per 1 januari 2021	3.714
Mutaties gedurende het jaar 2021	344
Stand per 31 december 2021	4.058

P.6. Stichtingskapitaal en reserves

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	24.799
Subtotaal per 1 januari 2021	24.799
Toevoeging uit bestemming saldo van baten en lasten	27.096
Stand per 31 december 2021	51.895

Solvabiliteit

(x € 1.000)		2021
		€
Aanwezig eigen vermogen		51.895
Minimaal vereist eigen vermogen		29.791
Vereist eigen vermogen		95.058

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt gebruik gemaakt van het standaardmodel.

(Beleids)dekkingsgraad

De dekkingsgraad van het Fonds geeft de verhouding weer tussen de bezittingen en de schulden van het Fonds weer. De dekkingsgraad wordt hierbij als volgt vastgesteld:
(totaal activa -/- kortlopende schulden) / (marktwaarde van de nominale technische voorziening).

De beleidsdekkingsgraad is hierbij de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. Mede op basis van de beleidsdekkingsgraad worden door het bestuur beleidsbeslissingen genomen ten aanzien van de premie, de toeslagverlening en het beleggingsbeleid.

De dekkingsgraad ultimo 2021 is 104,0% en de beleidsdekkingsgraad 102,9%.

De vereiste dekkingsgraad ultimo 2021 is 107,3% en de minimaal vereiste dekkingsgraad 102,3%. Aangezien de beleidsdekkingsgraad kleiner is dan de vereiste dekkingsgraad, kan de vermogenspositie van het Fonds worden gekarakteriseerd als onvoldoende solvabiliteit, waarbij sprake is van een reservetekort.

P.7. Technische voorzieningen

31 december 2021 (x € 1.000)	
	€
Voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico deelnemers (netto)	6.106
Voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico deelnemers (bruto)	<u>13.645</u>
Subtotaal	19.751
Voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico fonds	416.210
Voorziening voor pensioenverplichtingen afgedekt door herverzekeringscontract	<u>873.010</u>
Subtotaal	1.289.220
Totaal generaal	1.308.971

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico deelnemers (netto) is als volgt:

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	<u>4.914</u>
Subtotaal per 1 januari 2021	4.914
Premies	953
Onttrekkingen voor kosten en risicopremies	<u>-144</u>
Toevoeging pensioenopbouw	809
Uitkeringen	-68
Rendement	<u>451</u>
Stand per 31 december 2021	6.106

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico deelnemers (bruto) is als volgt:

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	<u>13.828</u>
Subtotaal per 1 januari 2021	13.828
Premies	493
Onttrekkingen voor kosten en risicopremies	=
Toevoeging pensioenopbouw	493
Mutatie overdracht van rechten	-17
Uitkeringen	-1.206
Rendement	586
Overige mutaties	<u>-39</u>
Stand per 31 december 2021	13.645

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico fonds is als volgt:

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	390.139
Subtotaal per 1 januari 2021	390.139
Toevoeging pensioenopbouw	51.030
Indexering en overige toeslagen	3.426
Rentetoevoeging	-2.326
Mutatie overdrachten van rechten	1.655
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-2.042
Wijziging marktrente	-29.962
Wijziging sterftegrondslagen	-
Overige mutaties	4.290
Stand 31 december 2021	416.210

Het mutatieoverzicht voor de voorziening voor pensioenverplichtingen afgedekt door herverzekeringscontract als volgt:

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	957.336
Subtotaal per 1 januari 2021	957.336
Toevoeging pensioenopbouw	-
Indexering en overige toeslagen	-
Rentetoevoeging	-5.062
Mutatie overdrachten van rechten	-446
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-12.518
Wijziging marktrente	-66.872
Wijziging sterftegrondslagen	-
Overige mutaties	572
Stand 31 december 2021	873.010

De voorziening voor pensioenverplichtingen is naar categorieën van deelnemers als volgt:

31 december 2021 (x € 1.000)	
	€
Deelnemers	252.861
Gewezen deelnemers	106.705
Pensioengerechtigden	36.956
Overig	19.688
Totale voorziening voor risico fonds	416.210
Voorziening afgedekt door herverzekeringscontract	873.010
Voorziening voor rekening deelnemers	19.751
Totale verplichtingen	1.308.971

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand. Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling (2021)

Soort regeling	: CDC-regeling
Pensioenleeftijd	: 68 jaar
Pensioenopbouw	
Ouderdomspensioen	: 1,875% van de pensioengrondslag per dienstjaar
Nabestaandenpensioen	: 70% van het te bereiken ouderdomspensioen
Wezenpensioen	: 14% van het te bereiken ouderdomspensioen
Pensioengrondslag	: 12,96 x het vaste maandsalaris
Franchise	: € 14.544
Premie	: 28% van de totale pensioengrondslag
Werknemersbijdrage	
• In dienst op 31-12-2014	: 1/4 van CDC-premie
• In dienst na 31-12-2014	: 1/3 van CDC premie

Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF

De inbreng vanuit de splitsing Multi-OPF komt voor wat de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds voor € 380.366 uit Ring P en voor € 9.773 uit Ring A van het Multi-OPF. De inbreng van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers en de voorziening voor pensioenverplichtingen afgedekt door herverzekeringscontract, komen in zijn geheel vanuit Ring P van het Multi-OPF.

Toevoeging pensioenopbouw

Onder toevoeging pensioenopbouw is opgenomen de actuair berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen.

Indexering en overige toeslagen

Het toeslagbeleid kan als volgt worden verwoord.

De toeslag op pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het Fonds. Er bestaat een ambitie om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen aan de ontwikkeling van de CPI (consumentenprijsindex afgeleid september-september). Er is geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre in de toekomst toeslagen kunnen worden verleend. Het Fonds heeft geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagen.

Het is niet toegestaan om toeslag te verlenen bij een beleidsdekkingsgraad die lager ligt dan 110%. Fondsen waarbij een deel van de verplichtingen betrekking heeft op verplichtingen voor risico deelnemer, dan wel een deel van de verplichtingen is herverzekerd, hebben de mogelijkheid om een lagere toeslagdrempel te hanteren dan 110%. Stichting Pensioenfonds Pon maakt gebruik van deze mogelijkheid. De toeslagdrempel komt per 30 september 2021 voor het Fonds uit op 103,8%. Bij een beleidsdekkingsgraad onder de 103,8% zal geen toeslag worden verleend, bij een beleidsdekkingsgraad boven de bovengrens volledig en bij een beleidsdekkingsgraad tussen toeslagdrempel en de bovengrens gedeeltelijk. De bovengrens is de beleidsdekkingsgraad waarbij volledige toeslagverlening naar de toekomst naar verwachting structureel waargemaakt kan worden.

Voor de toekenning van een toeslag is de beleidsdekkingsgraad per 30 september leidend. Bij het toekennen van de voorwaardelijke toeslagverlening is uitgegaan van een beleidsdekkingsgraad per 30 september 2021 van 102,2% en de hierboven genoemde toeslagdrempel van 103,8%. Op basis hiervan heeft het Fonds besloten om per 1 januari 2022 een toeslag te verlenen van 0,0%, zijnde 0,0% van de ambitie van 2,57%.

Er geldt een aanvullende toeslag ten behoeve van de deelnemers die op 31 december 2014 en op 1 januari 2015 in dienst waren van de werkgever en indien en zolang zij dat onafgebroken blijven, tot en met de dag waarop de aanvullende toeslag wordt verleend. Deze voorwaardelijke toeslag wordt verleend op de bij Nationale-Nederlanden herverzekerde pensioenaanspraken (ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen) in aanvulling op de door het Fonds in het betreffende jaar eventueel reeds verleende toeslag. De aanvullende toeslag vult de reeds verleende toeslag van 0,0% aan tot ten hoogste de ontwikkeling van de CPI (consumentenprijsindex afgeleid september-september). De aanvullende toeslag wordt gefinancierd vanuit toeslagdepot A. Het Fonds heeft besloten een aanvullende toeslag toe te kennen van 1,56%.

Met betrekking tot de Anw-hiaat pensioenregeling geldt een aanvullende toeslag ten behoeve van de deelnemers aan het Multi-OPF die op 31 december 2020 reeds deelnemer aan de Anw-hiaat pensioenregeling waren en per 1 januari 2021 zijn overgenomen door Stichting Pensioenfonds Pon en na die datum als deelnemer komen te overlijden. Deze voorwaardelijke toeslag wordt verleend op de Anw-hiaat pensioenrechten in aanvulling op de door het Fonds in het betreffende jaar reeds verleende toeslag van 0,0%. De aanvullende toeslag vult de reeds verleende toeslag van 0,0% aan tot ten hoogste de werkelijke stijging van de Anw-uitkering met een maximum van 1,50%. De aanvullende toeslag wordt gefinancierd vanuit toeslagdepot B. Het Fonds heeft besloten een aanvullende toeslag te verlenen van 1,35%.

	1-1-2022
Voorwaardelijke toeslag	0,00%
Extra toeslag NN-rechten actieven vanuit Toeslagdepot A	1,56%
Extra toeslag Anw-hiaat pensioenrechten vanuit Toeslagdepot B	1,35%

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen voor risico fonds zijn opgerent primo jaar met -0,533%, op basis van de éénjaarsrente uit de op de interbancaire swapmarkt aan het begin van het verslagjaar.

Mutatie overdrachten van rechten

Dit betreft de toevoeging aan de voorziening door het saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Dit betreft de vrijval van de voorziening in verband met uitkeringen en afkopen inclusief de vrijval van de excassokosten.

Op basis van het liquidatiescenario wordt periodiek een inschatting gemaakt van de kosten die gemoeid zijn met de afwikkeling en externe onderbrenging van het Fonds. Voor het Fonds geldt ultimo 2021 een kostenvoorziening van 2% van de netto voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds, verhoogd met een bedrag van € 1.121.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Dit effect wordt verantwoord onder het hoofd "wijziging marktrente".

Wijziging sterftegrondslagen

Er heeft in de verslagperiode geen wijziging plaatsgevonden van de gehanteerde sterftegrondslagen.

Overige mutaties

Onder de overige mutaties van de technische voorziening voor risico fonds is een bedrag van € 1.778 opgenomen vanwege de omzetting van VPL-aanspraken in onvoorwaardelijke pensioenaanspraken. Tevens wordt, naast het technisch resultaat, onder de overige mutaties de mutatie van de technische voorziening voor risico fonds weergegeven als gevolg van de wijziging in de voorziening voor toekomstige arbeidsongeschikten (€ 649) en de toename van de vaste kostenopslag in de excassovoorziening (€ 7).

P.8. Overige technische voorzieningen

Dit betreft een viertal voorzieningen:

31 december 2021 (x € 1.000)	
	€
VPL-regeling	-
Egalisatievoorziening CDC-premie	3.951
Toeslagdepot A	7
Toeslagdepot B	<u>1.403</u>
Totaal	5.361

Hiervoor gelden de volgende looptijden:

- de Voorziening VPL-regeling is inmiddels afgefinancierd en afgewikkeld;
- de Voorziening Egalisatievoorziening CDC-premie heeft een looptijd tot 31 december 2025, zijnde de einddatum van de contractperiode van de CDC-regeling;
- de Voorziening Toeslagdepot A heeft een looptijd tot 31 december 2024, zijnde de datum vanaf wanneer de betreffende toeslag toekomstbestendig zal zijn;
- de Voorziening Toeslagdepot B heeft een looptijd tot 31 december 2030, zijnde de datum vanaf wanneer de betreffende toeslag toekomstbestendig zal zijn.

Het mutatie-overzicht Voorziening VPL-regeling is als volgt:

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	<u>1.451</u>
Subtotaal per 1 januari 2021	1.451
Rendement	-
Onvoorwaardelijk geworden aanspraken	<u>-1.451</u>
Stand per 31 december 2021	-

Het mutatie-overzicht Voorziening Egalisatievoorziening CDC-premie is als volgt:

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	<u>3.601</u>
Subtotaal per 1 januari 2021	3.601
Rendement	105
Toevoeging ultimo boekjaar	<u>245</u>
Stand per 31 december 2021	3.951

Het mutatie-overzicht Voorziening Toeslagdepot A is als volgt:

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	3.424
Subtotaal per 1 januari 2021	3.424
Rendement	100
Inkoop aanvullende toeslag	-3.517
Stand per 31 december 2021	7

Het mutatie-overzicht Voorziening Toeslagdepot B is als volgt:

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	1.365
Subtotaal per 1 januari 2021	1.365
Rendement	40
Inkoop aanvullende toeslag	-2
Stand per 31 december 2021	1.403

P.9. Overige passiva

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	417
Subtotaal per 1 januari 2021	417
Mutaties gedurende het jaar 2021	4.018
Stand per 31 december 2021	4.435

De overige passiva bestaan voor € 1.151 uit derivaten met een negatieve waarde en voor € 2.420 uit ontvangen cash collateral.

Tevens is opgenomen € 8 aan nog niet opgevraagde pensioenen, € 697 aan nog te betalen kosten en € 76 aan nog te betalen belastingen. Alle overige passiva hebben een looptijd korter dan één jaar. Hier is opgenomen nog te betalen kosten (€ 0,3 miljoen) en nog terug te betalen pensioenpremies (€ 0,1 miljoen).

P.10. Premiebijdragen (van werkgever en werknemers)

Feitelijk ontvangen premie, Zuiver kostendekkende premie, Gedempte premie

(x € 1.000)	
	€
Feitelijk ontvangen premie	37.993
Kostendekkende premie	70.515
Gedempte premie	37.748

Het Fonds hanteert voor de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie de verwachte rendementsmethode. Het verschil tussen de feitelijk ontvangen en de gedempte premie wordt toegevoegd of onttrokken aan de Egalisatievoorziening CDC-premie (zie P.8). Over 2021 betrof dit een toevoeging van € 245.

(x € 1.000)	
	€
Feitelijke ontvangen premie	37.993
Gedempte premie	<u>37.748</u>
Toevoeging aan Egalisatievoorziening CDC-premie	245

Feitelijk ontvangen premie

(x € 1.000)	
	€
Werkgeversgedeelte (basis en excedent pensioenregeling)	24.838
Werknemersgedeelte (incl. vrijwillige voortzetting)	10.275
Werkgeversbijdrage Anw-hiaat pensioenregeling	998
Overige premies	436
Premiebijdrage aanvullende- en/of compensatieregeling	493
Premiebijdrage netto pensioenregeling	<u>953</u>
Totaal	37.993

Zuiver kostendekkende premie

(x € 1.000)	
	€
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	51.030
Actuarieel benodigd voor risicodekking	4.404
Opslag voor solvabiliteit	12.085
Opslag voor uitvoeringskosten	1.114
Overige premies	436
Premiebijdrage aanvullende- en/of compensatieregeling	493
Premiebijdrage netto pensioenregeling	<u>953</u>
Totaal	70.515

Gedempte kostendekkende premie

(x € 1.000)	
	€
Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw	17.638
Actuarieel benodigd voor risicodekking	2.123
Opslag voor solvabiliteit	4.308
Voorwaardelijke onderdelen	10.683
Opslag voor uitvoeringskosten	1.114
Overige premies	436
Premiebijdrage aanvullende- en/of compensatieregeling	493
Premiebijdrage netto pensioenregeling	<u>953</u>
Totaal	37.748

P.11. Beleggingsresultaten

Beleggingen voor risico fonds

(x € 1.000)	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	-	46.928	-	46.928
Vastrentende waarden	229	-35.866	-	-35.637
Derivaten	1.016	1.939	-	2.955
Overige	-	-	-	-
Totaal opbrengsten	1.245	13.001	-	14.246
Kosten vermogensbeheer	-	-	-976	-976
Totaal	1.245	13.001	-976	13.270

De kosten van vermogensbeheer omvatten de kosten die door de fiduciair beheerder direct bij het fonds in rekening zijn gebracht (€ 347), de kosten voor het beheer van de LDI-portefeuille (€ 213), het deel van de pensioenuitvoeringskosten die ten laste van vermogensbeheer kunnen worden gebracht (€ 281), de overige beheerskosten (€ 125) en de advieskosten (€ 10). De overige vermogensbeheerkosten (€ 883) en transactiekosten (€ 489) worden gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten binnen de beleggingsfondsen en zijn daarom niet zichtbaar in de jaarrekening. De transactiekosten betreffen voor beleggingsfondsen de daadwerkelijk afgerekenende in- en uitstapvergoedingen.

Beleggingen voor risico deelnemers

(x € 1.000)	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	-	1.914	-	1.914
Vastrentende waarden	-	-839	-	-839
Overige	-	-	-38	-38
Totaal	-	1.075	-38	1.037

P.12. Baten uit herverzekering

(x € 1.000)	€
Uitkeringen herverzekering Nationale-Nederlanden	12.548
Uitkeringen herverzekering Zwitserleven	1.353
Uitgaande waardeoverdrachten herverzekering	147
Totaal	14.048

P.13. Overige baten

Er zijn geen overige baten die reden zijn voor een nadere toelichting.

P.14. Pensioenuitkeringen

(x € 1.000)	€
Ouderdomspensioen	11.852
Nabestaandenpensioen (partnerpensioen en wezenpensioen)	2.356
Afkopen	88
Overig	139
Totaal	14.435

P.15. Pensioenuitvoeringskosten

(x € 1.000)	€
Kosten pensioenbureau	794
Kosten accountant	43
Kosten actuaris	10
Bestuurskosten	61
Advieskosten	179
Kosten uitvoering van de pensioenregeling	167
Kosten toegerekend aan vermogensbeheer	-281
Overige kosten	148
Ontvangen kostenvergoeding Nationale-Nederlanden	-181
Totaal	940

Omdat de pensioenuitkering van de bij Nationale-Nederlanden ondergebrachte aanspraken door het Fonds worden uitgekeerd, ontvangt het Fonds jaarlijks een kostenvergoeding van Nationale-Nederlanden.

De overige kosten betreffen onder andere de bijdrage aan De Nederlandsche Bank (€ 59), de Autoriteit Financiële Markten (€ 8) en de Pensioenfederatie (€ 20), alsmede druk- en portokosten (€ 61).

De kosten accountant betreffen de honoraria van de externe accountant inzake het onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten (incl. BTW).

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat het Fonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

P.16. Wijziging herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Omdat het een garantiecontract betreft, komt deze post overeen met de mutatie in de balanspost herverzekeringsdeel technische voorzieningen.

P.17. Saldo overdracht van rechten

(x € 1.000)	
	€
Inkomende waardeoverdrachten	-1.136
Inkomende waardeoverdrachten (klein pensioen)	-1.236
Uitgaande waardeoverdrachten	744
Uitgaande waardeoverdrachten (klein pensioen)	429
Saldo overdracht van rechten	-1.199

P.18. Premies herverzekeraar

(x € 1.000)	
	€
Overige pensioenpremies Nationale Nederlanden	13
Herverzekeringspremie Zwitserleven	2.436
	2.449

P.19. Overige lasten

De overige lasten bestaan grotendeels uit een bedrag aan bankkosten en betaalde creditrente.

Gebeurtenissen na balansdatum

De gebeurtenissen na balansdatum betreffen gebeurtenissen die ontstaan zijn na balansdatum maar geen invloed hebben op de hoogte van de bedragen in de balans en staat van baten en lasten.

Nieuwe UFR-parameters

De Nederlandsche Bank introduceerde op 1 juli 2015 een nieuwe Ultimate Forward Rate (UFR) voor pensioenfondsen om de langlopende pensioenverplichtingen te waarderen. Op advies van de commissie Dijsselbloem uit 2019 heeft De Nederlandsche Bank besloten de vaststelling van UFR vanaf 1 januari 2021 te wijzigen. Deze wijziging wordt in vier gelijk stappen ingevoerd en heeft een negatief effect op de ontwikkeling van de dekkingsgraad. Het effect van de overgang naar de nieuwe UFR, zoals voorgesteld door de Commissie Parameters, op de dekkingsgraad is afhankelijk van de actuele rente en de looptijd van de pensioenverplichtingen. Als gebeurtenis na balansdatum wordt het effect van de wijziging van de UFR per 1 januari 2022 op de dekkingsgraad inzichtelijk gemaakt. Uitgaande van ongewijzigde omstandigheden zal het effect op de dekkingsgraad van de wijziging van de UFR per 1 januari 2023 en 2024 van ongeveer gelijke grootte zijn.

Per 1 januari 2022 heeft de wijziging van de vaststelling van de UFR een impact op de technische voorziening (inclusief de technische voorziening afgedekt door herverzekeringscontract) in duizenden euro's gehad van € 17.350 en op de dekkingsgraad van – 0,7%.

Russische inval in Oekraïne

Het Fonds is bedroefd en geschokt door de inval van Rusland in Oekraïne. De inval heeft naast grote humanitaire gevolgen ook economische gevolgen. Het Fonds kijkt daarom ook naar de invloed van de oorlog op de beleggingen en de financiële situatie van het Fonds. Aansluitend bij de wereldwijde sancties tegen Rusland, heeft het Fonds besloten niet meer te willen beleggen in Rusland en Wit-Rusland. Een klein deel van onze totale beleggingsportefeuille (eind maart 0,18%) zit in Russische staatsobligaties en een drietal Russische bedrijven. De posities zijn inmiddels al verminderd. Het Fonds zal deze beleggingen afstoten, zodra dit verantwoord mogelijk is. Nieuwe investeringen in Rusland en Wit-Rusland worden niet toegestaan. Verder controleert het Fonds maandelijks dat er geen pensioenuitkeringen worden gedaan aan personen die voorkomen op de sanctielijst.

De inval heeft – los van alle humanitaire gevolgen – ook nadelige economische gevolgen. Na de eerste verkoopgolf op wereldwijde aandelenmarkten, herstellen deze zich inmiddels weer enigszins. Echter blijven de aandelenmarkten volatiel. De inflatie daarentegen, die in 2021 al aan een opmars bezig was, is vervolgens sneller gaan stijgen, mede vanwege de onzekerheden rondom de energieprijzen. Dit komt doordat Rusland – maar ook Oekraïne – een belangrijke speler is op de wereldmarkt voor grondstoffen. De stijgende inflatie heeft ook geleid tot een stijging van de kapitaalmarktrentes. De noodsteun door centrale banken wordt derhalve langzaam afgebouwd om een verdere stijging van de inflatie tegen te gaan. Op de middellange termijn zal de bestendigheid van eventueel economisch herstel echter afhangen van de ontwikkelingen in Oekraïne, maar ook van ontwikkelingen in het kader van de deglobalisering, het al dan niet tijdelijke karakter van de hoge(re) inflatie, de bereidheid van beleidsmakers om te blijven stimuleren en het vrijkomen van extra spaargelden en investeringen van consumenten. Welke gevolgen dit alles heeft op de (beleids)dekkingsgraad van het Fonds blijft dan ook vooralsnog zeer ongewis.

8.7. Stichtingskapitaal en reserves

Het Stichtingskapitaal bedraagt € 0.

De mutatie in het eigen vermogen is gelijk aan het saldo van baten en lasten.

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het Fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de actuariële- en bedrijfstechnische nota (ABTN).

Het eigen vermogen kan als volgt worden gespecificeerd:

(x € 1.000)	
	€
Stand per oprichtingsdatum	-
Inbreng vanuit splitsing Multi-OPF	<u>24.799</u>
Subtotaal per 1 januari 2021	24.799
Saldo baten en lasten	<u>27.096</u>
Stand per 31 december 2021	51.895

8.8. Risicobeheer

Solvabiliteitsrisico

Het Fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het Fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het Fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het Fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder zijn opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het Fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het Fonds de premie voor de aangesloten ondernemingen en de deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op de opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het Fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen (PW 134). De herverzekerde pensioenaanspraken blijven hierbij buiten beschouwing.

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het Fonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen heten samen het vereist eigen vermogen) wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets). Deze toets bevat een kwantificering van de bestuursvisie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking). De berekening van het vereist eigen vermogen en het hieruit voortvloeiende surplus/tekort aan het einde van het boekjaar is als volgt:

	2021
	€
S1 Renterisico	8.626
S2 Risico zakelijke waarden	77.874
S3 Valutarisico	24.085
S4 Grondstoffenrisico	-
S5 Kredietrisico	13.035
S6 Verzekeringstechnisch risico	18.279
S7 Liquiditeitsrisico	-
S8 Concentratierisico	-
S9 Operationeel risico	-
S10 Actief beheer risico	13.064
Vereist eigen vermogen (vereiste buffers)	95.058
Voorziening pensioenverplichtingen	<u>1.308.971</u>
Vereist pensioenvermogen	1.404.029
Aanwezig pensioenvermogen (Totaal activa -/- schulden)	<u>1.360.866</u>
Surplus	-43.163

Het vereist eigen vermogen is berekend op basis van de standaardmethode waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

Marktrisico (S1-S3)

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het renterisico, risico zakelijke waarden en het valutarisico. De strategie van het Fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen.

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat de waarde van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen verandert als gevolg van ontwikkelingen van de marktrente. De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren. Voor wat betreft de beleggingen in vastrentende waarden is er sprake van renterisico.

Binnen het garantiecontract is het (negatieve) beleggingsrisico en daarmee ook het renterisico afgedekt.

Bij de beleggingen voor risico Fonds is wel sprake van renterisico. De pensioenverplichtingen kennen een langere duration dan de beleggingen, waardoor er sprake is van een mismatch. Aan de debetzijde van de balans volgt de waarde van de beleggingen in vastrentende waarden de ontwikkelingen van de betreffende marktrente. In dit verband wordt de gewogen looptijd van de portefeuille gestuurd (verlengd of verkort). Aan de creditzijde van de balans fluctueren de pensioenverplichtingen aan de hand van de rentetermijnstructuur. Het renterisico deels wordt deels afgedekt, maar er is een rentehedge van toepassing die kleiner is dan 100%, waardoor er een renterisico blijft bestaan.

Ultimo 2021 ziet de duration er als volgt uit:

	2021
Duration van de vastrentende waarden (voor derivaten)	2,1
Duration van de vastrentende waarden (na derivaten)	30,7
Duration totale beleggingen	14,4
Duration van de nominale pensioenverplichtingen	30,1

Risico zakelijke waarden (S2)

Het risico zakelijke waarden is het risico van waarde wijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen van aandelen en onroerend goed. Het wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Voor het garantiecontract geldt dat de (negatieve) beleggingsrisico's zijn overgedragen aan de herverzekeraar.

Voor de beleggingsportefeuille is er sprake van risico zakelijke waarden. De beleggingen worden namelijk gewaardeerd tegen reële waarde waarbij wijzigingen van waarden onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt. Alle wijzigingen zijn daarmee direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Voor de beleggingen in zakelijke waarden wordt voor aandelen onderscheid gemaakt in ontwikkelde en opkomende markten en voor onroerend goed in direct en indirect onroerend goed. Uit het oogpunt van diversificatie wordt belegd in de volgende regio's en bedrijfstakken. Hieronder wordt een overzicht weergegeven naar de onderverdeling naar regio en bedrijfstakken voor zakelijke waarden.

Regio (aandelen)	€
Europa excl. UK	36.430
Japan	13.814
Noord Amerika	140.005
Opkomende markten	34.665
Pacific excl. Japan	14.709
UK	6.382
Andere	673
Totaal	246.678

Bedrijfstak (aandelen)	€
Duurzame consumptiegoederen	29.682
Niet-duurzame consumptiegoederen	15.945
Energie	9.239
Financiële instellingen	39.936
Gezondheidszorg	28.327
Industrie	20.984
Informatie technologie	63.409
Basis materialen	9.540
Vastgoed	6.433
Telecommunicatie	18.229
Nutsbedrijven	4.425
Overig	529
Totaal	246.678

Valutarisico (S3)

Binnen het garantiecontract is het (negatieve) beleggingsrisico en daarmee ook het valutarisico afgedekt.

Voor de beleggingsportefeuille geldt dat de gelden niet direct maar via beleggingsfondsen worden geïnvesteerd in het buitenland. Voor de categorieën Global Investment Grade Bedrijfsobligaties, Emerging Markets obligaties (hard currency) en High Yield bedrijfsobligaties wordt gebruik gemaakt van Euro hedged beleggingsfondsen. Binnen de categorie Global aandelen wordt tevens gebruik gemaakt van een Euro hedged passief beleggingsfonds. Voor actieve beleggingsfondsen binnen de categorie Global aandelen, de categorie Emerging Markets aandelen en Emerging Markets obligaties (local currency) vindt geen afdekking van het valutarisico plaats.

Hieronder wordt voor zowel aandelen als vastrentende waarden een overzicht weergegeven naar de onderverdeling per valuta voor zover van toepassing.

Valuta	Aandelen	Vastrentende waarden
	€	€
Euro	19.620	171.783
Amerikaanse dollar	140.800	30.445
Britse pond	7.030	910
Japanse yen	13.506	70
Overige valuta	65.722	16.055
Totaal	246.678	219.263

Grondstoffenrisico (S4)

Grondstoffenrisico is aanwezig bij alle beleggingen waarvan de actuele waarde gevoelig is voor wijzigingen in grondstofprijzen. Grondstoffen (commodities) vormen een beleggingscategorie waarin veelal via indexfutures en -opties wordt geïnvesteerd. Dit geldt in ieder geval voor alle long- en short posities in grondstoffen, indices van grondstoffen en grondstofderivaten. Voorbeelden van grondstoffen zijn onder andere de categorieën energie, industriële metalen, kostbare metalen, landbouw en vee.

Kredietrisico (S5)

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het Fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het Fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars.

Voor het garantiecontract geldt dat bij de waardering van de vordering op de herverzekeraar het Fonds rekening houdt met de kredietkwaliteit van de herverzekeraar. Het bestuur erkent dat het kredietrisico op de herverzekeraars nog immer aanwezig is. Gezien de genomen maatregelen, zowel van overheidswege als intern door de herverzekeraars acht het bestuur de kans dat deze niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen verwaarloosbaar. Het bestuur heeft dan ook geen afslag wegens kredietrisico op de herverzekeraar toegepast.

Voor zakelijke waarden wordt het risico gespreid over categorieën en regio's door te beleggen in fondsen, hierdoor wordt het effect van een faillissement van een partij waarin is belegd gereduceerd.

Bij het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen.

Hieronder wordt voor vastrentende waarden een overzicht weergegeven naar de onderverdeling naar credit rating en looptijd.

Credit rating	Vastrentende waarden
	€
AAA	3.654
AA	2.804
A	165.901
BBB	24.049
lager dan BBB	22.696
geen rating	159
Totaal	219.263

Looptijd	Vastrentende waarden
	€
Resterende looptijd tot 1 jaar	164.805
Resterende looptijd 1 tot 5 jaar	15.112
Resterende looptijd 5 tot 10 jaar	18.706
Resterende looptijd meer dan 10 jaar	20.640
Totaal	219.263

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's) (S6)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijdens en arbeidsongeschiktheid.

Door het Fonds worden de prognosetafels AG2020 gehanteerd. In deze tafels is de sterftetrend verdisconteerd. Door toepassing van deze prognosetafels is het langlevensrisico voor het Fonds sterk gereduceerd. Op grond van een door Sprenkels&Verschuren uitgevoerde studie worden hierop fondsspecifieke correctiefactoren toegepast gebaseerd op een model op basis van inkomen (2020).

Voor de basis pensioenregeling, de excedent pensioenregeling en de netto pensioenregeling zijn het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico beide herverzekerd. Deels gebeurt dit via het herverzekeringscontract bij Nationale-Nederlanden, deels door een conventionele risicoherverzekering bij Zwitserleven. Bij het garantiecontract zijn de pensioenverplichtingen achtergelaten bij Nationale-Nederlanden. Daarbij heeft Nationale-Nederlanden een uitkeringsgarantie afgegeven. Voor de Anw-hiaat pensioenregeling geldt dat het overlijdensrisico beperkt is aangezien het tijdelijke uitkeringen zijn. Tevens is een stop-loss herverzekering afgesloten bij Zwitserleven om het risico te beperken.

De komende jaren zal pas duidelijk worden wat de uiteindelijke impact van COVID-19 op de sterfte-ontwikkeling zal zijn. Nu is nog moeilijk in te schatten of de oversterfte door COVID-19 structureel van aard zal zijn. Er is dus weinig met zekerheid te zeggen over de gevolgen voor de sterfte-ontwikkeling. Derhalve heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap ervoor gekozen om de AG2020 prognosetafel vooralsnog niet aan te passen.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het Fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Liquiditeiten en tegoeden op bankrekeningen zijn onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar. Voor de korte termijn maakt het Fonds prognoses waarbij rekening wordt gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

In het geval de liquiditeitsbehoefte onder normale omstandigheden, dan wel in een stressscenario hoger is dan de stand van de liquide middelen, kan het noodzakelijk zijn om (liquide) beleggingen te liquideren om aan de onderpandverplichtingen te voldoen. Eind 2021 zijn er voldoende beleggingen aanwezig die onmiddellijk en zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om een onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren. Op dit moment bestaan geen liquiditeitsrisico's voor het Fonds. In de solvabiliteitstoets van het Fonds worden hier dan ook geen buffers voor aangehouden.

Concentratierisico (S8)

Concentraties kunnen ertoe leiden dat het Fonds bij grote veranderingen in bijvoorbeeld de waardering (marktrisico) of de financiële positie van een tegenpartij (kredietrisico) grote (veelal financiële) gevolgen hiervan ondervindt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie in de beleggingsportefeuille in producten, regio's of landen, economische sectoren of tegenpartijen. Naast concentraties in de beleggingsportefeuille kan er ook sprake zijn van concentraties in de verplichtingen en de uitvoering.

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt.

DNB heeft geconstateerd dat op basis van artikel 135 Pensioenwet er geen noodzaak is tot het aanhouden van extra kapitaal voor wat betreft staatsobligaties. Op basis van deze constatering blijven staatsobligaties buiten beschouwing met betrekking tot de vaststelling of er sprake is van concentratierisico.

Er geldt dat inzake concentratie van risico's kan worden gemeld dat ultimo 2021 er geen sprake is van beleggingen in een individuele tegenpartij groter dan 2% van het balanstotaal.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden door het Fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering zijn betrokken.

Het bestuur beoordeelt jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering van de vermogensbeheerders en verzekeraars door middel van performancerapportages (alleen vermogensbeheerders), SLA-rapportages en onafhankelijk getoetste interne beheersingsrapportages (ISAE 3402 type II - rapportages).

Aangezien sprake is van adequate beheersing van de operationele risico's worden door het Fonds hiervoor geen buffers aangehouden in de solvabiliteitstoets.

Actief beheer risico (S10)

Het actief beheer risico als onderdeel van het vereist eigen vermogen heeft betrekking op de ruimte om bij de uitvoering van het beleggingsbeleid af te wijken van de strategisch nagestreefde portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error ten opzichte van de voor de (deel)portefeuille vastgelegde benchmark.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het Fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het Fonds niet beheersbaar.

8.9. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Het Fonds heeft de tot 31 december 2014 opgebouwde aanspraken premievrij herverzekerd bij Nationale-Nederlanden.

De volgende werkzaamheden zijn door het Fonds uitbesteed aan NN Investment Partners (NN IP):

- het fiduciair beheer van het vermogen van het Fonds;
- het fiduciair management van het Fonds.

De overeenkomst tussen het Fonds en NN IP is in werking getreden op 1 januari 2021 en is aangegaan voor onbepaalde tijd. Beide partijen kunnen de overeenkomst tussentijds opzeggen met inachtneming van een opzegtermijn van 3 kalendermaanden.

8.10. Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Het Fonds hanteert het onafhankelijke bestuursmodel. In dit model zijn de bestuurders in dienst van het Fonds en uit dien hoofde, onder normale voorwaarden, ook deelnemer in het Fonds. Binnen het belanghebbendenorgaan zijn de werkgeversleden en de werknemersleden, onder normale voorwaarden, (gewezen) deelnemer of gepensioneerd binnen het Fonds. De leden van de raad van toezicht en de sleutelfunctiehouders zijn niet in dienst van het Fonds of één van de aangesloten ondernemingen en derhalve ook geen deelnemer in het Fonds.

Verder is er derhalve sprake van een relatie tussen het Fonds, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transacties met leden van bestuur, belanghebbendenorgaan en raad van toezicht

Het Fonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het Fonds. Het beloningsbeleid moedigt niet aan tot het nemen van meer risico's dan voor het Fonds aanvaardbaar is, conform de vereisten van artikel 21a van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds en de Code Pensioenfonds.

Het beloningsbeleid is mede opgesteld om betrokkenen duidelijkheid te geven over hun beloning en transparant hierover te zijn naar de belanghebbenden bij het Fonds. Het beloningsbeleid per geleding is als volgt:

Bestuur

Voor de beloning van de bestuurders wordt het beloningsbeleid gevolgd van de werkgever. Uitgangspunt bij de vaststelling hiervan is dat voor vergelijkbare functies bij de werkgever vergelijkbare arbeidsvoorwaarden worden overeengekomen.

Belanghebbendenorgaan

De leden van het belanghebbendenorgaan die in dienst zijn van de werkgever, ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden ten behoeve van het Fonds. De leden van het belanghebbendenorgaan die niet of niet meer in dienst zijn van de werkgever, ontvangen een vacatievergoeding per vergadering van het belanghebbendenorgaan dan wel per vergadering van bestuur en belanghebbendenorgaan.

Raad van toezicht

Het bestuur voorkomt dat door de hoogte van de beloning van de leden van de raad van toezicht, een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat. Daarom stelt de remuneratiecommissie voorafgaand aan de benoeming de hoogte van de beloning van de leden van de raad van toezicht vast. De beloning van de raad van toezicht is marktconform.

Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch is er sprake van vorderingen op, (voormalige) leden van het bestuur, leden van het belanghebbendenorgaan en leden van de raad van toezicht. De leden van het bestuur, de leden van het belanghebbendenorgaan zijn (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde in de pensioenregeling van het Fonds op basis van de voorwaarden in het pensioenreglement.

Overige transacties met verbonden partijen

Inzake de uitvoeringsovereenkomst tussen het Fonds en de werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling is het volgende relevant:

- De premie voor de CDC-regeling komt ten laste van de werkgever.
- De premie komt ten laste van de werknemer indien sprake is van een vrijwillige bijspaarpremie of ten laste van de deelnemer indien sprake is van vrijwillige voortzetting.
- Er is een dienstenovereenkomst van toepassing tussen Stichting Pensioenfonds Pon, mede voor rekening van Pensioenfonds Gazelle en Pensioenfonds Geveke, en Pon Holdings B.V. inzake de dienstverlening door IT, HR en Facilitair. Voor deze dienstverlening is een vast honorarium overeengekomen, welke jaarlijks zal worden geïndexeerd met de CBS prijsindex zakelijke dienstverlening. Daarnaast voeren de functionaris gegevens bescherming en de compliance officer van Pon Holdings B.V. werkzaamheden voor het Fonds om niet uit.

8.11. Kosten(allocatie), aantallen en beloningen

Aantal personeelsleden

Bij het Fonds zijn ultimo 2021 elf werknemers in dienst. Dit betreft de twee bestuurders, de bestuurssecretaris en de werknemers van het Pensioenbureau. Financiering vindt plaats vanuit de kostenopslag op de gedempte kostendeekkende premie.

Bestuurskosten

De bestuurskosten bedragen in totaal € 356. Deze bestaan uit € 295 kosten van het bestuur en de bestuurssecretaris en uit € 61 kosten voor het belanghebbendenorgaan, de raad van toezicht, opleidingen en secretariële ondersteuning.

8.12. Belastingen

De activiteiten van het Fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Almere, 29 juni 2022

Stichting Pensioenfonds Pon

Het bestuur

B.C. van der Gaag (voorzitter)

J.F. Simon

9. Overige gegevens

9.1. Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Pon te Almere is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Pon, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 6.810.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 340.500 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Pon is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangevane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

In het kader van dit oordeel wijs ik op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Oekraïne crisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Amsterdam, 29 juni 2022

drs. J.J.M. Tol AAG RBA
verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

9.2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds Pon

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2021 van Stichting Pensioenfonds Pon te Almere gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Pon per 31 december 2021 en van het resultaat over de periode 7 september 2020 tot en met 31 december 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de staat van baten en lasten over de periode 7 september 2020 tot en met 31 december 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Pon (hierna ook wel het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds Pon is op 7 september 2020 opgericht waarna per 1 januari 2021 de vermogensbestanddelen van Ring P en toebedeelde vermogensbestanddelen van Ring A van voormalige Multi-Ondernemingspensioenfonds Stichting Pensioenfonds Pon via een zuivere juridische splitsing zijn overgegaan naar dit pensioenfonds. Stichting Pensioenfonds Pon voert daarmee als ondernemingspensioenfonds sinds 1 januari 2021 de pensioenregeling uit voor de aangesloten werkgevers. Het vermogensbeheer is volledig uitbesteed en wordt, op basis van een afgesproken mandaat, verzorgd door de fiduciair beheerder NN Investment Partners. Het pensioenfonds voert de opbouw van de pensioenaanspraken in eigen beheer uit, waarbij het pensioenbureau het bestuur ondersteunt bij de uitvoering. Daarnaast kent het pensioenfonds een herverzekerde regeling bij Nationale-Nederlanden. Wij hebben bijzondere aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij beginnen met het bepalen van de materialiteit en het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Materialiteit

Materialiteit	€6,8 miljoen
Toegepaste benchmark	0,5% van het pensioenvermogen per 31 december 2021, zijnde het totaal van de technische voorziening voor risico fonds, technische voorziening voor risico deelnemers en het stichtingskapitaal en reserves.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Aangezien de beleidsdekkingsgraad per jaareinde dichtbij een kritieke grens ligt, hebben wij een percentage van 0,5% gehanteerd.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 340.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een ondernemingspensioenfonds. Wij hebben in het opdrachtteam specialisten opgenomen op het gebied van IT audit. Daarnaast hebben wij eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van derivaten en de voorziening pensioenverplichtingen.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van iedere wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij identificeren en schatten risico's in op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij verwijzen naar hoofdstuk 2.5 van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn (fraude)risicoanalyse heeft opgenomen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer data analyse gebruikt om journaalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen. Verder hebben wij schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen, zoals toegelicht in 7.4 'Specifieke grondslagen voor de balans' onder 'Technische Voorzieningen'.

Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorziening voor risico fonds'.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer en medewerkers van het pensioenbureau) en de raad van toezicht.

Uit onze evaluatie van het risico op mogelijke doorbreking van interne beheersmaatregelen of andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 *Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen*, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het kennisnemen van de systematische analyse van integriteitsrisico's (SIRA), het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de sleutelfunctiehouders en de compliance officer en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Het bestuur heeft een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste de komende 12 maanden. Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten en in hoeverre het pensioenfonds voldoet aan de prudentiële vereisten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen serieuze bedreiging van de continuïteit geïdentificeerd voor de komende 12 maanden. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben de oprichting van het pensioenfonds, de transacties die samenhangen met de zuivere juridische splitsing van voormalig Multi-Ondernemingspensioenfonds Stichting Pensioenfonds Pon en de verwerking en toelichting daarvan in de jaarrekening van Stichting Pensioenfonds Pon gecontroleerd. In samenhang hiermee hebben wij geen significante risico's geïdentificeerd en er was geen sprake van moeilijke of complexe oordeelsvorming, evenmin was een significant effect op onze algehele controleaanpak, zodat wij dit niet als kernpunt van onze controle hebben aangemerkt.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in de toelichting behorende tot de jaarrekening onder P.6. 'Stichtingskapitaal en reserves'. Hieruit blijkt dat het pensioenfonds een reservetekort heeft per 31 december 2021. In paragraaf 2.4 van het bestuursverslag gaat in op de financiële positie en de actualisatie van het herstelplan in 2022. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.
Onze controleaanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2021 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek

	aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden: • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Voor 2021 zijn geen key items geïdentificeerd. Wij hebben vastgesteld of de overige technische voorzieningen niet opgenomen zijn in de berekening van de (beleids)dekkingsgraad; • Daarnaast heeft de certificerende actuaire een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorziening voor risico fonds zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerende actuaire. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2021 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering en toelichting van beleggingen voor risico pensioenfonds

Risico	De beleggingen voor risico pensioenfonds zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van de beleggingen voor risico pensioenfonds is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (genoteerde marktprijzen). Er zijn ook beleggingen voor risico pensioenfonds die worden gewaardeerd op basis van netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen. De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij (onafhankelijke) taxaties en netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten. De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen in vastrentende waarden kennen eveneens inherente waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in 7.4 'Specifieke grondslagen voor de balans' onder Beleggingen en een nadere toelichting opgenomen in de toelichtingen behorende tot de jaarrekening onder P.1. 'Beleggingen voor risico pensioenfonds'. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2021 € xx is belegd in derivaten en € 3,5 miljoen in niet-(beurs)genoteerde fondsen. Dit betreft 0,75% van de totale beleggingen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen voor risico pensioenfonds zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.
Onze controleaanpak	Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2021. • De waardering van beleggingen met een direct waarneembare notering in een actieve markt, hebben wij afgestemd met een externe bron; • De waardering van belangen in dagelijks verhandelbare beleggingsfondsen hebben wij zelfstandig afgestemd met de prijsbron. Wij hebben vastgesteld voor deze beleggingen dat er sprake is van een actieve markt doordat de intrinsieke waarde dagelijks wordt gepubliceerd en deze intrinsieke waarde de basis is voor dagelijkse toe- en uitreding tot het fonds door (institutionele) beleggers. Voor de posities in

	niet-dagelijks verhandelbare beleggingsfondsen, hebben wij de waardering geverifieerd met de gecontroleerde jaarrekeningen 2021 van deze fondsen. Verder hebben wij vastgesteld of de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten van deze fondsen aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds; Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij eigen waarderingsspecialisten betrokken. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2021 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorziening voor risico fonds

Risico	De technische voorzieningen voor risico fonds waaronder de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds en de voorziening voor pensioenverplichtingen afgedekt door herverzekeringscontract, betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds (correctiefactoren). Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan de subjectieve elementen ervaringssterfte en kostenopslag van de bepaling van de technische voorziening voor risico fonds een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in 7.4 'Specifieke grondslagen voor de balans' onder Technische voorzieningen en een nadere toelichting opgenomen in de behorende tot de jaarrekening onder P.7. Technische voorzieningen. Uit deze toelichting en de bespreking in hoofdstuk 2.1 onder 'Nieuwe UFR-parameters' van het bestuursverslag blijkt dat een (schatting)wijziging heeft plaatsgevonden door het wijzigen van de UFR-methodiek Volgens deze toelichting is de dekkingsgraad hierdoor 0,9% lager uitgekomen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorziening voor risico fonds niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorziening voor risico fonds hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaire van het pensioenfonds. De certificerend actuaire onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaire heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaire onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van het boekjaar 2021. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2021: Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend

	actuaris; • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaire en met gebruikmaking van onze eigen actuariële specialist gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn; • Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorziening voor risico fonds geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2021 of de toelichting van de technische voorziening voor risico fonds.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.

Onze controle bestond verder onder andere uit:

- Het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 29 juni 2022

Ernst & Young Accountants LLP
w.g. S.B. Spiessens RA

10. Bijlage 1:

Nevenfuncties van leden van het bestuur, leden van het belanghebbendenorgaan, leden van de raad van toezicht, externe voorzitter beleggingscommissie, functionaris gegevensbescherming, compliance officer en de sleutelfunctiehouders

De bestuursleden hadden in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

B.C. van der Gaag

- Trustee Rollo UK Pension Scheme
- Penningmeester Scouting Irmin-Taweb Ermelo
- Voorzitter bestuur Pensioenfonds Gazelle (vanaf 1 januari 2021)
- Voorzitter bestuur Pensioenfonds Geveke (vanaf 1 januari 2021)

J.F. Simon

- Pensioenadviseur via JFS Consultancy (t/m december 2021)
- Penningmeester Evangelische Gemeente Harderwijk (t/m februari 2021)
- Bestuurslid Pensioenfonds Gazelle (vanaf 1 januari 2021)
- Bestuurslid Pensioenfonds Geveke (vanaf 1 januari 2021)

De leden van het belanghebbendenorgaan hadden in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

B. Sprong

- CFO Pon Holdings B.V.
- Lid European Advisory Board FM Global
- Lid Curatorium Nyenrode
- Lid Stichting Continuïteit Mandarijn
- Lid Belanghebbendenorgaan Pensioenfonds Gazelle (vanaf 1 januari 2021)
- Lid Belanghebbendenorgaan Pensioenfonds Geveke (vanaf 1 januari 2021)

J. Scholts-Hendriks

- Coördinator General Ledger Volkswagen Pon Financial Services B.V.

Mathijs Hagenaars

- Senior Product Owner Pon's Automobielhandel
- Vice-voorzitter ondernemingsraad Pon's Automobielhandel

T. van der Ploeg

- Lid Belanghebbendenorgaan Pensioenfonds Geveke (vanaf 1 januari 2021)

De leden van de raad van toezicht hadden in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

D.H. Mik

- Directeur Connection Company B.V.
- Directeur Arena Company B.V.
- Lid raad van commissarissen Zwitserleven N.V.
- Voorzitter Stichting Pensioenbelangen UMGH (Aon)
- Voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds Gazelle (vanaf 1 januari 2021)
- Voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds Geveke (vanaf 1 januari 2021)

J. Matelski

- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Gazelle (vanaf 1 januari 2021)
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Geveke (vanaf 1 januari 2021)
- Bestuurslid BPF Foodservice
- Lid Raad van Toezicht BPF True Blue (t/m april 2021)
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Campina
- Lid visitatiecommissie Pensioenfonds Brocacef
- Lid visitatiecommissie Sportfondsen Pensioenfonds
- Lid auditcommissie Pensioenfonds Meubel
- Bestuurslid Stichting Ikea Pensioenfonds
- Lid commissie Vermogensbeheer Pensioenfederatie

J. Wijckmans

- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Gazelle (vanaf 1 januari 2021)
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Geveke (vanaf 1 januari 2021)
- Programmadirecteur Pensioenakkoord Blue Sky Group
- Voorzitter onderzoeksgroep Uitvoerbaarheid Pensioenakkoord Pensioenfederatie

De externe voorzitter van de beleggingscommissie had in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

H. Hoos

- Directeur/eigenaar van Asset Advisors B.V. en daaruit onder meer:
 - Extern voorzitter beleggingscommissie Pensioenfonds Gazelle
 - Extern voorzitter beleggingscommissie Pensioenfonds Geveke
 - Extern adviseur en voorzitter beleggingscommissie Stichting Ikea Pensioenfonds
 - Investment Officer Pensioenfonds SNS Reaal
- Lid Raad van Toezicht Pensioenfonds Gasunie
- Bestuurslid HP Pensioenfonds in liquidatie
- Lid belanghebbendenorgaan kring HPE bij CB APF (voortzetting bestuur PF HP)

De functionaris gegevensbescherming had in de verslagperiode de volgende nevenfunctie:

L.C. Damming

- Chief information Security & Privacy Officer Pon Holdings B.V.

De compliance officer had in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

M. van Enckevort

- Compliance officer Stichting Pensioenfonds Gazelle (per 1 januari 2021)
- Compliance officer Stichting Pensioenfonds Geveke (per 1 januari 2021)
- Director Governance Risk and Assurance Pon Holdings B.V.

De sleutelfunctiehouders hadden in de verslagperiode de volgende nevenfuncties:

U. Hofman

- Projectleider Pensioenakkoord KPN (vanaf april 2021)
- Bestuurslid Pensioenfonds Forbo en sleutelfunctiehouder risicobeheer
- Sleutelfunctiehouder Risicobeheer Pensioenfonds Zuivel
- Bestuurslid Pensioenfonds Ecolab en sleutelfunctiehouder risicobeheer (vanaf 19 november 2021)
- Sleutelfunctiehouder risicobeheer Pensioenfonds Gazelle (vanaf 1 januari 2021)
- Sleutelfunctiehouder risicobeheer Pensioenfonds Geveke (vanaf 1 januari 2021)

Michel Lind

- Manager BPF Waterbouw
- Bestuurslid Stichting Pensioenfonds Sagittarius
- Voorzitter Raad van Toezicht Pensioenfonds Zuivel
- Chairman Supervisory Board RFPSS/Europees patentbureau
- Chairman Supervisory Committee SSP /Europees patentbureau
- Financieel adviseur Triquesta Pte Ltd
- Sleutelfunctiehouder interne audit Pensioenfonds Gazelle (vanaf 1 januari 2021)
- Sleutelfunctiehouder interne audit Pensioenfonds Geveke (vanaf 1 januari 2021)